Operačný program
Efektívna
verejná správa

Európska únia
Európsky sociálny fond

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Veľký Folkmar na roky 2022 -2028

Názov projektu: Podpora regionálneho rozvoja v najmenej rozvinutom okres Gelnica

Kód projektu v ITMS2014+: NFP314011APG4

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Veľký Folkmar na roky 2022 - 2028
Územné vymedzenie :	Košický kraj, okres Gelnica, obec Veľký Folkmar, kód obce: 543 705
Územný plán obce schválený:	Nie
Dátum schválenia PHRSR:	
Dátum platnosti:	2022 - 2028
Verzia	2.0
Publikovaný verejne:	10.1.2023

Zdroj: Vlastné spracovanie

OBSAH

ZOZNAM ILUSTRÁCIÍ....5
ÚVOD.... 9
1 ANALYTICKÁ ČASŤ.... 14
1.1 ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA....15
1.1.1 Charakteristika územia....15
1.1.1.1 Historicky vývoj obce Veľký Folkmar....16
1.1.1.2 Kultúrno-historické pamiatky.... 17
1.1.2 Prírodné podmienky a životné prostredie....17
1.1.3. Obyvateľstvo a demografická situácia....33
1.1.4 Dopravná infraštruktúra....39
1.1.5 Technická infraštruktúra....44
1.1.6 Trh práce a sociálna situácia....47
1.1.7 Hospodárska základňa....48
1.1.8 Občianska vybavenosť....49
1.1.9 Kultúra, spoločenské aktivity a neziskový sektor....52
1.1.10 Bývanie a bytový fond....53
1.1.11 Štruktúra samosprávy a hospodárenie obce....55
1.1.12 Analýza silných stránok a slabých stránok územia....56
1.1.13 Ex-post hodnotenie obdobia 2016-2022....58
1.2 ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA....61
1.2.1 Identifikácia hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia....61
1.2.2 Analýza vplyvu vonkajšieho prostredia na vývoj situácie v území....63
1.2.3 Analýza príležitostí a ohrození pre rast a rozvoj územia....66
1.2.4 Analýza väzieb územia obce Veľký Folkmar....68
1.2 Zhodnotenie súčasného stavu....70
1.3.1 SWOT analýza obce Veľký Folkmar....71
1.3.2 Analýza problémov, možných rizík, výziev....76
1.3.3 Prognóza budúceho vývoja a identifikácia východísk....78
2 STRATEGICKÁ ČASŤ.... 79
2.1 Nadväznosť na stratégie vyššej úrovne....79
2.2 Strategická vízia územia....81

2.3 Štruktúra priorít a opis stratégie....82
3 PROGRAMOVÁ ČASŤ....83
4 REALIZAČNÁ ČASŤ.... 86
4.1 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie PHRSR....86
4.2 Postup realizácie PHRSR....87
4.3 Spolupráca s partnermi....88
4.4 Monitorovania a hodnotenia PHRSR....89
4.5 Komunikačný plán....90
4.6 Akčný plán obce Veľký Folkmar....93
5 FINANČNÁ ČASŤ.... 98
5.1 Finančný plán....100
Záver
Zoznam použitej literatúry
Prílohy

ZOZNAM ILUSTRÁCIÍ

A, ZOZNAM SKRATIEK A ZNAČIEK

a pod.	a podobne
CR	cestovný ruch
č.	číslo
ČOV	čistička odpadových vôd
EAO	ekonomicky aktívna osoba
ESF	Európsky sociálny fond
EŠIF	Európske štrukturálne investičné fondy
EÚ	Európska únia
FO	Fyzická osoba
CHVÚ	Chránené vtáčie územie
IBV	individuálna bytová výstavba
IS	index stárnutia
IT	Informačné technologie
KO	Komunálny odpad
KSK	Košický samosprávny kraj
m	meter
m2	meter štvorcový
MAS	miestná akčná skupina
m.n.m	metre nad morom
MPSVaR	Ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny
MRK	marginalizovaná rómska komunita
MŠ	materská škola
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
n. o.	nezisková organizácia

NR SR	Národná rada Slovenskej republiky
Obyv.	obyvateľstvo
OcÚ	Obecný úrad
OcZ	Obecné zastupiteľstvo
o.z.	občianské združenie
PD SR	Partnerská dohoda Slovnskej republiky
PHRSR	program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
PO	právnicka osoba
PP	peňažný príspevok
r.	rok
s.	strana
SEZO	združenie obcí (separovaný zber odpadu)
SNR	Slovenská národná rada
SODB	sčítanie obyvateľov, domov a bytov
SPOD	sociálno - právna ochrana detí
SR	Slovenská republika
s.r.o	spoločnosť s ručením obmedzeným
STEEP	analýza vonkajších faktorov
SWOT	analýza silných, slabých stránok, príležitostí a ohrození
Tab.	tabuľka
ŠR	štátny rozpočet
t.j.	to je
tzv.	takzvane
UoZ	uchádzač o zamestnanie
ÚPSVaR	Úrad práce sociálnych vecí a rodiny
ZŠ	Základná škola
VÚC	vyšší územný celok

VÚC KSK	Vyšší územný celok Košického samosprávneho kraja
VZN	všeobecne záväzné nariadenie
Zb.	zbierka
ZD	zberný dvor
ZMOHR	Združenie miest a obcí Hnileckého regiónu
ZMOS	Združenie miest a obcí Slovenska
Z. z.	zbierka zákonov

B, ZOZNAM TABULIEK

Tab. 1: Zoznam kvalitatívnych a kvantitatívnych dát 14

Tab. 2: Základné informácie o obci 16

Tab. 3: Charakteristika klimatických regiónov 19

Tab. 4: Emisie 30

Tab. 5: Produkcia exhalátov v okrese Gelnica 31

Tab. 6: Vývoj počtu obyvateľov obce v období 2010 – 2021 34

Tab. 7: Veková štruktúra obyvateľov obce 34

Tab. 8: Vývoj prírastkov/úbytkov obyvateľov obce v období 2001 – 2021 36

Tab. 9: Štruktúra obyvateľov obce podľa dosiahnutého vzdelania 37

Tab. 10: Vierovyznania obyvateľov 37

Tab. 11: Národnostná štruktúra obyvateľov obce 38

Tab. 12: Obyvateľstvo podľa rodinného stavu 38

Tab. 13: Základné údaje o sieti cestných komunikácií (údaje k 1.1.202) 39

Tab. 14: Dostupnosť k najdôležitejším mestám z obce Veľký Folkmar 40

Tab. 15: Počet uchádzačov o zamestnanie podľa dĺžky evidencie v Obci Veľký Folkmar 47

Tab. 16: Počet uchádzačov o zamestnanie podľa profesie posledného zamestnania 47

Tab. 17: Nepoľnohospodárska pôda v obci Veľký Folkmar 48

Tab. 18: Poľnohospodárska pôda v obci Veľký Folkmar 48

Tab. 19: Občianska vybavenosť obce 49

Tab. 20: Kultúrne aktivity v obci 52

Tab. 21: Kultúrne a športové vybavenie obce 52

Tab. 22: Osídlenie v obci 53

Tab. 23: Prehľad Ex-post hodnotenia 58

Tab. 24: Zhrnutie faktorov a ich vplyv na rozvoj územia a PHRSR 2022 – 2028 62

Tab. 25: Ciele a priority pre jednotlivé rozvojové oblasti PHRSR 82

Tab. 26: Tabuľka opatrení a aktivít 83

C, ZOZNAM GRAFOV

Graf 1: Podrobný vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva 35

Graf 2: Počet uchádzačov o zamestnanie v obci Veľký Folkmar 47

D, ZOZNAM OBRÁZKOV

Obr. 1 Okres Gelnica 15

Obr. 2 Veľký Folkmar, hodnotenie finančného zdravia r. 2020 55

ÚVOD

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (PHRSR) je dôležitý dokument pre tvorbu stratégie súvisiacej s čerpaním Európskych štrukturálnych investičných fondov (EŠIF) a to využívaním Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (ďalej len EPFRV) prostredníctvom programu rozvoja vidieka SR 2021-2027 (ďalej len PRV) a Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ďalej len EFRR) ako i ďalších nižšie uvedených programov. Spracovaný PHRSR obce Veľký Folkmar je základným dokumentom pre riadenie obce a je nástrojom formulovania a implementácie SMART, teda inteligentných/rozumných integrovaných rozvojových stratégií obce s využitím inovatívnych prístupov pre efektívnejšie zabezpečenie kvality života občanov.

„Obsah PHRSR je legislatívne vymedzený Zákonom č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov v §8 nasledovne:

a) analytická časť - obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce, odhad jej budúceho vývoja, možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja, definovanie podmienok udržateľného rozvoja obce,

b) strategická časť - obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifík a určí hlavné smery, priority a ciele rozvoja obce rešpektovaním princípov regionálnej politiky s cieľom dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia,

c) programová časť - obsahuje zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce,

d) realizačná časť - je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov,

e) finančná časť - obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie programu rozvoja obce.“[116]

Programový dokument a jeho implementácia je výsledkom spolupráce najvýznamnejších miestnych aktérov s externými expertmi. Zo strany samosprávneho orgánu je ním obecné zastupiteľstvo s jeho poradnými orgánmi - odbornými komisiami, ako aj starosta a odborní pracovníci obecného úradu. Zo strany súkromného sektora sú relevantnými partnermi miestne

podnikateľské subjekty. Potenciálnym parterom je verejnosť a miestne neziskové organizácie, občianske združenia. Podrobnejšie informácie o organizačnom a inštitucionálnom zabezpečení implementácie sú v kap. 4.1.

Stručný popis vzniku a chronológie prípravy PHRSR obce Veľký Folkmar 2022 – 2028

Potreba spracovania nového dokumentu PHRSR obce Veľký Folkmar na roky 2022 – 2028 súvisela s ukončením platnosti predchádzajúceho plánovacieho dokumentu, ale predovšetkým so začínajúcim sa novým programovacím obdobím a možnosťami uchádzať sa o finančné prostriedky z EŠIF (v rámci jednotlivých operačných programov), iných zdrojov EÚ, ŠR a pod. na zabezpečenie nevyhnutného a požadovaného rozvoja obce v prospech všetkých jej obyvateľov.

ROK REALIZÁCIE	**2022**											
Mesiac realizácie	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Záver												

Harmonogram spracovania PHRSR, je uvedený v Ganttovom diagrame spracovania PHRSR obce Veľký Folkmar, ktorý bol navrhnutý na 3 mesiace. Po odsúhlasení procesu prípravných prác a schválení vstupnej správy sa začalo so spracovaním analytickej časti, ktorá pozostávala predovšetkým zo zberu, triedenia, spracovania a vyhodnocovania dôležitých údajov a informácií o obci a jej súčasnej situácii v rôznych kľúčových oblastiach rozvoja (demografia, bývanie, zamestnanosť/nezamestnanosť, služby, vybavenosť obce, infraštruktúra a pod.). Zároveň sa spracovali a vyhodnotili informácie o rozvojových (investičných) projektoch realizovaných obcou v predchádzajúcom programovacom období 2016 – 2022. Po dokončení analytickej časti sa pristúpilo k spracovaniu strategickej, programovej, realizačnej a finančnej časti, ktoré si vyžadovali aktívne zapájanie predstaviteľov obce a členov pracovných skupín zriadených za účelom prípravy PHRSR.

V rámci celého procesu prípravy a spracovania PHRSR boli používané rôzne metódy zapájania verejnosti, najmä prostredníctvom zverejňovania dôležitých informácií na

informačných tabuliach a webovom sídle obce, organizovania verejných stretnutí s miestnymi obyvateľmi a uskutočnenia (a následného vyhodnotenia a zapracovania výsledkov) dotazníkového prieskumu.

Spracovaný dokument bol v záverečnej fáze verejne pripomienkovaný, prerokovaný a nakoniec schválený obecným zastupiteľstvom.

Dokument bol vypracovaný v súlade s novou metodikou tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja.

Väzby na nadradené programové a strategické dokumenty

Pri spracovaní PHRSR obce Veľký Folkmar sa prihliadalo na to, aby ciele a opatrenia stanovené v dokumente boli v súlade s nadradenými programovými dokumentmi regionálneho rozvoja – predovšetkým s Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja KSK. Strategický dokument miestnej úrovne by ďalej mal nadväzovať na stratégie a koncepcie celoštátnej úrovne, rámcové dokumenty pre čerpanie fondov EÚ, ako aj stratégie EÚ a medzinárodné dohody.

Podpora regionálneho rozvoja sa uskutočňuje v súlade s programovaním na základe:

Miestna úroveň:

- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce, ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni obce.
- Program odpadového hospodárstva**,**
- Viacročný rozpočet

Regionálna úroveň:

- PHRSR Košického samosprávneho kraja na roky 2016 - 2022
- Program obnovy krajiny Košického kraja

- Koncepcia rozvoja kultúry v Košickom samosprávnom kraji
- Stratégia CLLD územia MAS HNILEC

Národná úroveň:

- Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027
- Národný program reforiem Slovenskej republiky (2018, 2019, 2020)
- Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2020 – 2024
- Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 (2017)
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 – v znení KURS 2011 – zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001
- Národný infraštruktúrny plán Slovenskej republiky na roky 2018 – 2030, (2017)
- Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Envirostratégia 2030)
- Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030 (2016)
- Akčný plán rozvoja elektromobility v Slovenskej republike (2019)
- Národná stratégia cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike (2015)
- Stratégia rozvoja cestovného ruchu do roku 2020 (2013)
- Aktualizovaná národná stratégia ochrany biodiverzity do roku 2020 (2014)
- Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy – aktualizácia (2018)
- Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja (2001)
- Koncepcia ochrany prírody a krajiny do roku 2030 (2019)
- Koncepcia implementácie Agendy 2030 v medzinárodnom prostredí (2017)
- Aktualizácia Národného programu podpory zdravia v Slovenskej republike (2014)
- Koncepcia Štátnej politiky zdravia Slovenskej republiky (2008)
- Akčný plán pre životné prostredie a zdravie obyvateľov Slovenskej republiky V. (2019)
- Strategický rámec v oblasti starostlivosti o zdravie pre roky 2014 až 2030 (2013)
- Integrovaný národný energetický a klimatický plán na roky 2021 – 2030
- Dokumenty/stratégie/plány SR vzťahujúce sa k plneniu jednotlivých kritérií základných podmienok
- Stratégia pre rovnosť, inklúziu a parcipáciu Rómov do roku 2030

Nadnárodna úroveň:

K programovým dokumentom Európskej únie pre využitie štrukturálnych fondov patria:

- Zmluva o fungovaní Európskej únie
- Rámcový dohovor OSN o zmene klímy (1994)

- Kjótsky protokol k Rámcovému dohovoru OSN o zmene klímy (1997)
- Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj
- Ciele politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027
- Rámcový dohovor o ochrane a trvalo udržateľnom rozvoji Karpát (2003)
- BIELA KNIHA: Plán jednotného európskeho dopravného priestoru – vytvorenie konkurencieschopného dopravného systému účinne využívajúceho zdroj, COM(2011) 144 v konečnom znení
- Európska zelená dohoda (European Green Deal) publikovaná v decembri 2019, ktorá stanovuje plán opatrení s cieľom prechodu na plne klimaticky neutrálne hospodárstvo EÚ
- Európa 2020 Stratégia pre inteligentný a udržateľný rast podporujúci začlenenie,
- COM (2010) 2020 v konečnom znení
- Európska stratégia pre nízkoemisnú mobilitu (COM(2016) 501 z 20. 7. 2016)
- Plán prechodu na konkurencieschopné nízkouhlíkové hospodárstvo do roku 2050,
- COM (2011) 112 v konečnom znení
- Energetický plán do roku 2050 COM(2011) 885 v konečnom znení
- Nástroj na prepájanie Európy v oblasti dekarbonizácie hospodárstva a podpory využívania čistej energie
- Horizont Európa (2021 – 2027)
- LIFE (oblasť ochrany biodiverzity, prechodu na obehové hospodárstvo, adaptácie na zmenu klímy a podpory obnoviteľných zdrojov energie)
- Erasmus (oblasť rozvoja vzdelávania a odbornej prípravy zameraného na inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie)
- Program pre sociálnu zmenu a inovácie v oblasti zamestnanosti a sociálneho začleňovania
- Európsky pilier sociálnych práv (2017)

Jednotlivé strategické dokumenty sú vypracovávané vo vzájomnej nadväznosti a postupnosti.

1 ANALYTICKÁ ČASŤ

Analytická časť PHRSR obce Veľký Folkmar na roky 2022 – 2028 pozostáva zo situačnej analýzy vnútorného a vonkajšieho prostredia. Pozornosť je venovaná i analýze externého prostredia, s cieľom identifikovať aktivity v regióne ako i ďalšie možnosti spolupráce s okolitými obcami.

Pre spracovanie analytickej časti boli okrem informačných zdrojov uvedených v prílohách použité súbory dát, ktoré poskytla obec a dáta zverejňované Štatistickým úradom SR. Ďalšie informácie boli získané priamymi prieskumami v teréne, miestnym zisťovaním, diskusiami s predstaviteľmi obce. Informácie pre analýzy regionálneho kontextu sme čerpali z rozvojových dokumentov regionálnej úrovne.

Tab. 1. Zoznam kvantitatívnych a kvalitatívnych dát

Oblasť dát /téma	Zdroj dát	Webová stránka
Demografia	Štatistický úrad SR	www.statistics.sk
	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny	www.upsvar.sk
	Košický samosprávny kraj	www.vucke.sk
Bývanie	Štatistický úrad SR	www.statistics.sk
	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny	www.upsvar.sk
	Obecný úrad Veľký Folkmar	www.velkyfolkmar.sk
Školstvo a vzdelávanie	Obecný úrad Veľký Folkmar	www.velkyfolkmar.sk
	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny	www.upsvar.sk
Zdravotníctvo		
Sociálna starostlivosť	Štatistický úrad SR	www.statistics.sk
	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny	www.upsvar.sk
Ekonomická situácia	Obecný úrad Veľký Folkmar	www.velkyfolkmar.sk
	Štatistický úrad SR	www.statistics.sk
	Železničná spoločnosť Slovensko a. S.	www.slovakrail.sk
	eurobus, a.s.	www.eurobus.sk
Technická infraštruktúra a vybavenosť	Ministerstvo životného prostredia SR	www.minzp.sk
	Štatistický úrad SR	www.statistics.sk
	Obecný úrad Veľký Folkmar	www.velkyfolkmar.sk

Zdroj: Vlastné spracovanie

1.1 ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA

1.1.1 Charakteristika územia

Katastrálne územie obce Veľký Folkmar je vymedzené katastrálnymi hranicami obce a je situované vo východnej časti okresu Gelnica v Košickom kraji. Obec sa rozprestiera v severovýchodnej časti územia Volovských vrchov a čiastočne na nive Hornádu. Dolinou obce preteká Kojšovský potok. Samotná obec leží v nadmorskej výške v rozhraní 379 m.n.m. Rozloha katastrálneho územia obce je 2 310,2510 ha.

Z hľadiska územnosprávneho členenia patrí obec na úrovni:

- NUTS1: Slovensko [SK0],
- NUTS2: Východné Slovensko [SK04],
- NUTS3: Košický kraj [SK042],
- LAU1: okres Gelnica [SK0421],
- LAU2: obec Veľký Folkmar [SK0421543705].

Obr. 1 : Okres Gelnica

Zdroj: Vlastné spracovanie

Susedí s katastrami obcí Jaklovce, Kojšov, Košická Belá, Malá Lodina, Opátka a katastrom mesta Gelnica.

Tab. 2: Základné informácie o obci

Názov Obce:	Veľký Folkmar
Historické názvy obce:	Villa Falkmari, Folkmarfalua, Folkmar, Folmark, Folkmár
Prvá písomná zmienka:	1336
Kraj:	Košický
Región:	Dolný Spiš
Okres:	Gelnica
Štatút obce:	obec
Kód Obce:	543705
IČO:	00329738
DIČ:	2021259493
PSČ:	055 51
Telefónne smerové číslo:	053
GPS súradnice:	48°51′00″S 21°01′00″V
Nadmorská Výška obce:	379 m.n.m.
Celková výmera obce:	2 310 ha
Počet obyvateľov (31.12.2021):	878
Hustota obyvateľstva na km^2:	38,01 obyv./km^2

Zdroj: Štatisticky úrad SR

1.1.1.1 Historicky vývoj obce Veľký Folkmar

„Na Slovensku, v stredoveku, od začiatku 13 storočia nastáva výrazný rozvoj feudálneho systému, rozkladá sa komutátne zriadenie, ruší sa kráľovské vlastníctvo pôdy a Ondrej II. zlatou bulou z roku 1222 zaručuje šľachte rozsiahle stavovské slobody. Rovnako sa v tomto obdoby začína rozvíjať miestotvorný proces, do ktorého však rušivo zasahujú vpády Tatárov. Preto sa kráľ Belo IV. (1235 – 1270) snaží o rekonštrukciu zničeného hospodárstva a to aj prostredníctvom kolonizačnej politiky, čo znamená pozvať do krajiny cudzích hostí – poľnohospodárov, obchodníkov, baníkov, remeselníkov. Takto vznikali niekdajšie bohaté hospodárske, kultúrno – spoločenské, privilegované mestá v našom okolí (Gelnica, Smolník) s mestskými výsadami, ktoré zaručovali slobodné rozvíjanie remesiel a obchodov.

Usadzovanie nemeckých kolonistov a ich neustály príliv do nášho kraja si vyžiadalo založenie nových dedín. Tak vznikali aj osady s výsadami podobnými mestským tzv, VILLA. Na čele týchto výsadných osád stáli slobodne zvolení richtári (VILLICUS, INDES), ktorí boli zároveň aj sudcami.

Obec Veľký Folkmar sa prvý krát spomína v roku 1336 s názvom Villa Volkmari a vznikla na území, ktoré dal roku 1282 kráľ Ladislav komesovi Jakubovi. Neskoršie je doložená pod názvami „Villa Falkmari“ /1368/, „Folkmarfalua“ /1393/, „Folkmar“ /1460/, „Folmark“ /1477/, „Folkmár“ /1808/. Obec bola spočiatku typickou dedinou, kde žili prevažne poddaní Jekelfalušiovcov. Koncom 15. st. ju získali Zápoľskovci, stala sa tak súčasťou obrovského hradného panstva Spiš. O prvých obyvateľoch Folkmara možno predpokladať, že išlo o slovenské a nemecké etnikum. V 18. storočí je obec už čisto slovenská. Jej obyvatelia sa živili prevažne baníctvom, hámorníctvom, uhliarstvom a drevorubačstvom. Až v roku 1920 dostala obec terajšie pomenovanie Veľký Folkmar.“[118]

1.1.1.2 Kultúrno-historické pamiatky

V katastrálnom území obce sú evidované viaceré archeologické náleziská s výskytom ojedinelých nálezov, napr. nález zlatých mincí a jaskynné lokality s osídlením z praveku. Najväčšou raritou obce je objavenie Folkmarského zlatého pokladu dňa 24. 03. 1992 s veľkou numizmatickou a historickou hodnotou, ktorý bol objavený pri rekonštrukcii starého domu. Mala keramická nádoba ukrývala 65 dukátov z obdobie od začiatku 15. storočia až po 40 roky 16.storočia. 55 dukátov predstavuje razby ôsmych uhorských panovníkov vyrazené v piatich uhorských mincovniach, a 10 mimouhorských dukátov pochádza z Rakúska. Poklad je uložený vo Východoslovenskom múzeu v Košiciach. Ide o druhý najväčší poklad nájdený na území Slovenska z tohto obdobia.

Z kultúrnych pamiatok sa v obci nachádza kostol sv. Michala a Evanjelický kostol vo vlastníctve cirkví, a Pomník obetiam II. svetovej vojny vo vlastníctve obce.

Na území obce nie sú evidované národné kultúrne pamiatky zapísané v Ústrednom zozname pamiatkového fondu. [107]

1.1.2 Prírodné podmienky a životné prostredie

Geologická stavba územia

Územie obce je z hľadiska geologickej stavby súčasťou gemerika - gemerických paleozoických sekvencií, v rámci centrálnych Karpát. Tvoria ho horniny gelnickej a rakoveckej sekvencie – t.j. fylity, lydity, pieskovce, kvarcity, porfyroidy a kryštalické vápence, fylito-diabázové súvrstvie s prevahou fylitov a s podielom bazaltov a tufov. Reliéf územia sa utváral po alpínskom vrásnení po spodnej kriede a pred staršími treťohorami. Miestami tvoria obal prvohôr hrubé súvrstvia svetlosivých vápencov a dolomitov vystupujúce

na povrch, ktoré zvyšujú tvárnosť horstva. Sú v nich úzke, hlboko vrezané kaňonovité riečne doliny tvaru „V“, strmé bralnaté svahy i skalné útvary (Folkmarská skala, Biela skala, Hoľa, Dziery, Červené skaly a iné).

Geomorfologické členenie katastrálneho územia obce Veľký Folkmar je uvedené v nasledujúcej tabuľke.

SÚSTAVA	**ALPSKO-HIMALÁJSKA**
PODSÚSTAVA	Karpaty
PROVINCIA	Západné Karpaty
SUBPROVINCIA	Vnútorné Západné Karpaty
OBLASŤ	Slovenské rudohorie
CELOK	Volovské vrchy
PODCELOK	Kojšova hoľa
ČASŤ	Hámorska brázda

Inžiniersko–geologická rajonizácia

Podľa inžinierskogeologickej rajonizácie – Slovenska (Atlas krajiny SR, 2002) okres Gelnica patrí do regiónu jadrových pohorí, subregiónu obalových jednotiek, jej prevažná časť spadá do rajónu predkvartérnych hornín a v okolí riečnej siete do rajónu kvartérnych sedimentov. Dotknuté územie spadá do rajónu predkvartérnych nízkometamorfovaných hornín a v okolí toku Hnilec do rajónu údolných riečnych náplavov

Charakter georeliéfu, georeliéf

Podľa geomorfologického členenia územia SR patrí katastrálne územie obce Veľký Folkmar do geomorfologického celku Volovské vrchy a podcelku Kojšovská hoľa. Územie ďalej spadá podľa Mazúra, Lukniša (1980) do Alpsko-Himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincie Západných Karpát, subprovincie Vnútorných západných Karpát a v rámci nich do Slovenského Rudohoria. Nadmorská výška v chotári dosahuje od 350 m n. m. až do 915 m n. m., to značí, že vrchovinový reliéf prechádza do typu hole. Charakteristické sú veľké výškové rozdiely medzi dnom doliny a vrcholmi, chrbty pohorí sú mierne vlnité. Reliéf je členitý s rozličnými strmými svahmi, vo vyššie položených miestach s náhornými plošinami.

Klimatické pomery

Podľa Atlasu Krajiny SR patrí riešené územie (Tab. 3: Charakteristika klimatických regiónov) do klimatických regiónov M - mierne teplá oblasť **(**siaha od 400 do 800 m n. m.) a C – chladnej oblasť (okolité podhorské, horské časti územia Volovských vrchov).

Tab. 3: Charakteristika klimatických regiónov

Klimatický región	C – chladná oblasť	M – mierne teplá oblasť	
Klimatický okrsok	C1	M5	M6
Charakteristika	Mierne chladný	mierne teplý, vlhký, s chladnou až studenou zimou, dolinový/kotlinový.	mierne teplý, vlhký, vrchovinový
Klimatické znaky	Júl ≥ 12°C až < 16°C	január ≤ -3°C, júl ≥ 16°C, LD < 50, Iz = 60 až 120	úlovou teplotou ≥ 16 °C, LD < 50, Iz = 60 až 120 nad 500 m n. m.

Zdroj: Atlas krajiny SR

Radónové riziko

Pri novej výstavbe bytových a nebytových objektov je potrebné zohľadniť aj výskyt radónového rizika.

Radónové riziko predstavuje prirodzenú rádioaktivitu hornín, ktorá je podmienená prítomnosťou prvkov K, U a Th, ktoré emitujú gama žiarenie a podmieňujú vonkajšie ožiarenie. V závislosti na objemovej aktivite radónu v pôdnom vzduchu a priepustnosti pôdy možno územie Slovenskej republiky rozdeliť do troch skupín podľa výšky radónového rizika s nasledovným pomerom: 53 % nízke, 46,7 % stredné a len 0,3 % SR s vysokým radónovým rizikom. Takmer celý okres Gelnica je v strednom stupni radónového rizika, na základe hodnotenia radónového rizika podľa údajov z ŠGÚDŠ Geofyzikálnej mapy - Mapy prírodnej rádioaktivity.[118]

Seizmicita

Seizmické ohrozenie vyjadruje pravdepodobnosť neprekročenia seizmického pohybu počas denného časového intervalu na zvolenej záujmovej lokalite. Územia zaraďujeme na báze izolínie maximálnej možnej intenzity zemetrasenia. Určuje nám potenciálny výskyt zemetrasenia určitej intenzity. Seizmické ohrozenie sa vyjadruje v hodnotách makroseizmickej intenzity (°MSK 64). Takmer celé územie okresu Gelnica je zahrnuté v pásme 5 – 6. stupňa medzinárodnej stupnice MSK-64 (Medvedevova-Sponheuerova-Kárníkova stupnica). Územie so zvýšeným rizikom seizmickej ohrozenosti na úrovni 6. stupňa medzinárodnej stupnice MSK-64 leží na severozápade okresu (k. ú. obce Závadka).[118]

Ochrana vodných zdrojov

Ochranu vodných pomerov a vodárenských zdrojov stanovuje vodný zákon z. č.364/2004 Z.z., v znení neskorších predpisov. Chránenými územiami podľa zákona o vodách sú: územia

s povrchovou vodou určenou na odber pre pitnú vodu, územia s vodou vhodnou na kúpanie, územia s povrchovou vodou vhodnou pre život a reprodukciu pôvodných druhov rýb, chránené oblasti prirodzenej akumulácie vôd (chránené vodohospodárske oblasti), ochranné pásma vodárenských zdrojov, citlivé oblasti, zraniteľné oblasti a chránené územia a ich ochranné pásma podľa zákona č.543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny.

Ochranné pásma vodárenských zdrojov v okrese Gelnica:

Katastrálne územie	Vodný zdroj	Výmera OP (ha)	Názov vodného zdroja	Číslo rozhodnutia	Poznámka
Gelnica - Perlová dolina	tok	386,88	Perlový potok	1405/1/85/86	
Gelnica	prameň	6,51	Roz. sk. 1-5, Terezka, Uhliar.dol., Boží dar	ObÚŽP-3405/4/2/1992, 2005/00550/1/De-GL	PHO I.stupňa:Terezka 0,005 ha;Cupák 0,0116 ha;Rozsyp.skalač.1-6 0,1266 ha;Uhliarska dol.0,0441 ha;Boží dar 0,25 ha
	prameň	4,94	Roz. sk. 1-5, Terezka, Uhliar.dol., Boží dar	ObÚŽP-3405/4/2/1992, 2005/00550/1/De-GL	PHO I.stupňa:Terezka 0,005 ha;Cupák 0,0116 ha;Rozsyp.skalač.1-6 0,1266 ha;Uhliarska dol.0,0441 ha;Boží dar 0,25 ha
	prameň	7,85	Roz. sk. 1-5, Terezka, Uhliar.dol., Boží dar	ObÚŽP-3405/4/2/1992, 2005/00550/1/De-GL	PHO I.stupňa:Terezka 0,005 ha;Cupák 0,0116 ha;Rozsyp.skalač.1-6 0,1266 ha;Uhliarska dol.0,0441 ha;Boží dar 0,25 ha
	prameň	10,40	Roz. sk. 1-5, Terezka, Uhliar.dol., Boží dar	ObÚŽP-3405/4/2/1992, 2005/00550/1/De-GL	PHO I.stupňa:Terezka 0,005 ha;Cupák 0,0116 ha;Rozsyp.skalač.1-6 0,1266 ha;Uhliarska dol.0,0441 ha;Boží dar 0,25 ha
	prameň	10.67	Roz. sk. 1-5, Terezka, Uhliar.dol., Boží dar	ObÚŽP-3405/4/2/1992, 2005/00550/1/De-GL	PHO I.stupňa:Terezka 0,005 ha;Cupák 0,0116 ha;Rozsyp.skalač.1-6 0,1266 ha;Uhliarska dol.0,0441 ha;Boží dar 0,25 ha
Košické Hámre	prameň	811,74	Prameň Košické Hámre	Ob-478/92-Há	

Stará Voda	prameň	81,45	Prameň 1	ObÚŽP-3405/4/2/1992	
Prakovce	prameň	13,72	Barbora 1-2	ObÚŽP-3405/4/2/1992	
	tok	572,24	Veľký Hutný potok	01/02294/ŠVS/De	
	tok	433,08	Hrelíkov potok	874n/85 1986 Vod.	
Smolník	tok	725,62	Bystrý potok - odber zo Smolníka	Dec-68	
Prakovce	tok	572,24	Veľký Hutný potok	01/02294/ŠVS/De	
	tok	433,08	Hrelíkov potok	874n/85 1986 Vod.	
Žakarovce	tok	127,69	Žakarovský potok	117/1989Vod	
	prameň	5,30	Nový Prameň, pr. 1-2, Gruzová Lúka, Doktor. Studňa	ObÚŽP-3405/4/2/1992	
	prameň	7,75	Nový Prameň, pr. 1-2, Gruzová Lúka, Doktor. Studňa		
	prameň	5,97	Nový Prameň, pr. 1-2, Gruzová Lúka, Doktor. Studňa	ObÚŽP-3405/4/2/1992	
	prameň	7,81	Nový Prameň, pr. 1-2, Gruzová Lúka, Doktor. Studňa	ObÚŽP-3405/4/2/1992	
	prameň	7,40	Nový Prameň, pr. 1-2, Gruzová Lúka, Doktor. Studňa	ObÚŽP-3405/4/2/1992	

Zdroj: VÚVH, 2022

Vodárenské toky v okrese Gelnica sú využívané alebo využiteľne ako vodárenské zdroje na odber pitnej vody. Ich zoznam je uvedený vo vyhláške MŽP SR č. 211/2005 Z. z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov. Do záujmového územia okresu Gelnica zasahuje 9 povodí vodárenských tokov a dokumentuje o tom nasledujúca tabuľka:

Tok	**Číslo hydrologického poradia**	**Vodárenský vodný tok v úseku**	
		Od km	**Do km**
Bystrý potok	4-32-02-033	7,65	10,20
Hrelíkov potok	4-32-02-057	3,30	5,30
Kojšovský potok	4-32-02-065	7,70	16,20
Perlový potok	4-32-02-062	5,20	11,70
Smolník	4-32-02-044	13,00	19,70
Stará voda	4-32-02-027	0,00	11,90
Veľký Hutný potok	4-32-02-055	2,60	4,90
Žakarovský potok	4-32-02-064	4,50	5,20

Zimná	4-32-01-062	2,20	4,60

Zdroj: Vyhláška MŽP č. 211/2005

Katastrálne územie obce Veľký Folkmar je odvodňované Kojšovským potokom a jeho prítokmi.

Podzemné vody

V zmysle hydrogeologickej rajonizácie Slovenska je predmetné územie súčasťou hydrogeologického rajónu G 137 – Paleozoikum Volovských vrchov v povodí Bodvy a rajónu G 118 – Paleozoikum Slovenského Rudohoria v povodí Hornádu.

Pôdne pomery

Pôdny kryt v okrese Gelnica, ako udáva Výskumný ústav pôdoznalectva a ochrany pôdy, zastupujú pôdne jednotky: kambizem, livizem, fluvizem, slej, ranker, litozem a rendzin. Najrozšírenejšími na území obce sú kambizeme (hnedé lesné pôdy), kyslé.[113]

Pôdy v obci podľa priepustnosti a retenčnej schopnosti sú charakteristické vlhkým vlhkostným režimom pôd, z hľadiska pôdnej reakcie ide o kyslé až neutrálnych pôdy.

Podľa zrnitosti pôdy je to pôda hlinitá neskeletnatá až slabo kamenitá (0-20%) a piesčito hlinitá stredne kamenitá - štrkovitá (20 – 50%).

Fauna a flóra

„Volovské vrchy patria z hľadiska fytogeografického členenia do podobvodu predkarpatskej flóry (Praecarpaticum), v rámci obvodu západokarpatskej flóry (Carpaticum occidentale), stredoeurópskej provincie, ktorá sa zaraďuje do eurosibírskej podoblasti a holoarktickej oblasti.

Z hľadiska fytogeograficko-vegetačného členenia sa predmetné územie zaraďuje do Bukovej zóny a v rámci nej do kryštalicko-druhohornej oblasti. Prevládajúcou drevinou je smrek obyčajný (Picea abies), v menšej miere sa tu nachádzajú i druhy borovice (Pinus), buk lesný (Fagus silvatica) a zmiešané lesy s prevahou listnatých drevín. Potenciálna prirodzená vegetácia je vegetácia, ktorá by sa za daných klimatických, pôdnych a hydrologických pomerov vyvinula na určitom mieste, keby vplyv ľudskej činnosti ihneď prestal pôsobiť. Jej poznanie je dôležité najmä z hľadiska rekonštrukcie, obnovy a ďalšieho prirodzeného vývoja vegetácie s cieľom jej priblíženia resp. úplného prinavrátenia do prirodzeného stavu, aby sa zabezpečila ekologická stabilita územia.

Potenciálnu prirodzenú vegetáciu na riešenom území predstavujú jedľové a jedľovo-smrekové lesy, bukové lesy v horských polohách, vo vyšších polohách smrekové lesy čučoriedkové . V rámci mimolesnej vegetácie tvoria podstatnú časť brehové porasty rieky Hnilec a jeho prítokov, tvorené najmä jelšou sivou (Alnus incana), vŕbou krehkou (Salix fragilis), sivou (Salix incana) a purpurovou (Salix purpurea). Daný typ vegetácie doplňuje i vŕba rakytová (Salix caprea)“[37].

Z hľadiska zoogeografického členenia patrí študované územie do obvodu horskej fauny, v rámci západokarpatskej subprovincie Karpát, patriacej do zóny listnatých lesov v eurosibírskej podoblasti, ktorá patrí do palearktickej oblasti ríše holoarktis (arktogea).

Geograficky je západokarpatská subprovincia listnatých lesov územím značne heterogénnym a ide o územie druhovo veľmi bohaté. Ihličnatý les je domovom pre veverice, medvede hnedé, rysa ostrovida, vtáky – tetrova hlucháňa, drozda kolohrivého, orešnicu perlavú, sýkorku uhliarku a sýkorku chochlatú, hýľa lesného a krivonosa smrekového. Z plazov tu možno nájsť vretenicu severnú a užovku živorodú. Mnohé zo živočíchov žijú v listnatých aj ihličnatých lesoch, napr. líšky, vlky, jelene.

Ochrana prírody a krajiny

Väčšia časť katastrálneho územia obce Veľký Folkmar sa nachádza v 1. stupni ochrany, ÚEV Folkmarská skala platí druhý stupeň územnej ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny (s výnimkou zastavaného územia obce) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Národná sústava chránených území

Na území okresu Gelnica sa nachádzajú 4 "maloplošné" chránené územia ("veľkoplošné" chránené územia sa v okrese nenachádzajú).

1. Prírodná rezervácia (PR) Polianske rašelinisko (EČ 864)

- o výmere 19,31 ha bola vyhlásená v roku 1993 vyhláškou MŽP SR č. 83/1993 Z. z. z 23. 3. 1993 - účinnosť od 1. 5. 1993, 4. stupeň ochrany - vyhláška KÚŽP v Košiciach č. 7/2004 z 22. 9. 2004 - účinnosť od 1. 10. 2004. PR predstavuje zachovalé rozsiahle rašelinisko a komplex hodnotných rastlinných spoločenstiev na priľahlých pasienkoch. Veľká druhová diverzita rastlinstva, výskyt viacerých vzácnych a ohrozených druhov húb. Ekostabilizujúci prvok krajiny. Prírodnú rezerváciu spravuje ŠOP - S-NP Slovenský kras. Nachádza sa vo Volovských vrchoch (podcelok Zlatý stôl) v **Tichovodskej doline za obcou Henclová**. [118]

2. Prírodná pamiatka (PP) Závadské skalky (EČ 716)

- o výmere 3,89 ha bola vyhlásená v roku 1987 nariadením ONV v Spišskej Novej Vsi č. 28/d z 22. 12. 1987 - účinnosť od 22. 12. 1987, 4. stupeň ochrany - vyhláška KÚŽP v Košiciach č. 7/2004 z 22. 9. 2004 - účinnosť od 1. 10. 2004. PP je vyhlásená na ochranu erodovaného skalného útvaru budovaného fylitmi s polohami bázických hornín a detritických metamorfík, výrazne sa uplatňujúceho v okolitom reliéfe, vo voloveckom pásme Slovenského Rudohoria. Skalky majú význam estetický, krajinotvorný a flóristicko - historický. Prírodnú pamiatku spravuje ŠOP - S-NP Slovenský kras. Závadské skalky sa nachádzajú na **južnom okraji obce Závadka**.[118]

3. Prírodná pamiatka (PP) Margecianska línia (EČ 607)

- o výmere 0,44 ha bola vyhlásená v roku 1990 nariadením a uznesením plen. zasadnutia ONV v Spišskej Novej Vsi č. 83 zo dňa 15. 3. 1990 - účinnosť od 1. 4. 1990, 4. stupeň ochrany - vyhláška KÚŽP v Košiciach č. 7/2004 z 22. 9. 2004 - účinnosť od 1. 10. 2004. PP je vyhlásená na ochranu skalnej steny, ktorá odkrýva jednu z najvýznamnejších tektonických línií Západných Karpát, ktorá tvorí hranicu medzi geomorfologickými celkami Volovské vrchy a Čierna hora. Estetický prvok okolia vodnej nádrže Ružín. Prírodnú pamiatku spravuje ŠOP - S-NP Slovenský kras. Margecianska línia sa nachádza v **k. ú. obce Margecany**.[118]

4. Prírodná rezervácia (PR) Kloptaň (EČ 857)

- o výmere 27,07 ha bola vyhlásená v roku 1993 Vyhláškou MŽP SR č. 83/1993 Z. z. z 23. marca 1993. PR je vyhlásená na ochranu vrcholových lesných spoločenstiev na JV a SV svahoch Kloptaňa v Slovenskom rudohorí – Volovských vrchoch s výskytom vzácnych a chránených druhov rastlín, pozoruhodný je kosatec sibírsky (Iris sibirica). Prírodnú rezerváciu spravuje ŠOP – S-NP Slovenský kras. Nachádza sa v **k. ú. Prakovce a Vyšný Medzev**.[118]

Súvislá európska sústava chránených území Natura 2000

Natura 2000 je európska sústava chránených území, ktorú členské štáty Európskej únie vyhlasujú pre zachovanie najcennejších a ohrozených druhov a biotopov Európy. Pozostáva z chránených vtáčích území vymedzených podľa smernice o ochrane voľne žijúceho vtáctva a z území európskeho významu vymedzených podľa smernice o ochrane biotopov. V záujmovom území, ktoré patrí do alpského biogeografického regiónu je lokalizovaných 10 území európskeho významu a jedno chránené vtáčie územie. Územia európskeho významu Národný zoznam území európskeho významu bol aktualizovaný uznesením Vlády SR č. 495 z 25. októbra 2017, ktorým sa mení a dopĺňa výnos MŽP SR č. 1/201 z 3. 10. 2012, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu. Pokrytie niektorých druhov a typov

biotopov bolo posúdené ako nedostatočné a Slovensko bolo požiadané doplniť do návrhu sústavy Natura 2000 ďalšie vhodné lokality výskytu takto označených biotopov a druhov európskeho významu. Na základe uvedeného spracovala ŠOP SR v decembri 2008 odborný návrh pozostávajúci z 289 území (celková rozloha 626,47 km2). V auguste 2011 vláda Slovenskej republiky schválila prvú aktualizáciu národného zoznamu ÚEV. Druhá aktualizácia (2017) národného zoznamu území európskeho významu obsahuje 169 s výmerou 31 656,34 ha, kde takmer na 10 000 parcelách boli identifikované tisícky subjektov. Je doplnkom k 473 lokalitám, ktoré boli predložené Európskej komisii v roku 2004 a 2011. Celková výmera sa tak zvýši z 11,92 % z rozlohy Slovenskej republiky na 12,56 %. Pre daný okres sú to nasledovné územia:

SKUEV0344 Starovodské jedliny

Územie o rozlohe 468,675 ha ha situované **v k. ú. Smolník a Švedlár**. Správcom územia je správa NP Slovenský raj. Stupeň ochrany 3. a 5. Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany:

- 9150 Vápnomilné bukové lesy
- 9180 Lipovo-javorové sutinové lesy
- 9410 Horské smrekové lesy
- 9110 Kyslomilné bukové lesy
- 6430 Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa
- 9130 Bukové a jedľové kvetnaté lesy

Druhý, ktoré sú predmetom ochrany: medveď hnedý (Ursus arctos). [118]

SKUEV0351 Folkmarská skala

Územie o rozlohe 136,768 ha situované v **k. ú. Veľký Folkmar**. Správcom územia je správa NP Slovenský raj. Stupeň ochrany 2. Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany:

- 9150 Vápnomilné bukové lesy
- 9180 Lipovo-javorové sutinové lesy
- 9110 Kyslomilné bukové lesy
- 9130 Bukové a jedľové kvetnaté lesy
- 6190 Dealpínske travinnobylinné porasty
- 6210 Suchomilné travinnobylinné a krovinové porasty na vápnitom podloží (*dôležité stanovištia Orchideaceae)
- 8210 Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou
- 8310 Nesprístupnené jaskynné útvary

- 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky

Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: poniklec slovenský (Pulsatilla slavica). [118]

SKUEV0354 Hnilecké rašeliniská

Územie o rozlohe 54,482 ha situované v **k. ú. Henclová, Nálepkovo a Švedlár**. Správcom územia je správa NP Slovenský raj. Stupeň ochrany 2. a 3. Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany:

- 9130 Bukové a jedľové kvetnaté lesy
- 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky
- 6430 Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa
- 7140 Prechodné rašeliniská a trasoviská
- 6230 Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte

Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: kunka žltobruchá (Bombina variegata), netopier veľkouchý (Myotis bechsteinii), podkovár malý (Rhinolophus hipposideros), netopier obyčajný (Myotis myotis). [118]

SKUEV0919 Kloptaň

Územie o rozlohe 26,27 ha situované v **k. ú. Prakovce, Smolnícka Huta a Vyšný Medzev**. Správcom územia je správa NP Slovenský kras. Stupeň ochrany 5. Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany:

- 9110 Kyslomilné bukové lesy
- 8220 Silikátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou [118]

SKUEV0924 Zbojnícka dolina

Územie o rozlohe 20,458 ha situované v **k. ú. Smolnícka Huta**. Správcom územia je správa NP Slovenský raj. Stupeň ochrany 4. Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany:

- 9110 Kyslomilné bukové lesy
- 9130 Bukové a jedľové kvetnaté lesy[118]

SKUEV0925 Aboď

Územie o rozlohe 91,241 ha situované **v k. ú. Kojšov**. Správcom územie je správa NP Slovenský raj. Stupeň ochrany 4. a 5. Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany:

- 9110 Kyslomilné bukové lesy

- 9130 Bukové a jedľové kvetnaté lesy [118]

SKEUV0926 Prostredná dolina

Územie o rozlohe 102,104 ha situované **v k. ú. Kluknava**. Správcom územia je správa NP Slovenský raj. Stupeň ochrany 2. Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany:

- 9110 Kyslomilné bukové lesy
- 9130 Bukové a jedľové kvetnaté lesy
- 9180 Lipovo-javorové sutinové lesy [118]

SKUEV0928 Stredný tok Hornádu

Územie o rozlohe 295,843 ha situované **v k. ú. Chrasť nad Hornádom, Jamník, Kluknava, Kolinovce, Krompachy, Margecany, Markušovce, Matejovce nad Hornádom, Odorín, Olcnava, Richnava, Smižany, Spišská Nová Ves, Spišské Vlachy, Teplička, Vítkovce**. Správcom územie je správa NP Slovenský raj. Stupeň ochrany 2. – 4. Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany:

- 6430 Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa
- 3270 Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa
- 91E0 Lužné vŕbovo-topoľové a jelšové lesy

Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: mrena karpatská (Barbus meridionalis), kunka žltobruchá (Bombina variegata), hlaváč bieloplutvý (Cottus gobio), mihuľa (Eudontomyzon spp.), vydra riečna (Lutra lutra), mlok hrebenatý (Triturus cristatus). [118]

SKUEV0929 Helcmanovská bučina

Územie o rozlohe 23,121 ha situované **v k. ú. Helcmanovce**. Správcom územia je správa NP Slovenský raj. Stupeň ochrany 2. Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany:

- 91E0 Lužné vŕbovo-topoľové a jelšové lesy
- 9110 Kyslomilné bukové lesy[118]

SKUEV0348 Čierna Moldava (ÚEV situované pri hranici okresu Gelnica)

Územie o rozlohe 1 894,776 ha situované v **k. ú. Halčava, Smolník a Štós**. Správcom územia je správa NP Slovenský kras. Stupeň ochrany 2. Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany:

- 9130 Bukové a jedľové kvetnaté lesy

- 9140 Javorovo-bukové horské lesy
- 6190 Dealpínske travinnobylinné porasty
- 6240 Subpanónske travinnobylinné porasty
- 9180 Lipovo-javorové sutinové lesy
- 8310 Nesprístupnené jaskynné útvary
- 9150 Vápnomilné bukové lesy
- 9110 Kyslomilné bukové lesy
- 6210 Suchomilné travinnobylinné a krovinové porasty na vápnitom podloží (*dôležité stanovištia Orchideaceae)

Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: kunka žltobruchá (Bombina variegata), vlk dravý (Canis lupus), netopier obyčajný (Myotis myotis), uchaňa čierna (Barbastella barbastellus), medveď hnedý (Ursus artos), netopier pobrežný (Myotis dasycneme), podkovár malý (Rhinolophus hipposideros), poniklec veľkokvetý (Pulsatilla grandis), poniklec otvorený (Pulsatilla patens).[118]

Chránené vtáčie územia

Volovské vrchy sú jedným z piatich najvýznamnejších území na Slovensku pre hniezdenie druhov orol krikľavý (Aquila pomarina), bocian čierny (Ciconia nigra), včelár lesný (Pernis apivorus), kuvik kapcavý (Aegolius funereus), kuvik vrabčí (Glaucidium passerinum), sova dlhochvostá (Strix uralensis), ďateľ trojprstý (Picoides tridactylus), ţlna sivá (Picus canus), ďateľ čierny (Dryocopus martius), strakoš červenochrbtý (Lanius collurio), muchárik červenohrdlý (Ficedula parva) a muchárik bielokrký (Ficedula albicollis). Pravidelne tu hniezdi viac ako 1 % národnej populácie druhov výr skalný (Bubo bubo), orol skalný (Aquila chrysaetos), tetrov hoľniak (Tetrao tetrix), tetrov hlucháň (Tetrao urogallus), jariabok hôrny (Bonasa bonasia), prepelica poľná (Coturnix coturnix), rybárik riečny (Alcedo atthis), ďateľ bielochrbtý (Dendrocopos leucotos), ďateľ prostredný (Dendrocopos medius), krutihlav hnedý (Jynx torquilla), penica jarabá (Sylvia nisoria), hrdlička poľná (Streptopelia turtur) a muchár sivý (Muscicapa striata).

Národný zoznam navrhovaných chránených vtáčích území, spracovaný podľa smernice o vtákoch, bol schválený uznesením vlády SR č. 636/2003 zo dňa 9. júla 2003. Postupne boli navrhované CHVÚ z národného zoznamu prekategorizované (osobitnými vyhláškami MŽP SR) na vyhlásené CHVÚ. Do katastrálneho územia obce zasahuje CHVÚ Volovské vrchy, identifikačný kód SKCHVÚ036, ktoré bolo vyhlásené vyhláškou MŽP SR č. 196/2010 Z.z. zo dňa 16.04.2010, s účinnosťou od 15.05.2010.

V rámci okresu Gelnica patria do predmetného CHVÚ nasledovné katastrálne územia: Gelnica, Helcmanovce, Henclová, Jaklovce, Kluknava, Kojšov, Margecany, Mníšek nad Hnilcom, Nálepkovo, Prakovce, Rolova Huta, Smolnícka Huta, Smolník, Stará Voda, Švedlár, Úhorná, **Veľký Folkmar**, Závadka pri Nálepkove a Žakarovce. [118]

Mokrade

Vodné a mokraďové spoločenstvá patria medzi najohrozenejšie typy ekosystémov. Na Slovensku sú mokrade rozčlenené do 5 kategórii (Slobodník, Kadlečík, 2000):

- lokality zapísané v Zozname mokradí medzinárodného významu (M)
- ostatné medzinárodné významné mokrade, spĺňajúce kritéria Ramsarského dohovoru, ale zatiaľ nezapísané do svetového Zoznamu mokradí medzinárodného významu
- mokrade národného významu (N)
- mokrade regionálneho (okresného) významu (R)
- mokrade lokálneho (miestneho) významu (L)

V okrese Gelnica sa nachádza 13 mokradí:

ID	Názov mokrade	Plocha m^2	Názov obce	Kategória
1	Závadka - vlhké lúky	20 000	Nálepkovo	L
2	(Smolník - Smolnícka Huta) - vlhké lúky	10 000	Smolník	L
3	Čierna hora	2 500	Nálepkovo	L
4	(Kluknava) Slatinisko	1 600	Kluknava	L
5	Potôčik smerom na Folkmársku skalu	150	Veľký Folkmar	L
6	Rašelinisko "Rovne"	250 000	Žakarovce	R
7	Bukovec	35 000	Švedlár	R
8	Perlová dolina	20 000	Gelnica	R
9	Poľana – Henclovská dolina	20 000	Henclová	R
10	Švedlárska jelšina	15 000	Švedlár	R
11	Henclová	150	Henclová	R
12	Hámre	500 000	Nálepkovo	N
13	Stará Voda – lúky	120 000	Stará Voda	N

zdroj www.sopsr.sk

Všetky mokraďové územia zaradené do sústavy Natura 2000 (ÚEV a CHVÚ pre vodné vtáky) spĺňajú kritériá medzinárodnej významnosti aj z hľadiska Ramsarského dohovoru.

Na katastrálnom území obce Veľký Folkmar **sa nachádza mokraď** lokálneho významu – **Potôčik smerom na Folkmarskú skalu**. [118]

Ochrana drevín

Chránené stromy Podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, môžu byť vedecky, ekologicky, alebo inak mimoriadne významné

stromy alebo ich skupiny, vyhlásené všeobecne záväznou vyhláškou príslušného krajského úradu ŽP za chránené stromy, čím sa zabezpečí ich legislatívna ochrana. Chránené stromy sa považujú za chránený objekt. **Chránené stromy sa** v katastrálnom území obce Veľký Folkmar **nenachádzajú.**

Ochrana ovzdušia

Ochrana ovzdušia sa vykonáva v zmysle zákona č. 194/2018 Z.z. o ovzduší, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 137/2010 Z.z. (v znení zákona č. 318/2012 Z.z., zákona č. 180/2013 Z.z., zákona č. 350/2015 Z.z. a zákona č. 293/2017 Z.z.). Vyhláška o zdrojoch znečistenia 410/2012 Z. z. v znení 98/2021. K znečisteniu ovzdušia v obci negatívne prispieva automobilová doprava na ceste II/549, ktorej intenzita narastá. Meranie znečisťujúcich látok z dopravy sa zatiaľ nemeria, ale za 90% celkových emisií prchavých organických látok z dopravy zodpovedajú vozidlá s benzínovým motorom. Automobilová doprava okrem zvyšovania plynných emisií z výfukových plynov spôsobuje aj sekundárnu prašnosť. Ako prezentuje nasledujúca tabuľka (Tab. 4: Emisie), okres Gelnica patrí k málo znečisteným oblastiam, v mnohých prípadoch prakticky nenameraných emisií znečisťujúcich látok.

Tab. 4: Emisie

Produkcia v t na km2 podľa územie												
rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Košický kraj	3596,5	3336,2	3532,5	3509,2	3642,9	3647,6	3680,3	3375,4	2965,6	2907,0	2587,4	5471,5
Okres Gelnica	23,4	11,8	10,4	9,2	9,0	8,3	7,5	6,4	5,0	5,2	4,6	265,1

Zdroj: Štatisticky úrad SR

Do ovzdušia sa z riešeného územia dostávajú: toxické oxidy dusíka (NO_X), ktoré spôsobujú ochorenia dýchacích ciest, cyanózu srdca, majú aj karcinogénne účinky, toxický oxid siričitý (CO_2), ktorý narúša krvotvorbu, dráždi sliznice a oči, spôsobuje chronické ochorenia dýchacích ciest, popolčeky, ktoré zasahujú predovšetkým dýchacie cesty, pri niektorých druhoch popolčekov je zasiahnuté aj srdce a imunitný aparát (karcinogénne účinky), polietavý prach prevažne zo sekundárnej prašnosti spôsobuje ochorenia dýchacích ciest, rozľahlé plochy porastené burinnými spoločenstvami sú jedným zo zdrojov alergických ochorení slizníc. Ako už ale bolo spomenuté, oproti ostatným regiónom Slovenska je okres Gelnica jeden z menej znečistených regiónov. Ako prezentuje nasledujúca tabuľka (Tab. 5: Produkcia

exhalátov v okrese Gelnica), k výraznému poklesu dochádza v prípade produkcie oxidu siričitého, tuhých emisií, ako aj oxidu uhoľnatého.

Tab. 5: Produkcia exhalátov v okrese Gelnica

Produkcia v t podľa územie, chemická zlúčenina a rok											
Okres Gelnica	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Tuhé emisie	23,4	11,8	10,4	9,2	9	8,3	7,5	6,4	5	5,2	4,6
Oxid siričitý	12,2	6,3	2,1	0,8	1,2	1,8	1,6	1,1	1	1,4	1,4
Oxid dusíka	12,8	8,9	8,6	8,9	9	9,5	9	7	7	7	6,9
Oxid uhoľnatý	736,4	134,7	205,7	27,8	27,9	31,1	27,6	16,9	15,6	16,5	12,2

Zdroj: http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/

Vplyvom nepriaznivej klimageografickej polohy (teplotné inverzie v málo vetranej kotline) sa exhaláty hlavne v jesennom a zimnom období koncentrujú v prízemnej vrstve ovzdušia. Naopak koncentrácie polietavého prachu sa zvyšujú pri normálnych klimatických situáciách a to už pri najmenších rýchlostiach vetra.

Hlukové pomery z dopravy

V zmysle Nariadenia vlády SR č. 40/2002 Z. z. o ochrane zdravia pred hlukom a vibráciami najvyššie prípustné hodnoty hluku z dopravy vo vonkajších priestoroch v obytnom území ciest I. a III. triedy, zberných obecných komunikácií a hlavných železničných ťahov sú povolené pre deň LA eq,p = 60 dB a v noci LA eq,p = 50 dB.

Za zdroje hlukového zaťaženia obce považujeme hluk z cestnej komunikácie – štátnej cesty II/549.

Ochrana zdrojov nerastných surovín

Ochranu a využitie nerastného bohatstva upravuje najmä zákon č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov, zákon NR SR č.569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení zákona NR SR č. 515/2008 Z. z., vyhláška MŽP SR č. 51/2008 Z. z., ktorou sa vykonáva geologický zákon a ďalšie právne predpisy.

- ✓ chránené ložiskové územie (CHLÚ)

CHLÚ zahŕňa územie, na ktorom by stavby a zariadenia, ktoré nesúvisia s dobývaním výhradného ložiska, mohli znemožniť alebo sťažiť dobývanie výhradného ložiska. Banský zákon vymedzuje rozdelenie nerastov na vyhradene a nevyhradene. V okrese Gelnica sa nachádza (resp. do neho zasahuje) 23 chránených ložiskových území **v k. ú. obcí**: Gelnica,

Jaklovce, Helcmanovce, Mníšek nad Hnilcom, Závadka, Nálepkovo, Smolnícka Huta, Prakovce, Henclová, Švedlár, Smolník, **Veľký Folkmar**. [118]

Názov	Nerast	Názov organizácie	Sídlo	Typ ložiska
Gelnica - Gelnická žila	medené rudy	ŠGÚDŠ Bratislava	Bratislava	CHLÚ
Gelnica - Krížová žila	medené rudy	ŠGÚDŠ Bratislava	Bratislava	CHLÚ
Gelnica - Nadložná žila	medené rudy	ŠGÚDŠ Bratislava	Bratislava	CHLÚ
Gelnica - Nová žila	medené rudy	ŠGÚDŠ Bratislava	Bratislava	CHLÚ
Gemerská Poloma	mastenec	EUROTALC s.r.o., Gemerská Poloma	Košice	CHLÚ
Jaklovce	vápenec	Calmit, spol. s r.o.	Bratislava	CHLÚ
Jaklovce I	baryt	ŠGÚDŠ Bratislava	Spišská Nová Ves	CHLÚ
Jaklovce II	azbest	ŠGÚDŠ Bratislava	Spišská Nová Ves	CHLÚ
Markušovce	vápenec vysokopercentný	VSK MINERAL, s. r. o.	Markušovce	CHLÚ
Markušovce I	baryt	Rudohorská investičná, s.r.o.	Spišská Nová Ves	CHLÚ
Medzev	komplexné Fe rudy	ŠGÚDŠ Bratislava	Bratislava	CHLÚ
Mníšek nad Hnilcom	polymetalické rudy	ŠGÚDŠ Bratislava	Bratislava	CHLÚ

Názov	Nerast	Názov organizácie	Sídlo	Typ ložiska
Mníšek nad Hnilcom I	kremeň	ŠGÚDŠ Bratislava	Bratislava	CHLÚ
Rudňany	baryt	Organizácia neurčená	-	CHLÚ
Rudňany	komplexné Fe rudy	Organizácia neurčená	-	CHLÚ
Slovinky	medené rudy	Rudné bane, š.p.	Banská Bystrica	CHLÚ
Smolník	pyrit, chalopyrit	ŠGÚDŠ Bratislava	Bratislava	CHLÚ
Smolník I	kremeň	ŠGÚDŠ Bratislava	Bratislava	CHLÚ
Spišská Nová Ves V	anhydrit	URANPRES, s. r.o.	Spišská Nová Ves	CHLÚ
Stará Voda	kremeň	ŠGÚDŠ Bratislava	Bratislava	CHLÚ
Švedlár - Štofova dolina	kremeň	Organizácia neurčená	Bratislava	CHLÚ
Veľký Folkmár - Folkmárska Skala	vápenec	ŠGÚDŠ Bratislava	Bratislava	CHLÚ
Závadka	kremeň	ŠGÚDŠ Bratislava	Bratislava	CHLÚ

Zdroj: http://hbu.sk a http://mapserver.geology.sk/loziska/

Inundačné územia

Inundačné územie je podľa § 20 zákona o ochrane pred povodňami č. 7/2010 Z. z. , novely 292/2017 Z. z., územie priľahlé k vodnému toku, ktoré je počas povodní zvyčajne zaplavované vodou vyliatou z koryta. Inundačné územie smerom od koryta vodného toku vymedzuje:

a) záplavová čiara povodne vo vodnom toku, ktorá sa určuje

1. výpočtom priebehu hladiny vody povodne so strednou pravdepodobnosťou výskytu, ktorej maximálny prietok odhadnutý ústavom sa dosiahne alebo prekročí priemerne raz za 100 rokov,

2. geodetickým meraním priebehu záplavovej čiary v čase kulminácie hladiny vody pri povodni, ktorej maximálny prietok ústav vyhodnotil ako prietok s dobou opakovania dlhšou ako priemerne raz za 50 rokov,

b) líniová stavba, ktorej účelom alebo jedným z účelov je ochrana pred povodňami, ak zabezpečuje ochranu pred povodňami pre maximálny prietok, ktorý sa dosiahne alebo prekročí priemerne raz za 100 rokov. Rozsah inundačného územia je určený okresným

úradom vyhláškou, na základe návrhu na určenie rozsahu inundačného územia, vypracovaného správcom vodohospodársky významných vodných tokov.

V okrese Gelnica je inundačné územie vytýčené v nive vodných tokov Hnilec a Hornád po ich vzájomný sútok nad obcou Margecany. Na nive Hnilca je priestorovo definované potenciálnym priebehom povodne pri storočnom prietoku Q100, pričom **zasahuje** do katastrálneho územia **obcí Nálepkovo, Stará Voda, Švedlár, Mníšek nad Hnilcom, Helcmanovce, Prakovce, Jaklovce a Margecany** (vodná nádrž Ružín) a **mesta Gelnica**. Zastavané územie zasahuje najväčšou plochou do inundačného územia v obciach Nálepkovo, Švedlár, Mníšek nad Hnilcom a Gelnica. V intraviláne obcí sú v koryte Hnilca realizované protipovodňové opatrenia s rôznou návrhovou prietokovou kapacitou. V nive Hornádu je inundačné územie vytýčené v obciach Richnava a Kluknava. Hranica územia je totožná s potenciálnym priebehom povodne pri storočnom prietoku Q100. V koryte Hornádu boli v oboch obciach realizované protipovodňové opatrenia. Na území okresu Gelnica v súčasnosti nie sú orgánom štátnej vodnej správy vyhlásené inundačné územia vodných tokov v zmysle § 46 zákona č. 364/2004 o vodách v znení neskorších predpisov. V rámci projektu „Mapy povodňového ohrozenia a mapy povodňového rizika vodných tokov Slovenska“ ukončeného v roku 2015, boli pre vodné toky Hornád a Hnilec vypracované záplavové čiary Q100 ročnej veľkej vody[118].

1.1.3. Obyvateľstvo a demografická situácia

Vývoj počtu obyvateľov odzrkadľuje socio-kultúrne, demografické a ekonomické procesy prebiehajúce na úrovni celej spoločnosti, no sčasti je aj odrazom postavenia obce v štruktúre osídlenia a lokálnych zmien.

Vývoj počtu obyvateľov:			
1970:	**1323**		
1980:	**1185**	[rozdiel 1980-1970: **-138**]	(úbytok)
1991:	**957**	[rozdiel 1991-1980: **-228**]	(úbytok)
2001:	**930**	[rozdiel 2001-1991: **-27**]	(úbytok)
2011:	**951**	[rozdiel 2011-2001: **21**]	(prírastok)
2013:	**916**	[rozdiel 2013-2011: **-35**]	(úbytok)
2017:	**907**	[rozdiel 2017-2013: **-9**]	(úbytok)
2021:	**884**	[rozdiel 2021-2017: **-23**]	(úbytok)

Zdroj: *Štatisticky úrad SR,2022*

„Slovensko patrí medzi európske krajiny s najrýchlejšie starnúcim obyvateľstvom (podľa populačných prognóz Eurostatu), kde súčasný pomer počtu obyvateľov v poproduktívnom veku oproti produktívnemu veku je 1:4,1, s predpokladom do roku 2030 na úrovni 1:3,0, v dôsledku čoho čelí Slovensko výzvam spojených so znižovaním populácie spätými s negatívnymi dôsledkami pre systém sociálneho zabezpečenia a zdravotnej starostlivosti. Podľa odhadov z okresov východného Slovenska za posledných 10 rokov sa do zahraničia vysťahovalo asi 6% hlavne vysokoškolsky vzdelaných mladých ľudí do 30 rokov.“[42]

Vývoj počtu obyvateľov

Vývoj počtu obyvateľov v Obci Veľký Folkmar bol sledovaný od roku 2002 (Tab. 6: Vývoj počtu obyvateľov obce v období rokov 2010 – 2021), kedy bol ich počet presne 921 (hodnoty sú uvádzané vždy k 31. 12. daného roku).

Tab. 6: Vývoj počtu obyvateľov obce v období rokov 2010 – 2021

	Rok											
počet obyvateľov	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Spolu	940	943	925	916	909	910	917	907	911	903	896	884
Z toho žien	484	482	472	467	463	460	460	453	456	455	448	441
Z toho mužov	456	461	453	449	446	450	457	454	455	448	448	443

Zdroj: Štatisticky úrad SR,2022

Rozdiel v celkovom počte obyvateľov obce za obdobie rokov 2010 - 2021 je zaznamenaný ako úbytok o 56 obyv., čo predstavuje zníženie populácie o 5,96 %.

Veková štruktúra obyvateľov

Vekové zloženie obyvateľstva podľa ekonomických vekových skupín) je rozdelené na kategórie:

- vek 0 - 14 rokov (vrátane) – predproduktívna zložka obyvateľstva,
- vek 15 - 64 rokov – produktívna zložka obyvateľstva,
- vek 65 a viac rokov – poproduktívna zložka obyvateľstva.

Tab. 7: Veková štruktúra obyvateľov obce

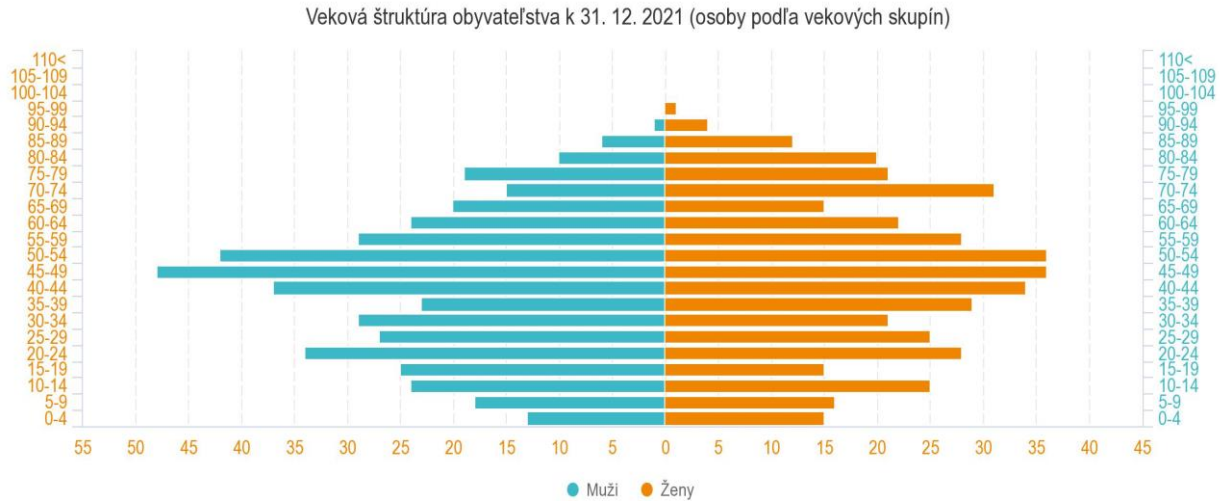
veková kategória pohlavie		počet	podiel (%)
1.	Predproduktívny vek (0-14)	116	13.12
2.	Produktívny vek (15-64)	596	67.42
2.	Poproduktívny vek (65+)	172	19.46
3.	spolu	884	

Zdroj: Štatisticky úrad SR, 2022

V kategórií do 14 rokov (vrátane), čiže v predproduktívnej zložke je možné pozorovať 13,12% obyvateľov Obce Veľký Folkmar, k 31.12. 2021.

V druhej kategórií sa nachádza produktívne obyvateľstvo vo veku 15 – 64 rokov (vrátane), ktoré tvorí ekonomicky aktívne obyvateľstvo, a to 67,42 % obyvateľov obce, k 31.12.2021. Obyvateľstvo nad 65 rokov spadá do tretej kategórie, kde za sledované obdobie 2001 – 2020 možno pozorovať postupný nárast obyvateľov. K 31.12.2021 sa nachádza 19,46 % obyvateľov Obce Veľký Folkmar v poproduktívnom veku.

Graf 1: Podrobný vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva

Zdroj: https://mojaobec.statistics.sk/html/sk.html

V grafe (Graf 1: Podrobný vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva), ktorý predstavuje strom života, pozorujeme dôležité demografické ukazovatele k 31.12. 2021, ktoré sú nevyhnutné pre plánovanie rozvoja sociálnych služieb v Obci Veľký Folkmar.

Prírastok/ úbytok obyvateľov obce

Medzi dôležité ukazovatele demografickej analýzy, ktoré je potrebné sledovať patrí: prírastok/úbytok, migračné saldo a celkový prírastok/úbytok obyvateľov. Týmto údajom sme sa venovali v obci za obdobie rokov 2001 – 2021 (Tab. 8: Vývoj prírastkov/ úbytkov obyvateľov obce v období 2001 – 2021).

Prirodzený prírastok/úbytok obyvateľstva predstavuje rozdiel živonarodených a zomrelých za jeden kalendárny rok. Prirodzený prírastok obyvateľov Obce Veľký Folkmar bol zaznamenaný v rokoch: 2004 (3 obyv.), 2008 (4 obyv.), 2018 (2 obyv.).

Migračné saldo vyjadruje rozdiel medzi počtom prisťahovaných a vysťahovaných obyvateľov v danom kalendárnom roku. Na základe údajov, ktoré sú spracované v tabuľke

(Tab. 8: Vývoj prírastkov/ úbytkov obyvateľov obce v období 2001 – 2021) je možné zhodnotiť, že migračné saldo má kolísavý charakter. Najvyšší počet vysťahovaných obyvateľov bol zaznamenaný v roku 2005 (- 9 obyv.) a 2019 (-7 obyv.). Najviac prisťahovaných obyvateľov je zaznamenaných v roku 2004 (10 obyv.), 2010 (23 obyv.) a 2016 (11 obyv.).

Tab. 8: Vývoj prírastkov/ úbytkov obyvateľov obce v období 2001 – 2021

rok	prirodzený prírastok obyvateľstva	migračné saldo	celkový prírastok obyvateľstva
2001	-2	1	-1
2002	-1	-3	-4
2003	-9	8	-1
2004	3	4	7
2005	-7	-9	-16
2006	-9	6	-3
2007	-9	10	1
2008	4	-4	0
2009	-4	17	13
2010	-5	23	18
2011	0	1	1
2012	-15	-3	-18
2013	-5	-4	-9
2014	-8	1	-7
2015	-7	8	1
2016	-4	11	7
2017	-10	0	-10
2018	2	2	4
2019	-1	-7	-8
2020	-10	3	-7
2021	-9	3	-6

Zdroj: Štatisticky úrad SR, 2021

Celkovým prírastkom nám vyjadrujeme súčet prirodzeného prírastku a migračného salda v danom kalendárnom roku. Celkový prírastok obyvateľstva má v sledovanom období kolísavý charakter. Najväčší úbytok obyvateľstva bol zaznamenaný v roku 2012 pokles o 18 obyvateľov. Najvyšší prírastok bol zaznamenaný v roku 2009 (13 obyv.), 2010 (18 obyv.) a 2016 (7 obyv.). Na základe údajov tabuľky (Tab. 8: Vývoj prírastkov/ úbytkov obyvateľov

obce v období 2001 – 2021) je možné zhodnotiť nepriaznivý demograficky vývoj počtu obyvateľov obce.

Vzdelanostná štruktúra obyvateľov

V Obci Veľký Folkmar (Tab. 9: Štruktúra obyvateľov obce podľa dosiahnutého vzdelania, SOBD 2021) sa nachádza najvyšší podiel obyvateľov s ukončeným úplným stredným vzdelaním (s maturitou), a to 31,11 %, základné vzdelanie má ukončené 15,5 % obyvateľov obce. Je možné zhodnotiť, že úroveň vzdelania v obci je priemerná a dosiahla zvýšenie za uplynulých 10 rokov.

Tab. 9: Štruktúra obyvateľov obce podľa dosiahnutého vzdelania

	vzdelanie	počet	podiel (%)
1.	bez vzdelania (osoby 0-14 rokov)	74	8.37
2.	základné	137	15.5
3.	stredné odborné učňovské (bez maturity)	210	23.76
4.	úplné stredné (s maturitou)	275	31.11
5.	vyššie odborné vzdelanie	53	6
6.	vysokoškolské	111	12.56
7.	bez školského vzdelania (15+ rokov)	1	0.11
8.	nezistené	23	2.6
	Spolu	884	

Zdroj: Zdroj: Štatistický úrad SR, DataCubes, 2022

Vierovyznanie obyvateľov

Na základe spracovaných údajov v tabuľke (Tab. 10: Vierovyznanie obyvateľov, SODB 2021) môžeme zhodnotiť, že v obci sa najviac hlási k rímskokatolíckej cirkvi 61,99% (548 obyv.), k evanjelickej cirkvi augsburského vyznania 18,89 % (167 obyv.), bez vyznania je 11,20% (99 obyv.) a nezistené vierovyznanie udáva 4,19% (37 obyv.) obyvateľov obce.

Tab. 10: Vierovyznanie obyvateľov

	Vierovyznanie	počet	podiel (%)
1.	Rímskokatolícka cirkev	548	61.99
2.	Evanjelická cirkev augsburského vyznania	167	18.89
3.	Gréckokatolícka cirkev	16	1.81
4.	Reformovaná kresťanská cirkev	1	0.11
5.	Pravoslávna cirkev	1	0.11
6.	Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	3	0.34
7.	iné	12	1.36

8.	bez vyznania	99	11.2
9.	nezistené	37	4.19
	Spolu	884	

Zdroj: Štatistický úrad SR, DataCubes, 2022

Národnostná štruktúra obyvateľov

Na základe spracovaných údajov v tabuľke (Tab. 11: Národnostná štruktúra obyvateľov obce) môžeme zhodnotiť, že v obci sa najviac obyvateľov hlási k slovenskej národnosti 95,70% (846 obyv.) obyvateľov. K rómskej národnosti sa hlási 0,00% (0 obyv.) a u 3,85% (34 obyv.) populácie obce nebola zistená národnosť.

Tab. 11: Národnostná štruktúra obyvateľov obce

	národnosť	počet	podiel (%)
1.	Slovenská	846	95.7
2.	Maďarská	1	0.11
3.	Rómská	0	0
4.	Rusínská	0	0
5.	Ukrajinská	0	0
6.	Česká	2	0.23
7.	Nemecká	0	0
8.	Moravská	0	0
9.	Poľská	0	0
10.	Ruská	0	0
11.	Ostatné	1	0.11
12.	Nezistené	34	3.85
	Spolu	884	

Zdroj: Štatistický úrad SR, DataCubes, 2022

Obyvateľstvo podľa rodinného stavu

Tab.12: Obyvateľstvo podľa rodinného stavu

	rodinný stav	počet	podiel (%)
1.	slobodný / slobodná	372	42.08
2.	ženatý / vydatá	368	41.63
3.	rozvedený / rozvedená	59	6.67
4.	vdovec / vdova	84	9.5
5.	nezistené	1	0.11
	Spolu	884	

Zdroj: Štatistický úrad SR, DataCubes, 2022

1.1.4 Dopravná infraštruktúra

Obec (Tab. 13: Základné údaje o sieti cestných komunikácií) nie je napojená na diaľničnú sieť. Na štátnu cestu nadväzuje v obci sústava miestnych obslužných a prístupových komunikácií, ktorá je úmerná veľkosti obce a potrebám jej dopravnej obsluhy. Sieť miestnych komunikácií má na viacerých úsekoch havarijný stav povrchov komunikácií s chýbajúcim technickým vybavením.

Tab. 13: Základné údaje o sieti cestných komunikácií (údaje k 1.1.2021)

	Cesty I. triedy v km	Cesty II. triedy v km	Cesty III. Triedy v km	Diaľnice v km	Spolu v km	Rozloha v km^2	Počet obyvateľov	Hustota cestnej siete	
								km/km^2	km/1000obyv.
Okres Gelnica	0	89,940	41,537	0	131,477	584	30 314	0,225	4,337
Košický kraj	368,323	586,377	1 417,785	5,325	2 377,810	6 753	765 294	0,352	3,107
SR	3 337	3 632	10 343	521 (D) 297 (R)	18 130	49 034	5 457 873	0,370	3,3

Zdroj: Slovenská správa ciest, 2022

Cestná doprava

Obec Veľký Folkmar je dopravne prístupná prostredníctvom štátnej cesty II/ 547, ktorá tvorí v smere Košice – Jaklovce – Spišská Nová Ves. hlavný cestný prieťah cez obec. Na túto cestu sa v obci napája cesta III/54714 Veľký Folkmar - Kojšov. Na tento nadradený dopravný systém sa napája sieť miestnych komunikácií, ktoré majú charakter obslužných a prístupových komunikácií. Obec nie je napojená na diaľničnú sieť a z hľadiska spojenia obce so širším okolím je viazaná na cesty II/547 a II/546. Zmeny v doprave sú citeľné hlavne v zimnom a letnom období a podmieňuje ich rekreačná a turistická sezónnosť.

Železničná doprava

„V obci Veľký Folkmar železničná doprava nemá zastúpenie, nakoľko katastrom obce neprechádzajú železničné trate. Najbližším významným železničným bodom je obec Margecany, ktorá je dôležitým uzlom na dvojkoľajovej elektrifikovanej trati na trase Bratislava – Košice. Na trati premávajú miestne vlaky aj medzinárodné rýchliky (IC) a vlaky spoločnosti Regiojet. Druhou traťou je jednokoľajová neelektrifikovaná trať na trase Margecany – Zvolen, ktorá má z celoslovenského významu len druhoradý význam, avšak

disponuje veľkým potenciálom pre cestovný ruch. Najbližšia železničná stanica je v neďalekých Jaklovciach.“ [107]

Statická doprava

Plochy statickej dopravy v obci Veľký Folkmar sú zastúpené nasledovnými formami statickej dopravy:

- verejnými parkoviskami pri občianskej vybavenosti v zastavanom území obce,
- plochami skupinových boxových garážových dvorov,
- samostatnými plochami verejných parkovísk na obytnom území bytových domov,
- pre zástavbu rodinných domov je parkovanie a garážovanie zabezpečené na pozemku alebo v objekte rodinného domu.

Obec má vybudované parkoviská pre verejnosť pred obecným úradom, pri kostole, pri bytovke a v centrálnej časti obce.

Pešia doprava

Obec má vybudované komunikácie pre peších v centrálnej časti obce, pozdĺž štátnej komunikácie III/54714, kde je najvyšší pohyb peších. Sieť chodníkov v obci absentuje, ktoré by pokrývali celý intravilán riešeného územia.

Hromadná doprava obyvateľov

Hromadná doprava je zabezpečovaná formou autobusovej dopravy. Hromadnú autobusovú prepravu cestujúcich zabezpečuje eutobus a.s. Ťažiskový priestor prímestskej dopravy eurobus a.s. je v trase z Veľkého Folkmara do Margecian, Gelnice a Košíc. Dostupnosť k najdôležitejším mestám pre obyvateľov obce je prostredníctvom cestnej siete (osobným autom) nasledovná:

Tab. 14: Dostupnosť k najdôležitejším mestám z obce Veľký Folkmar

Trasa	Vzdialenosť (km)	Čas
Veľký Folkmar - Gelnica	8,9 km	10 min.
Veľký Folkmar – Margecany	4,9 km	5 min.
Veľký Folkmar – Spišská Nová Ves	43,7 km	42 min.
Veľký Folkmar – Košice	33,7 km	39 min.
Veľký Folkmar – Prešov	33,7 km	39 min.
Veľký Folkmar – Banská Bystrica	185,7 km	2 h 23 min.

Veľký Folkmar - Bratislava	395,5 km	4 h 18 min.

Zdroj: https://mapa-mapy.info.sk/

Rekreácia a cestovný ruch

Geografická poloha, prírodné a kultúrne danosti územia predurčujú okres Gelnicu na pomerne rozsiahly a diferencovaný cestovný ruch a rekreáciu.

Ťažiskovými základňami cestovného ruchu a rekreácie v tomto území a jeho okolí sú predovšetkým významné strediská zimných a letných športov napr. Krompachy – Plejsy, Jahodná, Kojšova hoľa a blízke Volovské vrchy.

Územie obce spadá do rekreačného územného celku Volovské vrchy a do nadregionálneho strediska turizmu, v ktorom poloha pri vodnej nádrži Ružín poskytuje dobré podmienky pre rekreáciu. Prírodné prostredie riešenej obce má vytvorené dobré predpoklady aj pre rozvoj cestovného ruchu vo vidieckom prostredí, najmä v oblasti rozvoja turistiky. V katastri obce sú vybudované dve trasy náučného turistického chodníka.

Brána Spiša

Turistický chodník Brána Spiša sa začína v centre obce pri autobusovej zastávke. Tu sa nachádza prvá informačná tabuľa označená 7A, ktorá vedie návštevníka cez dedinu pod Rošták, potom okolo Drienkového hŕbku pod Michalkovú mláku, kde je ďalšia zastávka. Po Úbočiach popod Šibeničný hŕbok sa turisti dostanú na Folkmarské sedlo (Ku krížu), kde je tretia zástavka. Po prejdení cez hlavnú cestu, ďalej po poľnej ceste na križovatke po ostrej zákrute do prava a po Roviekoch sa dostanú na Diľovanú dráhu, kde sa nachádzajú ďalšie dve zastávky s informačnými tabuľami. Na konci Diľovanej dráhy, na mieste zvanom Vrchy (pri pomníku) je informačná tabuľa aj s odpočívadlom. Po prejdení k ďalšej zástavke na Folkmarskej skale sa naskytne návštevníkovi nádherný výhľad na okolie. Po jej úpätí vedie cesta k nasledujúcej zastávke s názvom Sedlo zemičky. Chodník Brána Spiša vedie na križovatke doľava dolu svahom postupom cesty po dlhých serpentínach na asfaltovú cestu, ktorá zavedie návštevníka k ďalšej informačnej tabuli. Okolo zurčiaceho potoka Zlatník sa dostaneme až k jeho ústiu, kde je posledná zástavka náučného turistického chodníka Brána Spiša označená písmenom J.

Folkmarská – murovaná skala

Tento náučný chodník je totožný s Bránou Spiša po Sedlo zemičky, tam cesta vedie po strmom úpätí Murovanej skaly a potom po jej hrebeni na Turniská, odtiaľ prudko dole na

skalný útvar zvaný Turne. Pod týmto útvarom je informačná tabuľa. Cesta ďalej vedie okolo potôčika až k jeho ústiu do Kojšovského potoka, tam sa chodník napája na asfaltovú cestu, ktorá dovedie návštevníka až k autobusovej zástavke v Kojšove, kde je ďalšia informačná tabuľa označená 1. Folkmarská skala (915 m) poskytuje nádherné výhľady do blízkeho i ďalekého okolia. V prípade priaznivého počasia možno pozorovať aj Vysoké Tatry. Bralnatý vrchol Folkmarskej skaly sa nachádza v nadmorskej výške 915 metrov na bočnom hrebeni Volovských vrchov, ktorý sa tiahne od Kojšovej hole cez Okrúhlu a Murovanú skalu. V oblasti Folkmarskej skaly sa na hrebeni strieda hustý zmiešaný les s horskými lúkami. Počas vegetácie je prostredie obzvlášť bohaté na vzácnu kvetenu. Rastie tu astra alpínska (Aster alpinus), púpavec sivý (Leontodon incanus), devätorník skalný (Rhodax rupifragus), prvosienka holá (Primula auricula), klinček včasný (Dianthus praecox) a poniklec slovenský (Pulsatilla slavica). V čase kvitnutia z kríkov zaujme ruža bedrovníkolistá (Rosa pimpinelifolia), ale najvzácnejším botanickým skvostom je endemit - jarabina spišská (Sorbus scepusiensis). Tento druh nerastie nikde inde na svete, iba na tomto bočnom hrebeni Volovských vrchov v lokalitách Murovanej a Folkmarskej skaly.

Vodná nádrž Ružín

Vodná nádrž Ružín ohraničuje severovýchodné územie katastra obce Veľký Folkmar, ktorá vznikla prehradením rieky Hornád v jeho najbúrlivejšom toku – v mieste zvanom Dolný prielom Hornádu. Týmto vznikla jedna z najkrajších vodných nádrží na Slovensku, žiaľ úplne nedocenená a nevyužitá. Ružín ukrýva nespočetné množstvo zátok, brál, nádherných zákutí, ktoré možno pozorovať zo zeme aj z vody. Je len na návštevníkovi, aký spôsob si vyberie, ale určite by nemal prehliadnuť “Dziery” – sústavu jaskýň a skalných útvarov, nachádzajúcich sa pri ústí Trnkového jarku do Ružína, ktoré vznikli eróznou činnosťou vôd a vetra.

Vodná nádrž Jaklovce

Nachádza sa pod obcou Veľký Folkmar. Vznikla prehradením potoka Reka a mala slúžiť ako chovná stanica rýb. Okolie je vhodné na nenáročné prechádzky v peknej prírode. Vodná nádrž je vďaka výskytu pstruha dúhového a lipňa populárna hlavne u rybárov. Z hľadiska cestovného ruchu je v obci vhodné vybudovať plochy pre krátkodobú rekreáciu a pobyt v prírode (oddychové zóny, chodníky s lavičkami, altánky, piknikové plochy a pod.); vytvoriť ubytovacie kapacity dôležité pre rozvoj dlhodobejšieho turizmu; vytvoriť napojenie na cyklotrasy regiónu resp. KSK a zapojiť do nej prírodné a kultúrnohistorické hodnoty nachádzajúce sa na katastrálnom území obce; rozvíjať možnosti vidieckeho turizmu,

poprípade agroturistiky. Zaujímavou formou vidieckeho cestovného ruchu v obci, sa do budúcnosti javí hipoturistika (spojenie jazdy na koni s relaxáciou v prírode) v nadväznosti na chov koní obyvateľmi obce za predpokladu, že budú vybudované hipotrasy, objekty na jazdeckých trasách, kotviská, smerové značky, ako aj informačné tabule. Hipoturistika je šetrnou formou turistiky, ktorá nenarušuje životné prostredie a prispieva k trvalo udržateľnému rozvoju obcí a regiónov.

Cyklodoprava

Cyklotrasy vedú po cestách II/546 a II/549. V obci Jaklovce je možné sa napojiť na Hnileckú cyklomagistrálu, ktorá spája dve významné strediská cestovného ruchu - južnú časť Národného parku Slovenský raj s umelou vodnou nádržou Ružín. Má 70 km a prechádza 11 obcami. Trasa: Dedinky, železničná zastávka – Mlynky, časť Palcmanská Maša – Mlynky, časť Prostredný Hámor – Mlynky – Mlynky, časť Trosky – Mlynky, časť Rakovec – Mlynky, časť Sykavka – Hnilec – Delava – rekreačné zariadenie Gabačka – Nálepkovo, časť Peklisko – Nálepkovo, časť Hámre (Tretí Hámor, Druhý Hámor, Prvý Hámor) lyžiarske stredisko Nálepkovo – Nálepkovo – Švedlár, časť Vyšné Hrable – Švedlár – Švedlár, časť Nižné Hrable – Mníšek nad Hnilcom – Helcmanovce – Prakovce – Prakovce, časť Matilda huta – Gelnica, časť Háj – Gelnica – Gelnica, časť Mária huta – Jaklovce – most cez vodnú nádrž Ružín – Margecany, železničná stanica .

Karpatská cyklistická cesta (evidenčné číslo: 2882), medzinárodná cyklotrasa prichádza na územie okresu Gelnica v Margecanoch a pokračuje cez mesto Gelnica, obce Prakovce, Helcmanovce, Mníšek nad Hnilcom, Smolník a Úhornianske sedlo do Maďarska cez hraničný priechod Domica – Aggtelekna ktorú je možné sa napojiť v obci Jaklovce po štátnej cesty II/ 547.

Letecká doprava

Najbližšie medzinárodné letisko je v Košiciach, ktoré je druhé najväčšie letisko na Slovensku. Poloha letiska je asi 6 km južne od centra mesta Košice. Vzniklo v roku 1952 ako letisko vtedajších Československých aerolínii a bolo riadené vtedajšou vládou. V roku 1994 prevzala kontrolu nad letiskami Bratislava, Košice, Piešťany, Poprad-Tatry a Sliač Slovenská správa letísk so sídlom v Bratislave, ktorá i v súčasnosti dohliada na činnosť jednotlivých letísk na Slovensku. V súčasnosti je letisko schopné obslúžiť od malých „bussines“ lietadiel po Boeing 767 a Airbus 300. V roku 1992 bola kompletne zrekonštruovaná vzletová a pristávacia dráha,

ktorej konečná dĺžka dosahuje 3100 metrov. Pristávacie a vzletové manévre lietadiel sú kontrolované.

1.1.5 Technická infraštruktúra

Zásobovanie elektrickou energiou

Obec je v súčasnosti zásobená elektrickou energiou z 22 kV vzdušného vedenia č. 204 Krompachy – Budulov cez transformačné stanice 22/0,4 kV. Sekundárne rozvody NN sú realizované vzdušným rozvodmi. Elektrina sa v obci využíva prevažne na svietenie a domáce elektrospotrebiče a prikurovanie domácností.

Zásobovanie plynom

Obec Veľký Folkmar má vybudovaný rozvod plynu s regulačnou stanicou na území obce. Sídlo je plynofikované miestnym plynovodom stredotlakým (300 kPa) prepojovacím potrubím D110 PE. Miestne rozvody plynu sú stredotlaké 300 kPa vybudované v krajniciach obecných komunikácií. Rozvody sú z polyetylénového potrubia D63 a D50, privedené ku každej zástavbe. Umožňujú pripojenie každého odberateľa prípojkou cez domový regulátor 300/73 kPa. Plynofikovaných je 79,89% domácností (podľa výsledkov zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2021).

Zásobovanie pitnou vodou

V obci Veľký Folkmar je taktiež vybudovaný systém zásobovania pitnou vodou. Zdrojom vody sú pramene, ktoré sa nachádzajú na území obce**.** Na verejnú vodovodnú sieť je napojených 28,1% domácnosti (podľa výsledkov zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2021).

Kanalizácia a ČOV

Z hľadiska odkanalizovania obce a čistenia odpadových vôd, má obec vybudovanú verejnú kanalizáciu, ktorá je určená predovšetkým na odvádzanie splaškov z domácností. Potrubie kanalizácie je z materiálu PVC profilu DN 300 mm a 200mm. Kmeňové potrubie je položené pozdĺž Kojšovského potoka. Do kmeňového potrubia ústia vetvové zberače z bočných komunikácií. Kmeňové potrubie je zaústené do čističky odpadových vôd (ČOV) umiestnenej pri vodnej nádrži Jaklovce. Na verejnú kanalizačnú sieť je napojených 84,85% domácnosti (podľa výsledkov zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2021).

Zásobovanie teplom

V obci neexistuje centrálne zásobovanie teplom. Bytové domy majú lokálne zdroje tepla. (báze plynu alebo pevného paliva).

Nakladanie s odpadmi

Obec Veľký Folkmar zabezpečuje zber komunálneho a drobného stavebného odpadu v súlade so zákonom č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Obec má na zber a likvidáciu komunálneho odpadu uzatvorenú zmluvu so spoločnosťou FURA, s.r.o., ktorá 2x mesačne vykonáva zber komunálneho odpadu a zber separovaného odpadu v zmysle rozdeľovníka. Separovaný zber odpadu je realizovaný prostredníctvom farebne rozlíšených zberných nádob rozmiestnených v obci a prostredníctvom plastových vriec v každej domácnosti. Separovaný zber sa týka odpadu ako sklo, kov, plasty, papier a elektroodpad. Kontajner na drobný stavebný a veľkoobjemový komunálny odpad je umiestnený na Zbernom dvore. Drobné stavebné odpady sú komunálne odpady vznikajúce z bežných udržiavacích prác zabezpečovaných fyzickou osobou – nepodnikateľom, ktoré nepresiahnu viac ako 1 m3 ročne od jednej fyzickej osoby. Do drobného stavebného odpadu patria v malom množstve zmesi betónu, tehál, obkladačiek, dlaždíc, keramiky a pod. Do kontajnerov je zakázané ukladať iný bežný komunálny odpad z domácnosti, nebezpečný odpad ako sú obaly z farieb, olejov, žiarivky, batérie, akumulátory a pod., ďalej biologický rozložiteľný odpad ako sú orezané kríky, haluzinu s pod.

Veľkoobjemový odpad

V obci je zriadený zberný dvor (ZD) na účely bezplatného legálneho uloženia niektorých zložiek komunálneho odpadu, ktorý je prevádzkovaný v zmysle prevádzkového poriadku a je otvorený 2x týždenne pre obyvateľov. ZD je určený výlučne pre fyzické osoby, ktoré sú oprávnené užívať nehnuteľnosť v katastri obce Veľký Folkmar, a ktoré majú trvalý pobyt na území obce Veľký Folkmar, sú zapojené do systému zberu komunálneho odpadu a majú uhradený poplatok za odvoz a likvidáciu KO. Do kontajnerov je možno uložiť len veľkoobjemový komunálny odpad a to vyradené predmety z domácností, ktoré pre ich rozmer nie je možné umiestniť do smetných nádob, ako je napríklad nepotrebný nábytok, koberce, matrace a pod. Tento nadrozmerný odpad je potrebné v rámci možností rozmerovo zmenšiť, aby bol kontajner čo najlepšie kapacitne využitý.

Biologicky rozložiteľný odpad

V rámci zberného dvora je prevádzkované kompostovisko, kde je možné uložiť biologicky rozložiteľný odpad z domácností a údržby verejných priestranstiev (napr. tráva, konáre a pod.)

Obecný rozhlas, rozhlas a televízia

V obci je vybudovaný obecný rozhlas, ktorý slúži pre informovanie obyvateľov.

Obec má pokrytie TV signálom na dobrej úrovni a obyvatelia obce Veľký Folkmar využívajú služby spoločností, ktoré poskytujú prístup k televíznym a rozhlasovým staniciam prostredníctvom satelitných prijímačov. Bežný občan obce tak môže mať prístup k rôznym televíznym a rozhlasovým staniciam.

Telekomunikačné siete

Obyvatelia obce Veľký Folkmar môžu využívať služby rôznych telekomunikačných spoločností. Územie obce je pokryté ako fixnými, tak aj mobilnými operátormi pôsobiacimi na slovenskom telekomunikačnom trhu. Hlasové služby poskytuje niekoľko fixných ako aj mobilných operátorov. Služby na prenos dát poskytujú viaceré spoločnosti.

Verejné osvetlenie

Verejné osvetlenie je tvorené 123ks výbojkovými 36W svietidlami výložníkového typu a je v dobrom technicko-prevádzkovom stave, s dostatočným osvitom. Svietidlá sú osadené na spoločných stĺpoch NN rozvodov vrátane napájacieho vedenia z vodičov AlFe prierezu 16 mm2. Ovládanie verejného osvetlenia je zabezpečené centrálnym časovým spínačom.

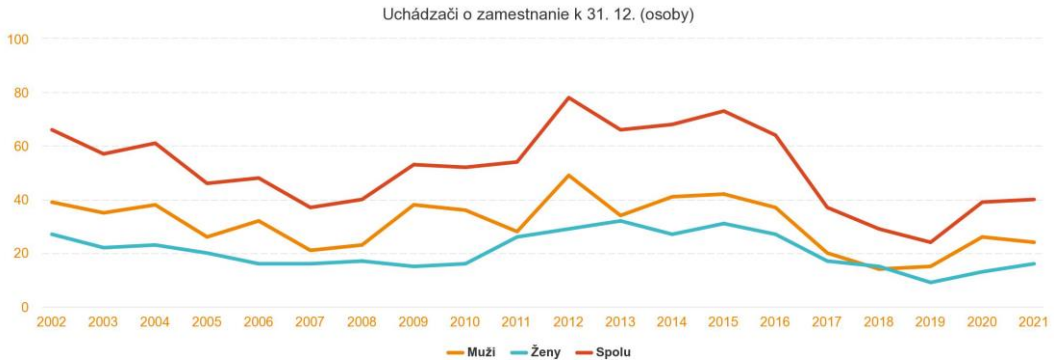
Kamerový systém obce

V obci je vybudovaný kamerový systém v centrálnej časti obce. Slúži na monitorovanie verejných budov a častí lokalít v katastrálnom území obce za účelom zvýšenia bezpečnosti a ochrany zdravia a majetku občanov a iných subjektov pôsobiacich v obci s cieľom prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti. Jedná sa predovšetkým o centrum obce a zberný dvor. Systém je tvorený 10 kamerami a je vybavený záznamovým softvérom, čím je zabezpečené nepretržité monitorovanie a zaznamenávanie najkritickejších miest. Do budúcna obec plánuje tento systém rozšíriť o ďalšie lokality ako napr. okolie ZŠ, multifunkčné a futbalové ihrisko.

1.1.6 Trh práce a sociálna situácia

Nezamestnanosť na Slovensku od roku 2019 zaznamenáva klesajúci trend. Ako môžeme pozorovať na grafe (Graf 2: Počet uchádzačov o zamestnanie v Obci Veľký Folkmar) počet uchádzačov o zamestnanie počas obdobia rokov 2002 - 2021 má kolísavý charakter.
Najvyšší počet uchádzačov o zamestnanie bol v rokoch: 2012 (78 obyv.), 2015 (73 obyv.), 2016 (64 obyv.). K 31.12.2021 je evidovaných 40 uchádzačov o zamestnanie.

Graf 2: Počet uchádzačov o zamestnanie v obci Veľký Folkmar

Zdroj: https://mojaobec.statistics.sk/html/sk.html

Na základe tabuľky (Tab.15: Počet uchádzačov o zamestnanie podľa dĺžky evidencie v Obci Veľký Folkmar, údaj k 31.12.) vieme povedať, že najvyšší počet je uchádzačov o zamestnanie podľa dĺžky evidencie 7 -9 mesiacov.

Tab. 15: Počet uchádzačov o zamestnanie podľa dĺžky evidencie, údaj k 31.12.

Rok	0-3 mesiacov	4-6 mesiacov	7-9 mesiacov	10-12 mesiacov	13-18 mesiacov	19-24 mesiacov	25-30 mesiacov	31-36 mesiacov	37-42 mesiacov	43-48 mesiacov	nad 48 mesiacov
2013	12	6	13	4	6	10	4	1	1	3	6
2014	8	12	8	4	7	9	2	7	3	1	7
2015	19	12	9	5	6	3	5	3	0	4	7
2016	17	10	10	4	9	2	0	1	1	2	8
2017	12	4	5	1	2	5	1	0	0	0	7
2018	8	6	4	1	3	1	0	2	0	0	4
2019	7	6	2	1	3	1	1	0	0	1	2
2020	13	8	4	2	5	2	0	1	1	0	3
2021	8	7	9	3	4	2	2	1	0	1	3

Zdroj: ÚPSVaR

Tab. 16: Počet uchádzačov o zamestnanie podľa profesie posledného zamestnania

Obec Veľký Folkmar	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Príslušníci ozbrojených síl	0	0	0	0	0	0	0

Zákonodarcovia, riadiaci pracovníci	0	1	1	1	0	0	1
Špecialisti	1	1	1	1	0	0	2
Technici a odborní pracovníci	5	3	1	0	1	2	2
Administratívni pracovníci	2	1	0	3	1	3	1
Pracovníci v službách a obchode	10	9	2	1	2	7	2
Kvalifikovaní pracovníci v poľnohospodárstve, lesníctve a rybárstve	7	11	5	2	3	2	2
Kvalifikovaní pracovníci a remeselníci	11	7	2	0	1	1	8
Operátori a montéri strojov a zariadení	10	7	9	6	2	8	5
Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	15	20	13	10	12	15	16
N/A - neurčené	12	4	3	5	2	1	1
Celkový počet nezamestnaných	73	64	37	29	24	39	40
z toho žien	31	27	17	15	9	13	16

Zdroj: ÚPSVaR

Najväčší zamestnávatelia v Obci Veľký Folkmar sú: Obec Veľký Folkmar, ZŠ s MŠ Veľký Folkmar a Obecné lesy Veľký Folkmar, s.r.o., PLAST, s.r.o., MILK - AGRO,s.r.o., Ing. Petkáč Imrich

1.1.7 Hospodárska základňa

Územie sa nachádza v málo produktívnej poľnohospodárskej oblasti SR. Výmera ornej pôdy predstavuje 15,31 ha (údaj z r. 2021) z celkovej výmery katastrálneho územia.

Tab. 17: Nepoľnohospodárska pôda v obci Veľký Folkmar

Druh pozemku	Lesný pozemok	Vodné plochy	Zastavaná plocha a nádvoria	Ostatné plochy
rok	ha	ha	ha	ha
1996	1529,80	49,12	79,86	61,49
2021	1552,38	49,43	50,51	70,31

Zdroj: Štatisticky úrad SR

Z uvedených charakteristík vyplýva celkovo nízky potenciál pôd pre rozsiahlejšie poľnohospodárske využitie. Podľa údajov štatistického úradu, r. 2021 (Tab.18: Poľnohospodárska pôda v obci Veľký Folkmar, Tab.17: Nepoľnohospodárska pôda v obci Veľký Folkmar), sa v obci nachádza 587,62 ha poľnohospodárskej a 1722,63 ha nepoľnohospodárskej pôdy.

Tab. 18: Poľnohospodárska pôda v obci Veľký Folkmar

Druh pozemku	Orná pôda	Záhrada	Trvalý trávnatý porast
rok	ha	ha	ha

1996	53,09	11,01	525,88
2021	15,31	11,06	561,25

Zdroj: Štatisticky úrad SR

V katastrálnom území obce Veľký Folkmar sa nachádza výrobná plocha bývalej prevádzky píly, areál prevádzky PLAST, s.r.o. a poľnohospodársky dvor. Významnejšou hospodárskou aktivitou v obci je poľnohospodárska výroba zabezpečovaná poľnohospodárskym podnikom Agrodružstvo Gelnica, ktoré sa zaoberá rastlinnou a živočíšnou výrobou (chov oviec). V obci je rozšírený chov koní, ktoré sa využívajú nielen na prácu v poľnohospodárstve a v lese, ale aj na oddych, šport a relax. Z tohto dôvodu sa každoročne počas leta v katastri obce konajú súťaže zamerané na preskúšanie schopnosti ťažných koní pod názvom Konská šou. V obci sa konal aj slovenský pohár asociácie furmanov Slovenska.

Podstatnú časť pôdneho fondu zaberajú lesné pozemky (1552,38 ha). Lesy obhospodarujú Lesy SR, š.p. Košice a spoločnosť Obecné lesy Veľký Folkmar s.r.o.. Jedná sa predovšetkým o činnosť lesníctva a ťažby dreva. Podstatná časť vyťaženej drevnej hmoty je určená na predaj mimo obce. Vysoký podiel lesných pozemkov v katastri vytvára do budúcna potenciál pre nárast zamestnanosti v oblasti lesníctva, ťažby dreva a jeho spracovania. Jednou z možností je preto podpora spracovania a finalizácie dreva v nadväznosti na históriu obce, kedy drevorubačstvo bolo jedným z hlavných zamestnaní obyvateľov. Z hľadiska priemyselnej výroby v obci nenachádzame zastúpenie veľkých priemyselných podnikov. V katastrálnom území Veľký Folkmar sa nachádza ložiskové územie "Folkmarska Skala" určené pre dobývanie vápenca.

1.1.8 Občianska vybavenosť

Tab. 19: Občianska vybavenosť obce

Pošta	*Áno*
Verejný vodovod	*Áno vo vlastníctve obce*
Kanalizačná sieť	*Áno*
ČOV	*Áno*
Energetika	*Áno*
Rozvodná sieť plynu	*Áno*
Bankomat	*Nie*
Káblová distribučná sieť	*Áno*
Zabezpečenie údržby ciest	*obec si ju zabezpečuje sama*
Trafostanice	*Áno*

Zdroj: OcÚ Veľký Folkmar

Školstvo

Na základe zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky s účinnosťou od 1. 7. 2002 prešli materské školy, základné školy a základné umelecké školy do zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a miest. V Obci Veľký Folkmar sa nachádza materská škola, plnoorganizovaná základná škola s jedálňou, ktorej súčasťou je i centrum voľného času a školský klub detí.

Základná škola s materskou školou Veľký Folkmar

Zriaďovateľ: Obec Veľký Folkmar

Základná škola v školskom roku 2020/2021

Počet žiakov školy: 100
Počet tried: 9

Podrobnejšie informácie:

Ročník:	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	Spolu
počet tried	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9
počet žiakov	10	10	9	19	9	13	11	8	11	100

Zamestnanci - Pracovný pomer

Pracovný pomer	Počet pedag. prac.	Počet nepedag. prac.
TPP	18	8
DPP	-	-
Znížený úväzok	3	0
ZPS	-	-
Na dohodu	1	1

Materiálno-technické podmienky

„Škola sídli vo vlastnej budove, ktorá prešla rozsiahlou rekonštrukciou. Disponuje dostatočným počtom klasických učební. Triedy 1. stupňa a školský klub boli vybavené novým nábytkom a lavicami. Okrem klasických tried má zriadené a využíva tieto odborné učebne: multifunkčná učebňa a IKT učebňa. Počítačová učebňa je vybavená 12 počítačmi, softvérovým vybavením, interaktívnou tabuľou s dataprojektorom. Multifunkčná učebňa je vybavená interaktívnou tabuľou a dataprojektorom, televízorom a DVD prehrávačom využíva sa hlavne na vyučovanie prírodovedných predmetov. Zborovňa bola vynovená novým nábytkom a kuchynskou linkou. Dve učebne 2.st. sú zariadené novým nábytkom. Vo všetkých učebniach boli vymenené tabule. V troch triedach sú interaktívne tabule s príslušenstvom. V podkroví sú pripravené priestory na rozšírenie kabinetných zbierok, školskej, učiteľskej a anglickej knižnice. Škola má dostatok sociálnych zariadení, a disponuje j sprchou s teplou vodou. Sociálne zariadenia boli kompletne zrekonštruované. Kompletnou rekonštrukciou

prešli nedávno aj šatne (boli urobené nové stierky, podlaha a skrinky pre všetkých žiakov). V areáli školy sa nachádza multifunkčné ihrisko, ktoré sa využíva hlavne na výučbu telesnej a športovej výchovy ale aj na mimoškolské aktivity. Súčasťou základnej školy je aj materská škola, ktorá sídli v neďalekej budove spolu so školskou jedálňou. Okrem tried sa v nej nachádzajú aj priestory využiteľné na rôzne spoločenské akcie, kuchynka a priestory obecného detského klubu. Vedľa MŠ sa nachádza nové detské ihrisko s preliezkami pre deti.“[14]

Sociálne služby

Obec poskytuje:

- dohľad nad nesvojprávnymi občanmi (spolupráca s okresným súdom),
- funkcia osobitného príjemcu sociálnych dávok,
- návštevy jubilujúcich starších občanov (narodeniny, výročia svadby),
- stretnutia dôchodcov,
- pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia....),
- poskytovanie finančnej podpory odkázaným,
- v prípade potreby zabezpečenie opatrovateľskej služby,
- v prípade potreby zabezpečenie stravovania odkázaných.

Obec v prípade potreby podporuje:

- poskytovanie sociálnych služieb s verejnými a neverejnými poskytovateľmi pre potreby obce.

Zdravotníctvo

V Obci Veľký Folkmar poskytuje zdravotnícke služby tento subjekt:

- Neštátne zdravotné stredisko Veľký Folkmar - MUDr. Jozef Vrabec

V obci sa nenachádza:

- Praktický lekár pre deti a dorast,
- Stomatologická ambulancia,
- Lekáreň.

Občania dochádzajú za svojimi špecializovanými lekármi do okolitých obcí a miest.

Komerčná vybavenosť

Sektor komerčných služieb a obchodu v obci nie je dostatočne rozvinutý. Vzhľadom k počtu obyvateľov však nie je dostatočný trhový priestor pre vznik ďalších obchodov a služieb. V obci sa nachádza:

- predajňa potravín, mäsiareň
- pohostinstvo, bar, kaviareň,
- textil,
- servis, opravy a predaj PC a príslušenstva. Poskytovanie Internetu – Folkiš Internet
- zákazkové krajčírstvo

1.1.9 Kultúra, spoločenské aktivity a neziskový sektor

Spoločenský a kultúrny život v obci zabezpečuje obec a spolky, či združenia, ktoré tu pôsobia prostredníctvom spoločenských podujatí (Tab. 20: Kultúrne aktivity v obci). Informácie o podujatiach sú dostupné na webovom sídle: https://www.velkyfolkmar.sk/

Tab. 20: Kultúrne aktivity v obci

KULTÚRNA AKTIVITA OBCE	MESIAC
Fašiangy	február
Deň matiek	máj
Michalská hoscina	september
Úcta k starším	október

Zdroj: OcÚ Veľký Folkmar

Na území Obce Veľký Folkmar svoje aktivity realizujú tieto formálne i neformálne záujmové združenia**:**

- Folklórne súbory (FS Folkmarčanka pod vedením Zuzany Petkáčovej, FS Folkmarčanka pod vedením Margity Kleinovej, FS Matičiar),
- Futbalový klub FK Slovan Veľký Folkmar,
- Poľovnícke združenie Skala Veľký Folkmar,
- ZO Slovenského zväzu záhradkárov,
- Základná organizácia Slovenského zväzu zdravotné postihnutých.

Prehľad o kultúrnej a športovej vybavenosti obce je možné nájsť v tabuľke (Tab. 22: Kultúrna a športová vybavenosť obce).

Tab. 22: Kultúrna a športová vybavenosť obce

KULTÚRNA VYBAVENOSŤ	ÁNO/NIE
Knižnica	Nie
Kultúrny dom	Áno
Múzeum	Nie
Kostol	Áno
Pamätná izba	Nie

Cintorín	Áno
Sobášna sieň	Nie
Dom smútku	Nie
Folklórny súbor	Áno
Divadelný súbor	Nie
Športová vybavenosť	**Áno/Nie**
Telocvičná	Nie
Športové ihrisko prírodné	Áno
Multifunkčné ihrisko	Áno
Športový klub	Áno

Zdroj: OcÚ Veľký Folkmar

1.1.10 Bývanie a bytový fond

POČET TRVALO OBÝVANÝCH BYTOV V ROKU 2021:	403
Počet trvalo obývaných domov v roku 2021:	363

Obyvatelia obce bývajú v rodinných domoch a bytových domoch. Prípojka na kanalizačnú sieť je v 84,80% domácnosti, verejnú sieť vodovodu má 28,10% a plynofikovaných je 79,89% domácnosti. V obci sa nachádza ČOV.

Tab. 22: Osídlenie v obci

Počet miestností		počet	podiel (%)
1.	1 obytná miestnosť	15	3.72
2.	2 obytné miestnosti	76	0
3.	3 obytné miestnosti	129	32.01
4.	4 obytné miestnosti	87	21.59
5.	5 obytných miestností	58	14.39
6.	6 a viac obytných miestností	31	7.69
7.	Nezistené	7	1.74
	Byty spolu	403	

Obdobie výstavby		počet	podiel (%)
1.	do roku 1919	31	8.54
2.	1919 - 1945	78	21.49
3.	1946 - 1960	95	26.17
4.	1961 - 1980	100	27.55
5.	1981 - 2000	27	7.44
6.	2001 - 2010	13	3.58
7.	2011 - 2015	11	3.03
8.	2016 a neskôr	4	1.1
9.	nezistené	4	1.1
	Domy spolu	363	

	Typ budovy	počet	podiel (%)
1.	rodinný dom	355	97.8
2.	bytový dom	3	0.83
3.	polyfunkčná budova	0	0
4.	ostatné budovy na bývanie	1	0.28
5.	neskolaudovaný rodinný dom	0	0
6.	núdzový objekt neurčený na bývanie	1	0.28
7.	inštitucionálne alebo kolektívne zariadenia	0	0
8.	ostatné	3	0.83
9.	nezistený	0	0
	Domy spolu	363	

	Typ kanalizácie	počet	podiel (%)
1.	septik, žumpa	32	8.82
2.	prípojka na kanalizačnú sieť	308	84.85
3.	domáca čistička odpadových vôd	1	0.28
4.	bez kanalizácie	18	4.96
5.	nezistený	4	1.1
	Domy spolu	363	

	Typ vodovodu	počet	podiel (%)
1.	v dome - z verejnej siete	102	28.1
2.	v dome - vlastná	34	9.37
3.	mimo domu - z verejnej siete	203	55.92
4.	mimo domu - vlastná	11	0
5.	bez prípojky	9	2.48
6.	nezistený	4	1.1
	Domy spolu	363	

	Plynofikácia	počet	podiel (%)
1.	áno	290	79.89
2.	nie	69	19.01
3.	nezistené	4	1.1
	Domy spolu	36	

Zdroj: Štatisticky úrad SR, SODB 2021

1.1.11 Štruktúra samosprávy a hospodárenie obce

Štruktúra a činnosť miestnej samosprávy

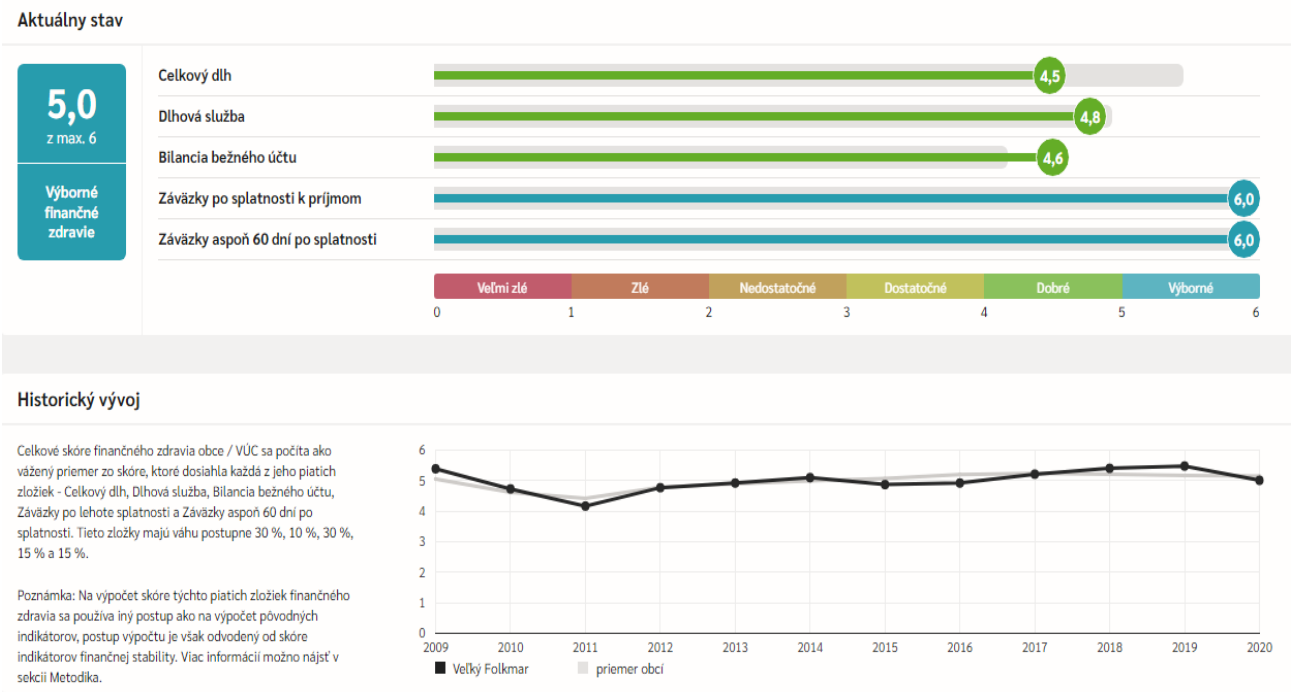
V obci sídli Obecný úrad Veľký Folkmar, ktorý predstavuje verejnú inštitúciu zabezpečujúcu výkon samosprávy a prenesený výkon štátnej správy. Obecné zastupiteľstvo má 7 členov. Komunikácia s obyvateľmi prebieha zväčša prostredníctvom neformálnych stretnutí. Obec zabezpečuje vysielanie obecného rozhlasu a prevádzku oficiálnej internetovej stránky (webové sídlo) obce www.velkyfolkmar.sk

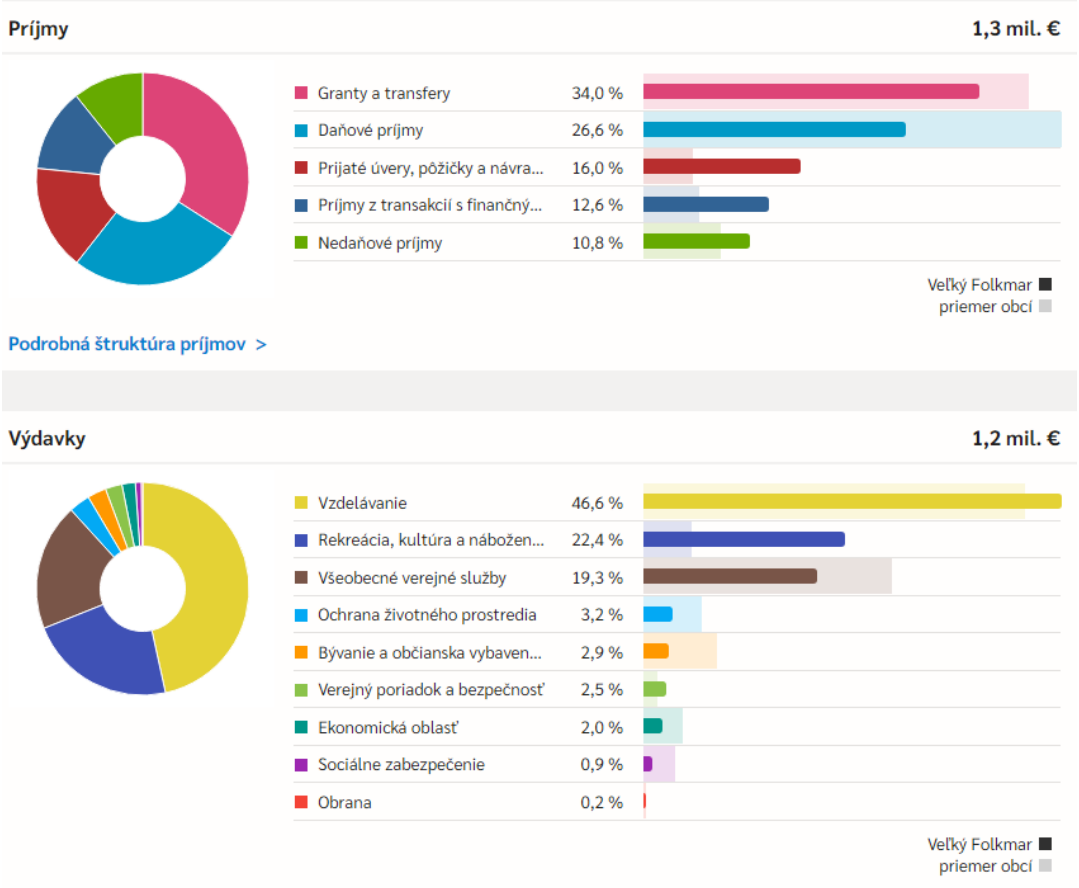
Hospodárenie obce podľa spoločnosti INEKO

Spoločnosť INEKO hodnotí finančné zdravie obcí a VÚC podľa rôznych ukazovateľov. Finančné zdravie obce vypovedá o tom, do akej miery je hospodárenie udržateľné a hospodárenie spôsobuje, alebo nespôsobuje obci problémy.

Finančné zdravie je vyjadrené číslom v intervale 0 (najhoršie) až 6 (najlepšie), nezávislé od roku, a počíta sa kombináciou piatich vybraných indikátorov finančnej stability: Základnej bilancie, Dlhovej služby, Celkového dlhu, Zväzkov neuhradených 60 a viac dní po lehote splatnosti a Okamžitej likvidity.

Obr. 2: Veľký Folkmar, hodnotenie finančného zdravia r. 2020

Zdroj: [hospodárenie, miest, obcí, VÚC a ich organizácií (hospodarenieobci.sk)]

Celkové finančné zdravie obce (Obr. 4: Veľký Folkmar, hodnotenie finančného zdravia r. 2020) sa počíta ako vážený priemer zo skóre, ktoré dosiahla každá z piatich zložiek - Celkový dlh, Dlhová služba, Záväzky aspoň 60 dní po splatnosti, Okamžitá likvidita a Základná bilancia. Všetky zložky okrem Celkového dlhu majú váhu 1, Celkový dlh - má váhu 2. Skóre za "dlhovú službu" v rámci finančného zdravia sa počíta v dvoch krokoch. V prvom kroku sa vypočíta vážený priemer hodnôt dlhovej služby za najnovší dostupný rok a tri roky, ktoré mu predchádzali, s váhami postupne 4, 3, 2 a 1. Ak nie je skóre za niektoré z týchto rokov dostupné, príslušný rok sa neberie do úvahy. V druhom kroku sa pre túto priemernú hodnotu dlhovej služby vypočíta jej skóre v intervale 0 až 6, presne podľa metodiky pre výpočet skóre indikátora finančnej stability Dlhová služba.

1.1.12 Analýza silných stránok a slabých stránok územia

Hlavné vnútorné faktory rozvoja predstavujú silné stránky a slabé stránky, vyplývajúce z danosti územia, vybudovanej lokálnej infraštruktúry.

V nasledujúcom prehľade sú tieto faktory zoradené podľa ich vplyvu (vzostupne).

Za určujúce silné stránky boli stanovené:

- Prístupnosť povinnej školskej dochádzky (Zš s Mš),
- Vybavenosť obce (pošta, lekár, fitnes klub, zberný dvor, zákazkové krajčírstvo, textil, Servis, opravy a predaj PC a príslušenstva, kaviareň, bar, pohostinstvo, potraviny, mäsiareň a pod.)
- Výhodná geografická poloha katastrálneho územia obce,
- Pokojné vidiecke prostredie pre rodinné bývanie,
- Vysoké kultúrne povedomie ľudí,
- Prírodný potenciál na rozvoj vidieckeho cestovného ruchu,
- Bohatý lesný fond,
- Možnosti alternatívnych zdrojov energie (biomasa, drevoštiepka),
- Existencia chránených území (SKUEV0351 Folkmarská skala, Chránené vtáčie územie, mokraď lokálneho významu – Potôčik smerom na Folkmarskú skalu)
- Pozitívny prístup miestnej samosprávy k zachovaniu prírodného dedičstva pre nasledujúce generácie.

Za určujúce slabé stránky boli stanovené:

- Nedostatočné využívanie prírodného potenciálu,
- Nedostatočné využitie obnoviteľných zdrojov energie v prospech rozvoja obce,
- Absencia chodníkov,
- Minimum pracovných príležitostí v obci a nutnosť dochádzania za prácou,
- Nedostatočné separovanie a zhodnocovanie odpadov,
- Existencia „skládok odpadu“ (v lesoch, pozdĺž potoka),
- Nevhodné pôdy na rozvoj poľnohospodárstva,
- Nedostatočné environmentálne povedomie občanov,
- Znečistenie vodných tokov z dôvodu nezodpovedného konania obyvateľov,
- Starnutie obyvateľstva,
- Chýbajúce sociálne služby,
- Zlý technický stav technickej infraštruktúry (predovšetkým verejné osvetlenie),
- odchod kvalifikovanej pracovnej sily a zvlášť mladých ľudí po ukončení štúdia za prácou alebo vyššími zárobkami do iných regiónov prípadne do zahraničia.

1.1.13 Ex-post hodnotenie obdobia 2016-2022

Ex-post hodnotenie PHSR obce Veľký Folkmar 2016 - 2022 predstavuje stav projektovej pripravenosti investícií k termínu vypracovania PHSR, pričom účelom tabuľky je analyzovať súčasný stav pripravenosti investičných zámerov a možností ich financovania z rôznych zdrojov vrátane hodnotenia ich príspevku k rastu alebo rozvoju územia, tvorbe nových pracovných miest a k zlepšeniu kvality života obyvateľov.

Stručný prehľad opatrení a projektov nachádzame v tabuľke (Tab. 23: Prehľad Ex-post hodnotenie).

Tab. 23: Prehľad Ex-post hodnotenie

A. HOSPODÁRSKA OBLASŤ	
Priorita 1. Dopravná infraštruktúra	
Opatrenie 1.1. Rozvoj a skvalitňovanie vnútornej dopravnej infraštruktúry	
Aktivita	Ukazovateľ plnenia
1.1.1. Rekonštrukcia miestnych komunikácii	Naplnený
1.1.2. Rekonštrukcia a výstavba parkovacích plôch	Naplnený
1.1.3. Oprava mostov	Nenaplnený
1.1.4. Oprava lávok	Nenaplnený
1.1.5. Rekonštrukcia autobusových zastávok	Naplnený
1.1.6. Rekonštrukcia plôch a parkovísk pred ZŠ	Naplnený
1.1.7. Bezpečnostné dopravné prvky (obmedzovače a merače rýchlosti)	Nenaplnený
Priorita 2. Základná a občianska infraštruktúra	
Opatrenie 2.1. Rozvoj školskej infraštruktúry	
Aktivita	Ukazovateľ plnenia
2.1.1. Vybavenie odborných učební ZŠ	Naplnený
2.1.2. Podpora rozvoja mimoškolských aktivít detí a mládeže	Naplnený
2.1.3. Podpora ďalšieho vzdelávania vedúcich zamestnancov ZŠ a MŠ	Naplnený
2.1.4. Rekonštrukcia vnútorných priestorov MŠ	Naplnený
2.1.5. Výstavba telocvične pri ZŠ	Čiastočne
Opatrenie 2.2. Sociálna infraštruktúra	
Aktivita	Ukazovateľ plnenia
2.2.1. Rozvoj a skvalitňovanie opatrovateľskej služby	Nenaplnený
2.2.2. Zriadenie denného stacionára pre seniorov	Nenaplnený
Opatrenie 2.3. Kultúra	
Aktivita	Ukazovateľ plnenia
2.3.1. Podpora kultúrnych a spoločenských akcií	Naplnený
2.3.2. Vybavenie kultúrneho domu	Naplnený
2.3.3. Rekonštrukcia a vybavenie kuchyne v KD	Naplnený
2.3.4. Vybavenie knižnice	Nenaplnený
Opatrenie 2.4. Rozvoj športovej infraštruktúry	
Aktivita	Ukazovateľ plnenia
2.4.1. Podpora organizovania športových podujatí	Naplnený
2.4.2. Podpora športových klubov	Naplnený
2.4.3. Prevádzka a údržba futbalového ihriska a šatní	Naplnený

2.4.4. Výstavba detského ihriska pri MŠ	Naplnený
2.4.5. Výstavba multifunkčného ihriska pri futbalovom ihrisku	Naplnený
Opatrenie 2.5. Rozvoj technickej infraštruktúry	
Aktivita	Ukazovateľ plnenia
2.5.1. Rozšírenie a rekonštrukcia obecného rozhlasu	Nenaplnený
2.5.2. Inštalácia prvkov drobnej architektúry v obci (odpadkové koše, lavičky a i.)	Nenaplnený
2.5.3. Rekonštrukcia a doplnenie verejného osvetlenia	Nenaplnený
Opatrenie 2.6. Prevencia kriminality a inej protispoločenskej činnosti	
Aktivita	Ukazovateľ plnenia
2.6.1. Spolupráca s príslušnými inštitúciami v regióne Gelnického okresu pri zabezpečení bezpečnosti a ochrany života, zdravia a majetku obyvateľov a návštevníkov obce Veľký Folkmar	Naplnený
2.6.2. Aktívna podpora besied a prednášok s obyvateľmi v obci	Naplnený
2.6.3. Zvyšovanie bezpečnosti miestnych obyvateľov – dobudovanie kamerového systému	Naplnený
2.6.4. Zavádzanie inovatívnych postupov pri riešení prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti	Naplnený
Opatrenie 2.7. Rozvoj občianskej infraštruktúry	
Aktivita	Ukazovateľ plnenia
2.7.1. Rekonštrukcia budovy OcU	Naplnený
2.7.2. Rekonštrukcia požiarnej zbrojnice	Naplnený
2.7.3. Technické vybavenie požiarnej zbrojnice	Naplnený
2.7.4. Obstaranie požiarnického auta	Naplnený
Opatrenie 2.8. Rozvoj a skvalitňovanie bývania v obci	
Aktivita	Ukazovateľ plnenia
2.8.1. Podpora úpravy a revitalizácie okolia rodinných a bytových domov a ostatných budov na území obce s dôrazom na zvyšovanie kvality života a bezpečnosti obyvateľov obce	Naplnený
2.8.2. Výstavba nájomných bytov	Nenaplnený
2.8.3. Výstavba technickej infraštruktúry v novom stavebnom obvode	Nenaplnený
2.8.4. Vysporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom pre nový stavebný obvod	Naplnený
Priorita 3. Rozvoj a využitie potenciálu cestovného ruchu	
Opatrenie 3.1. Rozširovanie infraštruktúry cestovného ruchu a kvality ponúkaných služieb	
Aktivita	Ukazovateľ plnenia
3.1.1. Výstavba cyklotrasy	Nenaplnený
3.1.2. Inštalácia prvkov drobnej architektúry pozdĺž cyklotrasy, turistických chodníkov a pri vstupe do obce (odpočívadlá, info tabule a pod.)	Čiastočne
3.1.3. Rekonštrukcia náučného turistického chodníka Brána Spiša	Čiastočne
3.1.4. Zriadenie obecného domu kultúrnych tradícii	Nenaplnený
Opatrenie 3.2. Rozvoj vidieckeho cestovného ruchu	
Aktivita	Ukazovateľ plnenia
3.2.1. Zapájanie sa do jestvujúcich produktov cestovného ruchu (napr. Terra Incognita)	Naplnený
3.2.2. Propagácia CR, obce a jej historických koreňov	Naplnený
3.2.3. Rozvoj vlastných produktov cestovného ruchu	Čiastočne
Priorita 4. Rozvoj ekonomického potenciálu	
Opatrenie 4.1. Vytváranie kvalitných podmienok pre rozvoj malého a stredného podnikania	
Aktivita	Ukazovateľ plnenia
4.1.1. Podpora vytvárania partnerstiev medzi verejným a súkromným sektorom	Nenaplnený
4.1.2. Podpora posilnenia služieb pre investorov	Nenaplnený
Opatrenie 4.2. Skvalitňovanie miestnych služieb	
Aktivita	Ukazovateľ plnenia

4.2.1. Obstaranie projektovej dokumentácie, štúdií a VO k pripravovaným investičným projektom	Naplnený
4.2.2. Elektronizácia verejných služieb	Naplnený
4.2.3. Pravidelná aktualizácia PHSR	Nenaplnený
B. SOCIÁLNA OBLASŤ	
Priorita 5.Systémové znižovanie nezamestnaných obyvateľov obce Veľký Folkmar rozvojom aktívnej politiky trhu práce	
Opatrenie 5.1.Rozvoj spolupráce všetkých zainteresovaných inštitúcií za účelom systémového znižovania nezamestnanosti rozvojom aktívnej politiky trhu práce	
Aktivita	Ukazovateľ plnenia
5.1.1. Aktívna spolupráca s VÚC KSK a regiónom Gelnického okresu pri aktivitách podporujúcich znižovanie nezamestnanosti, rovnosť príležitostí a začleňovanie znevýhodnených skupín do pracovného procesu	Naplnený
5.1.2. Spolupráca s Úradom práce sociálnych vecí a rodiny pri aktivitách podporujúcich znižovanie nezamestnanosti, rovnosť príležitostí (pre ženy) a začleňovanie znevýhodnených skupín do pracovného procesu	Naplnený
Priorita 6. Komunitná spolupráca	
Opatrenie 6.1. Aktivizácia obyvateľstva	
Aktivita	Ukazovateľ plnenia
6.1.1. Informačné kampane (enviromentálna výchova, prevencia rôznych foriem diskriminácie, zvyšovanie povedomia o nutnosti separácie odpadov a pod.)	Naplnený
6.1.2. Rozvoj miestnej spolkovej a klubovej činnosti	Naplnený
6.1.3. Rozvoj spolupráce na miestnej, regionálnej a národnej úrovni	Naplnený
C. ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ	
Priorita 7. Rozvoj environmentálnej infraštruktúry obce	
Opatrenie 7.1. Ochrana kvality podzemných a povrchových vôd	
Aktivita	Ukazovateľ plnenia
7.1.1. Podpora prevencie pred nelegálnym znečisťovaním vôd rôznym druhom odpadov	Naplnený
7.1.2. Dobudovanie verejnej kanalizácie k novej IBV	Nenaplnený
7.1.3. Rozšírenie ČOV	Nenaplnený
Opatrenie 7.2. Obnova a ochrana krajiny, prírody, obecných parkov a zelene	
Aktivita	Ukazovateľ plnenia
7.2.1. Revitalizácia parku a verejných priestranstiev v obci	Naplnený
Opatrenie 7.3. Zlepšenie hospodárenia s odpadmi	
Aktivita	Ukazovateľ plnenia
7.3.1. Odstraňovanie odpadov v extaviláne obce	Naplnený
7.3.2. Zavedenie systému nakladania s odpadmi a zlepšenie systému prevencie a postihovania nelegálneho nakladania s odpadmi	Naplnený
7.3.3. Podpora zavádzania environmentálnych kritérií do verejných zákaziek obce (nákupy materiálu, stavby, ...)	Naplnený
7.3.4. Efektívna prevádzka zberného dvora	Naplnený
Opatrenie 7.4. Obnoviteľné zdroje a úspora energií	
Aktivita	Ukazovateľ plnenia
7.4.1. Zvýšenie energetickej hospodárnosti budovy OcÚ	Naplnený
7.4.2. Zníženie energetickej náročnosti budovy MŠ	Naplnený
7.4.3. Investície do využívania OZE pri prevádzke obecných budov a zariadení	Naplnený
Opatrenie 7.5. Ochrana pred povodňami vytváraním vhodných podmienok a podporou realizácie protipovodňových opatrení	
Aktivita	Ukazovateľ plnenia
7.5.1. Protipovodňové opatrenia v obci Veľký Folkmar	Čiastočne

Zdroj: Vlastné spracovanie

1.2 ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA

1.2.1 Identifikácia hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia

Hlavné vonkajšie faktory rozvoja vyplývajú z pôsobenia vonkajších síl a vplyvov. Sú rozdelené do piatich oblastí:

S – spoločenské (sociálne) faktory

Zahŕňa faktory súvisiace so spôsobom života ľudí vrátane ich životných hodnôt - migrácia obyvateľstva, demografická krivka, priemerná dĺžka života, rodinné faktory, úroveň vzdelávania a vzdelanosti, prevažujúce hodnoty, životný štýl v regióne, zameranie kraja, záujem o vzdelávanie a ponuka, podmienky na rekreáciu a využitie voľného času, záujem návštevníkov o región a pod.

T - technické (technicko-technologické) faktory

Zahŕňa faktory, ktoré súvisia s vývojom výrobných prostriedkov, materiálov, procesov, know-how a inovácií technológií v regióne, s vývojom a výskumom s dopadom na rozvoj regiónu,

E - ekonomické faktory, (E- ekologické faktory)

Zahŕňa faktory, ktoré súvisia s vývojom ekonomických procesov dotýkajúcich sa regiónu - toky peňazí, tovaru, služieb, informácií a energií, ktoré môžu ovplyvňovať fungovanie, stav a rozvoj obce, a to vrátane problematiky (ne)zamestnanosti, trhu práce, platových podmienok, konkurencie, podielu na trhu, vývoja v podnikateľských sektoroch, možností sponzoringu, mimorozpočtových zdrojov obce a obecného rozpočtu ako celku.

P - politicko-právne faktory

Ide o faktory, ktoré súvisia s výkonom politickej moci, s politickou situáciou, legislatívou, stavom právneho povedomia. Obec môže pri hodnotení týchto faktorov posúdiť vzájomné vzťahy s ostatnými obcami a partnermi a dopad celonárodnej politiky v rámci oblasti regionálneho rozvoja.

STEEP analýza je najčastejšou metódou, ktorá hodnotí vplyv vonkajších faktorov prostredia na rozvoj územia.

STEEP analýza obce Veľký Folkmar					
Sociálne	**Technologické**	**Ekonomické**	**Ekologické**	**Politické**	**Hodnoty**
Starnutie obyvateľstva	Vytváranie mobilných aplikácií pre využívanie verejnej správy	Verejné zdroje pre podporu rozvoja obcí	Nečakané zmeny klímy	Zameranie dotačných programov EU, SR a KSK na podporu regionálneho rozvoja	Zmena postojov

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva	Digitalizácia verejnej správy a verejných služieb	Cena pracovnej sily	Podpora ochrany ŽP	Komplikovaná legislatíva v oblasti VO, malá podpora zeleného a sociálne -zodpovedného VO	Komunitný rozvoj
Zmeny na trhu práce ovplyvnené inováciami a novými technológiami	Obec Veľký Folkmar „SMART“ obec	Dopady možného ekonomického vývoja SR	Ekologizácia dopravy a preferovanie cyklodopravy	Podpora inteligentného, inkluzívneho a udržateľného rastu vo verejných politikách	Organizačná kultúra
Zvyšujúci sa podiel obyvateľstva v poproduktívnom veku			Zvyšovanie povedomia verejnosti a rast environmentálnej zodpovednosti obyvateľstva	Migračná kríza ako príležitosť pre vybrané sektory (CR, priemysel), vývoj bezpečnostnej situácie	Tímová spolupráca

Zdroj: Vlastné spracovanie

Faktory vplývajúce na rozvoj územia obce Veľký Folkmar a jej PHRSR 2022-2028 sú uvedené v nasledujúcej tabuľke (Tab. 24: Zhrnutie faktorov a ich vplyvu na rozvoj územia a PHRSR 2022-2028):

Tab. 24: Zhrnutie faktorov a ich vplyvu na rozvoj územia a PHRSR 2022-2028

Názov Faktora	**Vplyv na PHRSR obce Veľký Folkmar 2022 - 2028**
Sociálne faktory	
Starnutie obyvateľstva	Faktor s významným vplyvom na rozvoj obce, lebo rastie záujem o sociálne služby.
Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva	Faktor s významným vplyvom na rozvoj obce, ktorý sa odráža v kvalitnej pracovanej sile a zamestnanosti obyvateľov.
Zmeny na trhu práce ovplyvnené inováciami a novými technológiami	Faktor vytvárajúci príležitosti pre ďalší rast, rozvoj a konkurencia schopnosť obce.
Zvyšujúci sa podiel obyvateľstva v poproduktívnom veku	Faktor s významným vplyvom na rozvoj zdravotných a sociálnych služieb v obci.
Technologické faktory	
Vytváranie mobilných aplikácií pre využívanie verejnej správy	Faktor, ktorý určuje smerovanie obce.
Digitalizácia verejnej správy a verejných služieb	Faktor, ktorý určuje smerovanie obce.
Obec Veľký Folkmar ako „SMART“ obec	Faktor, ktorý určuje smerovanie obce.
Ekonomické faktory	
Verejné zdroje pre podporu rozvoja obcí	Faktor zásadného smerodajného vplyvu, formujúci hlavné priority PHRSR s pozitívnym dopadom na zabezpečenie finančných zdrojov pre rozvoj obce a implementáciu PHRSR

Cena pracovnej sily	Faktor vytvárajúci príležitosť pre príchod investorov a ďalší možný rast obce na základe nízkej ceny práce v regióne.
Trendy v lokalizačnom chovaní investorov	Faktor s negatívnym dopadom na rozvoj obce, na ktorý je potrebné reagovať zvýšením konkurencieschopnosti obce zlepšením kvality a kvantity ponuky práce.
Ekologické faktory	
Nečakané zmeny klímy	Vplyv faktora, ktorý je potrebné vziať do úvahy pri ďalšom smerovaní obce.
Podpora ochrany ŽP	Dôležitý vplyv z pohľadu spoločnej stratégie uplatňovanej na prepojených územiach s podobnými environmentálnymi zdrojmi a ich ochranou a využitím pre rozvoj územia.
Ekologizácia dopravy a preferovanie cyklodopravy	Dôležitý faktor, ktorý znižuje uhlíkovú stopu.
Politické faktory	
Zameranie dotačných programov EU, SR a KSK na podporu regionálneho rozvoja	Významný pozitívny vplyv určujúci smerovanie rozvoja obce, ktorého dodržanie je predpokladom pre prístup k čerpaniu finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov.
Komplikovaná legislatíva v oblasti VO, malá podpora zeleného a sociálne -zodpovedného VO	Nejednoznačný vplyv, ktorý je potrebné vziať do úvahy pri spracovaní rozvojového.
Podpora inteligentného, inkluzívneho a udržateľného rastu vo verejných politikách	Faktor, ktorý určuje smerovanie obce.

Zdroj: Vlastné spracovanie

1.2.2 Analýza vplyvu vonkajšieho prostredia na vývoj situácie v území

Vonkajšie prostredie je podmienené predovšetkým prenosom odporúčaní z úrovne Európskej únie do legislatívy a exekutívy Slovenskej republiky, následne do riadiacich úrovní na regionálnej a miestnej úrovni. Významne je tiež ovplyvnené aktivitou národných inštitúcií a regionálnej samosprávy.

Nadnárodný kontext

„Agenda 2030 bola prijatá členskými štátmi Organizácie Spojených národov v roku 2015 a vyzýva štáty k spoločnému koordinovanému postupu pri riešení globálnych výziev. Ciele udržateľného rozvoja, ktoré Agenda 2030 stanovuje, sa týkajú všetkých krajín sveta bez ohľadu na ich stupeň ekonomického a sociálneho rozvoja – rovnako i pre Slovensko.

Agendu 2030 vnímame v prvom rade ako príležitosť a prostriedok určiť dlhodobé priority pre rozvoj krajiny. Agendu 2030 sa premietla do užšieho súboru šiestich prioritných oblastí, ktoré zohľadňujú špecifiká Slovenska a ktoré budú základom ďalšej strategickej a koncepčnej práce. Sú nimi:

- **Vzdelanie pre dôstojný život,**
- **Smerovanie k znalostnej a environmentálne udržateľnej ekonomike pri demografických zmenách a meniacom sa globálnom prostredí,**
- **Znižovanie chudoby a sociálna inklúzia,**
- **Udržateľné sídla, regióny a krajina v kontexte zmeny klímy,**
- **Právny štát, demokracia a bezpečnosť,**
- **Dobré zdravie**.“[116]

Obec Veľký Folkmar má možnosť získať podporu na mikroprojekty zamerané na implementáciu Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj.

„Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027 (ďalej aj „PD SR“) je základný strategický dokument s celoštátnym dosahom, ktorý vypracovala Slovenská republika (ďalej len „SR“) s partnermi a stanovila sa stratégia, priority a opatrenia pre účinné a efektívne využívanie prostriedkov z fondov politiky súdržnosti Európskej únie (ďalej len „EÚ“) na programové obdobie 2021 – 2027. PD SR uzatvorila Slovenská republika s Európskou komisiou (ďalej aj „EK“). Partnerská dohoda vypracovaná členským štátom a schválená EK by mala byť dokumentom, ktorým sa riadia rokovania o návrhoch programov medzi EK a dotknutým členským štátom.“ [116]

Pre programové obdobie 2021 – 2027 sa stanovilo päť osobitných cieľov politiky súdržnosti EÚ. SR bude môcť čerpať eurofondy z vyčlenenej alokácie 12,6 mld. EUR na oblasti

- **„Konkurencieschopnejšia a inteligentnejšia Európa“:** na rozvoj vedy, výskumu, budovanie inteligentných miest a regiónov, digitálne riešenia pre občanov, podniky, výskumné organizácie a orgány verejnej správy, rozvoj malého a stredného podnikania, rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie a zvyšovanie digitálnej pripojiteľnosti;
- **„Zelenšia, nízkouhlíková Európa“:** na zlepšenie energetickej efektívnosti, OZE, dostupnosť pitnej vody a dobudovanie kanalizácie, zlepšenie odpadového hospodárstva, podporu mestskej mobility vr. cyklodopravy, ochranu prírody;
- **„Prepojenejšia Európa“**: na dobudovanie diaľnic a rýchlostných ciest, modernizáciu železníc, vodnej infraštruktúry a zlepšenie regionálnej dostupnosti;
- **„Sociálnejšia Európa“:** na podporu vzdelávania, zdravotníctva, trhu práce, sociálnych služieb;
- **„Európa bližšie k občanom“:** na podporu udržateľného cestovného ruchu, regionálnej a miestnej infraštruktúry pre pohybové aktivity, zveľadenie kultúrneho dedičstva.

Regionálny kontext

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja (PHSR KSK 2016 - 2022), spolu s Územným plánom veľkého územného celku Košický kraj, sú základnými a kľúčovými dokumentmi pre riadenie samosprávy v oblasti regionálneho rozvoja. Jeho strategickým cieľom je zamerať sa na posilnenie regionálnej identity prostredníctvom tvorby pracovných miest, rozvoja vidieka, komunitného spôsobu života, rozvojom občianskej spoločnosti, sociálnych ľudských práv, dobrovoľníctva, kultúrneho a prírodného dedičstva a kvality života obyvateľov.

Obec Veľký Folkmar patrí do okresu Gelnica, ktorý je s platnosťou od 30. júna 2017 zaradený Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny SR medzi najmenej rozvinuté okresy. Miera evidovanej nezamestnanosti, vypočítaná z disponibilného počtu uchádzačov o zamestnanie, bola podľa zákonom stanovených kritérií vyššia ako 1,6-násobok priemernej miery evidovanej nezamestnanosti v Slovenskej republike za rovnaké obdobie.

Akčný plán rozvoja okresu Gelnica bol schválený vládou SR na výjazdovom rokovaní dňa 05. apríla 2018 uznesením vlády č. 140/2018. Okres v súlade s akčným plánom môže využívať reálne nástroje, akými sú zvýhodnenia pri čerpaní európskych štrukturálnych a investičných fondov, zásadne výhodnejšie podmienky pre získanie investičných stimulov, či možnosť čerpania regionálneho príspevku. Všetky tieto opatrenia smerujú predovšetkým k tvorbe pracovných miest.

Podpora okresu prebieha 5 rokov od schválenia Akčného plánu zameraná na nasledujúce prioritné oblasti:

- Systémové opatrenia na podporu implementácie rozvojových aktivít a finančných podpôr
- Rozvoj regionálnej ekonomiky a inovácií /Dopytová stránka trhu práce
- Vzdelávanie a adaptácie pracovnej sily na potreby trhu /Ponuková stránka trhu práce
- Budovanie infraštruktúry, zvýšenie kvality a dostupnosti služieb
- Prioritná oblasť starostlivosti o životné prostredie

Obec Veľký Folkmar aktívne spolupracuje s ostatnými obcami okresu Gelnica.

Je členom :

- ZMOS – Združenie miest a obcí Slovenska, Bezručova 9, 811 09 Bratislava
- ZMOHR – Združenie miest a obcí Hnileckého regiónu, Obchodná 7, 05501 Margecany
- MAS HNILEC, o.z., Obchodná 7, 055 01 Margecany

- SEZO SPIŠ - združenie obcí (separovaný zber odpadov), Sadová 13, 052 01 Spišská Nová Ves Brantner Nova – ekologické služby, Sadová 13, 052 01 Spišská Nová Ves.

Vplyv na vývoj územia má i stratégia prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti pre územie MAS HNILEC a CLLD územia MAS HNILEC, ktorej prioritou je zabezpečiť komplexný a trvalý rozvoj územia a zvyšovanie kvality života jeho obyvateľov prostredníctvom podpory do existujúcich oblasti, ktoré majú potenciál zlepšiť život obyvateľov územia.

Lokálny kontext

PHRSR obce Veľký Folkmar je základný strednodobý programový dokument podpory rozvoja danej obce, ktorý zastrešujúci rozvojovú politiku na miestnej úrovni.

Obec Veľký Folkmar susedí s nasledujúcimi katastrálnymi územiami:

- Katastrálne územie Gelnica - okres Gelnica (Košický kraj)
- Katastrálne územie Jaklovce - okres Gelnica (Košický kraj)
- Katastrálne územie Kojšov - okres Gelnica (Košický kraj)
- Katastrálne územie Košická Belá - okres Košice - okolie (Košický kraj)
- Katastrálne územie Malá Lodina - okres Košice - okolie (Košický kraj)
- Katastrálne územie Opátka - okres Košice - okolie (Košický kraj)

1.2.3 Analýza príležitostí a ohrození pre rast a rozvoj územia

Analýza príležitostí a ohrození sa zameriava na budúci rozvoj obce z hľadiska vonkajších faktorov, určuje možnosti a riziká, s ktorými treba v tomto procese rátať. Príležitosťou obce je pozitívny trend, ktorý môže byť impulzom pre jej ďalší rozvoj za predpokladu, že obec získa zdroje na jeho realizáciu a bude oň záujem. Ohrozením obce sú akékoľvek nevýhodné trendy alebo smery vývoja a to na úrovni miestnej, ale aj regionálnej a národnej, ktoré ju v negatívnom smere ovplyvňujú.

V porovnaní s regiónmi SR možno konštatovať, že obec Veľký Folkmar využíva iba čiastočne svoj rozvojový potenciál. Konkurenčná výhoda obce je tvorená strategickou polohou, prírodným a kultúrnohistorickým bohatstvom a predpokladmi pre rozvoj vidieckeho cestovného ruchu, ekologického hospodárstva a pre zvyšovanie podielu v oblasti zelenej ekonomiky.

Ako príležitosti s rozhodujúcim pozitívnym vplyvom na rozvoj územia obce boli stanovené:

- podpora z fondov EÚ na realizáciu investičných i neinvestičných rozvojových projektov pre verejný, súkromný i neziskový sektor smerujúce k trvalo udržateľnému rozvoju;
- plnenie záväzkov SR voči legislatíve a normám EÚ (napr.: zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou, postupné budovanie kanalizácií a ČOV, využívanie OZE a pod.);
- špecializované účelové dotačné programy EÚ (napr. zamestnávanie mladých ľudí a pod.);
- národné dotačné a kompenzačné programy v rôznych oblastiach (životné prostredie, bezpečnosť, kultúra, sociálna pomoc, zamestnanosť, vzdelávanie, šport, poľnohospodárstvo, investície a pod.);
- rozvoj zameraný na široké využívanie IKT, inovácií, kreativity, alternatívnych technológií šetrných k životnému prostrediu;
- rozvoj vidieka zameraný na skvalitňovanie infraštruktúry, služieb, vidiecky CR, agroturistiku a zvyšovanie zamestnanosti na vidieku, komunitou riadený integrovaný územný rozvoj na princípoch LEADER;
- prírodné zdroje vhodné pre rozvoj atraktivít a služieb v oblasti cestovného ruchu pre obyvateľov a návštevníkov z blízkych miest a obcí;
- podpora štátu pri výrobe a predaji miestnych a regionálnych výrobkov, potravín a produktov s dôrazom na rozvoj zamestnanosti na vidieku.
- zlepšenie stavu demografickej štruktúry zatraktívnením obce pre mladé rodiny s deťmi
- uľahčovanie prechodu od vzdelávania k zamestnanosti (aktivačné práce, absolventská prax a pod.) zvýšenie angažovanosti občanov na veciach verejných a ich zodpovednosti za rozvoj vlastného územia
- Realizácia opatrení smerujúcich k udržaniu kvality životného prostredia.

Ako ohrozenia s významným rizikovým vplyvom na rozvoj územia obce boli stanovené:

- hydroklimatické zmeny spojené s otepľovaním, extrémy počasia, záplavy, suché obdobia ovplyvňujúce stav lesov, vysychanie povrchových i podzemných vodných zdrojov , lesné požiare a pod.;
- prehlbujúca sa kríza v rámci Európskej únie – finančná, ekonomická, nekontrolované migračné vlny, obmedzovanie voľného pohybu osôb alebo tovarov, ohrozenie politiky súdržnosti príp. rozpad EÚ;
- finančné a ekonomické turbulencie ovplyvňujúce stabilitu bánk a priemyselnej výroby spojené s poklesom výroby u dominantných zamestnávateľov v regióne a s tým spojený pokles príjmov obyvateľov alebo hromadné prepúšťania;

- nepriaznivý demografický vývoj, starnutie obyvateľstva a odchod mladých a kvalifikovaných ľudí za prácou, vzdelaním, kvalitnejšími službami do miest, iných regiónov alebo do zahraničia;
- pretrvávajúca zaostalosť východu voči ostatným regiónom SR spojená s nezáujmom investorov o východ Slovenska, málo novovytváraných pracovných príležitostí zvlášť vo vidieckych oblastiach;
- nízka podpora štátu pre malých a stredných podnikateľov, vysoká odvodová zaťaženosť a byrokracia obmedzujúca rozvoj existujúcich a zakladanie nových podnikateľských prevádzok;
- prehlbujúca sa chudoba a sociálna vylúčenosť marginalizovaných skupín obyvateľstva, neprispôsobivých občanov, nárast sociálnej ohrozenosti mládeže, prehlbovanie radikalizmu a extrémizmu;
- nekontrolované zásahy do prírody a životného prostredia – znečisťovanie pôdy nekontrolovaným užívaním pesticídov, herbicídov, chemických hnojív a pod., neriadené hospodárenie v lesoch – rozsiahle výruby bez obnovy lesných porastov; zanedbávanie environmentálnych záťaží, skládok a pod.
- presúvanie kompetencií štátu na samosprávy bez finančnej podpory.
- Nedostatok finančných prostriedkov na dobudovanie a udržiavanie technickej a občianskej infraštruktúry

Z uvedeného vyplývajú ako hlavné problémy na riešenie – starnutie obyvateľstva, odliv obyvateľov za prácou, zlá sociálna situácia obyvateľstva, nízka úroveň sociálnych služieb a zhoršujúci sa stav životného prostredia.

1.2.4 Analýza väzieb územia obce Veľký Folkmar

Obec Veľký Folkmar má svojou geografickou polohou, prírodnými danosťami a atraktívnym vidieckym prostredím potencioval pre rozvoj cestovného ruchu. Obec je jednou z 20 obcí okresu Gelnica, kde len okresné mesto má štatút mesta. Susedí s okresmi Spišská Nová Ves, Rožňava, Košice–okolie a okresom Prešov.

Okres Gelnica patrí do Košického samosprávneho kraja. Má rozlohu 584,43 km², v ktorom žije 31 923 obyvateľov a priemerná hustota zaľudnenia je 55 obyvateľov na km² (údaje k 31. 12. 2020). Správne sídlo okresu je mesto Gelnica, ktoré je centrom regionálneho významu v rámci tretej skupiny a druhej podskupiny KURS 2011 (zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001). Vzhľadom na svoju veľkosť je obec Veľký Folkmar úzko spätá a závislá od svojho okolia.

Taktiež svoj regionálny rozvoj plánuje v súlade s možnosťami a obmedzeniami v rámci okresu, nie individuálne. Obec Veľký Folkmar sa nachádza 8,60 km od okresného centra.

Najväčší vplyv z hľadiska dochádzky do zamestnania na obec Veľký Folkmar majú mestá Košice, Spišská Nová Ves, Prešov, Gelnica a susedné obce, v ktorých pracuje obyvatelia obce.

„Východiskovým dokumentom na riešenie územnej koncentrácie pre rozhodovanie o umiestňovaní Európskych štrukturálnych a investičných fondov je rozvoj územia sídelnej štruktúry definovanej v Koncepcii územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS) v znení zmien a doplnkov č.1 KURS 2011, s definíciou centier a ťažísk osídlenia. Záväzná časť KURS v znení KURS 2011 – zmeny a doplnky č.1 KURS 2001, vyhodnotila dodržiavanie zásad a regulatív, ktoré boli schválené uznesením vlády Slovenskej republiky č. 1033 z 31. októbra 2001. V oblasti celoštátnych a nadregionálnych súvislostí usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry týkajúcich sa okresu Gelnica, sa jedná o podporovanie rozvoja centier tretej skupiny, ktoré tvoria jej druhú podskupinu, medzi ktorými je zaradený aj okres Gelnica.“[47] V tomto zmysle ide o podporu gelnického ťažiska osídlenia a podporu rozvojovej osi druhého stupňa Hornádsku rozvojovú os: Spišský Štvrtok – Spišská Nová Ves – Krompachy – Košice (v úseku Gelnica – Košice ako komunikačno-sídelnú os). Okres Gelnica bol v rámci hospodárskej a sociálnej infraštruktúry a územného rozvoja Slovenska, postihnutý recesiou v poľnohospodárstve, kde pracovala značná časť obyvateľov. Absencia výrobnej základne, jej malá diverzifikácia, nedostatočné infraštruktúrne napojenie vidieckych priestorov, výrazná miera nezamestnanosti a poloha mimo hlavných dopravných trás sú dôsledkom podpriemernej rozvinutosti hospodárskej a sociálnej infraštruktúry.

V priebehu histórie bol okres Gelnica vždy okrajom záujmu, nemal významnú dopravnú polohu, ani vhodné prírodné podmienky na rozvoj poľnohospodárstva, nerozvinuli sa tu výrobné aktivity, mal (a čiastočne si zachoval) nadpriemernú natalitu a vyznačoval sa migráciou obyvateľov do väčších miest mimo okres. Práve jeho „periférna“ poloha v rámci iných územných celkov nevyvolávala potreby napojenia jeho centier na hlavné ekonomické, dopravné, infraštruktúrne a iné siete Slovenska. V súčasnosti je nedostatok miest na zaškolenie detí v predškolskom a školskom veku hlavne v obciach, kde je zvýšený počet detí z marginalizovaných rómskych. V rámci siete zariadení poskytujúcich sociálne služby sa v okrese Gelnica nachádzajú iba 2 zariadenia. Je nevyhnutné zlepšiť dostupnosť siete zdravotníckych zariadení v obciach s vysokou koncentráciou MRK, z dôvodu zlepšenia zdravotného stavu obyvateľov a zníženia rizika rôznych ochorení. Je tu nedostatok praktických lekárov pre dospelých, deti a dorast, gynekológov a pôrodníkov, stomatológov.

Okres Gelnica skončil v Indexe regionálneho podnikateľského prostredia na poslednom 79. mieste.

Z mála konkurenčných výhod prečnieva iba dostupnosť voľnej pracovnej sily. Vysoká nezamestnanosť v regióne negatívne reaguje na ponuku pracovného trhu - chýbajú hlavne kvalifikovaní pracovníci, ktorí odchádzajú za lepšími podmienkami za hranice okresu. Okres Gelnica má taktiež najhoršiu úroveň technológií na Slovensku. Najmenej sa tu využívajú motorové vozidlá.

Najslabšia je úroveň vzdelania a znalosť cudzích jazykov. Úroveň konkurencie v priemysle a službách je najnižšia v štáte. Bariéry na zlepšenie podnikateľského prostredia sú tu najväčšie a okres má najmenej perspektívny potenciál rozvoja. Najväčším problémom je lokálna izolovanosť, lebo hoci leží v blízkosti významných trás (budúca diaľnica zo Žiliny do Prešova; plánovaná rýchlostná spojka z maďarskej po poľskú hranicu vedúcu cez Košice a Prešov) trpí hornatým profilom a zanedbanými miestnymi komunikáciami. Problémom je i dedičstvo z minulosti, nakoľko okres bol strediskom železnorudného baníctva a strojárskej výroby. Dnes sa už neťaží a obmedzené sú i kapacity iných výrob. Regiónu chýbajú impulzy na ďalší rozvoj. Trpí nezamestnanosťou, ale najhoršie je to, že veľký podiel nezamestnaných nemá prácu dlhodobo a neprejavuje ochotu si ju nájsť. Pre potenciálnych zamestnávateľov je tu teda ťažko dostupná kvalifikovaná i nekvalifikovaná pracovná sila. Ani rekvalifikačné kurzy túto situáciu nezlepšujú lebo vedú k školeniam v málo žiadaných profesiách.

Riešením by mohlo byť cielené sústredenie finančných prostriedkov na podporu malých a stredných podnikov. Budovanie cestných – nosných dopravných spojení zasiahne región priamo alebo sprostredkovane, čo môžu obce využiť na pritiahnutie investorov z rozvíjajúceho sa Prešova, či Košíc.

Dôležité je zosúladiť programy rekvalifikácií s potrebami perspektívnych investorov. Samosprávy môžu tiež hľadať námety na rozvojové scenáre v spolupráci s okolitými okresmi. Obec Veľký Folkmar aktívne spolupracuje s ostatnými obcami okresu Gelnica.

1.2 Zhodnotenie súčasného stavu

Obec Veľký Folkmar z hľadiska prírodných podmienok a pomerov predstavuje typické podhorské sídlo umiestnené v údolí vodného toku Kojšovského potoka, ktoré je obkolesené lúkami a lesmi pokrývajúcimi okolitú vrchovinu až nižšiu hornatinu Volovských vrchov. Podľa potenciálnej vegetácie v alúviu toku sa vyskytujú jelšové lesy na nivách podhorských a

horských vodných tokov, nižšie polohy okolitých vrchov zaberajú bukové a jedľovo-bukové lesy a v najvyšších polohách Volovských vrchov sú mapované jedľové a jedľovo-smrekové lesy. Z hľadiska súčasnej krajinnej štruktúry a využívania územia výrazným špecifikom katastrálneho územia obce Veľký Folkmar je výrazný podiel krajinných prvkov s výraznou ekostabilizačnou hodnotou. Prírodný potenciál predstavuje pre obec najmä hospodárske využívanie lesov.

Na území katastra obce je evidované chránené ložiskové územie:

- ✓ Veľký Folkmar – Folkmarská skala (vápenec)

Na území katastra obce sú evidované chránené územia:

- ✓ územia NATURA 2000: - časť Chránené vtáčie územie Volovské vrchy (SKCHVU 036) - vyhlásené Vyhláškou MŽP SR č. 196/2010 zo 16.4.2010, ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Volovské vrchy s účinnosťou od 15.5.2010
- ✓ územia európskeho významu : SKUEV0351 Folkmarská skala
- ✓ Mokrade lokálneho významu – Potôčik smerom na Folkmarskú skalu

Z hľadiska základnej infraštruktúry pozitívnou skutočnosťou je zásobovanie obce Veľký Folkmar vodou z verejného vodovodu, elektrickou energiou, zberný dvor.

Pri novej výstavbe je potrebné zohľadniť aj výskyt radónového rizika - prevažná časť územia obce spadá do stredného radónového rizika podľa objemovej aktivity $_{222}$Rn v pôdnom vzduchu.

V samotnej obci Veľký Folkmar sa nachádza iba málo pracovných príležitostí, čoho následkom je veľmi vysoká dochádzka do zamestnania mimo miesto trvalého bydliska prakticky vo všetkých odvetviach hospodárstva.

1.3.1 SWOT analýza obce Veľký Folkmar

SWOT analýza poskytuje celostný pohľad na situáciu obce – na jej silné stránky, slabé stránky, príležitosti a ohrozenia rozvoja. Na základe SWOT analýzy možno presnejšie definovať najvhodnejšie ciele, ktoré by zužitkovali najvýraznejšie predpoklady a pozitívne rozvojové impulzy a eliminovali problémy a prípadné riziká. Pomáha tiež identifikovať prioritné oblasti, na rozvoj ktorých sa treba orientovať. Z tohto dôvodu nie je vhodné jej

členenie podľa sektorov. Okrem analýz stavu daného územia je predmetom záujmu aj okolité prostredie, indukujúce pozitívne alebo negatívne vplyvy. Na základe toho sa SWOT analýza člení na analýzu interného prostredia a analýzu externého prostredia. Podľa povahy sledovaných javov sa v SWOT analýze rozlišujú pozitívne a negatívne faktory. Pozitívne faktory (silné stránky a príležitosti) predstavujú faktory podmieňujúce rozvojové procesy. Negatívne faktory (slabé stránky a ohrozenia) naznačujú problémy – disparity. Jednotlivé položky v SWOT analýze sú vážené, čo znamená, že sú im priradené bodové hodnoty od 1 do 5, ktoré vyjadrujú mieru ich závažnosti. Položky s najvyššími bodovými hodnotami potom predstavujú hlavné faktory rozvoja, resp. kľúčové disparity.

SWOT analýza obce Veľký Folkmar
Silné stránky
Prírodné zdroje • Geografická poloha obce vo vidieckom prostredí s členitým reliéfom • Krátka vzdialenosť do okresného centra – Gelnice • Bohatý lesný fond ako predpoklad rozvoja lesníctva a jeho diverzifikácie • Možnosti alternatívnych zdrojov energie (biomasa, drevoštiepka) • Existencia chránených území v katastri obce • Bohatá fauna a flóra so zastúpením vzácnych druhov a endemitov • Prírodný potenciál na rozvoj vidieckeho, zdravotného cestovného ruchu, pešej • Možnosť rozvoja turistiky a cykloturistiky • Separovanie odpadov • Možnosti alternatívnych zdrojov energie (biomasa, drevoštiepka)
Ľudské zdroje • Existencia ľudových tradícií a remesiel a snaha o ich uchovanie (folklórne súbory Folkmárčanka, Folkmarčanka I., Matičiar a detská folklórna skupina Zornička) • Organizovanie kultúrnych podujatí (Folkmárske folklórne slávnosti, Konská šou) • Využívanie aktivačných prác v obci • Informovanosť obyvateľov prostredníctvom moderných technológii • Spolková činnosť : Senior – klub • Záujem obyvateľov a mládeže o šport (futbalové ihrisko s tribúnou) • Skúsenosti s realizáciou projektov • Ambulancia praktického lekára pre dospelých
Materiálne zdroje • Dostupná MŠ a ZŠ • Relatívna blízkosť všetkých orgánov štátnej a verejnej správy ako aj vzdelávacej infraštruktúry v Gelnici, Prešove a Košiciach • Dostupná sieť inštitúcií, úradov, služieb a zdravotnej starostlivosti v meste Gelnica • Potenciál územného rozvoja • Zvyšujúca sa atraktivita bývania na vidieku • Dostatočná energetická sieť • Dostupnosť telekomunikačných služieb • Existujúce podmienky na rozširovanie bytovej a individuálnej výstavby
Ekonomické zdroje

- Potenciál pre rozvoj vidieckeho turizmu – hipoturistika, agroturistika
- Potenciál pre rozvoj poznávacieho turizmu (náučné chodníky – Brána Spiša a Folkmarská-murovaná skala) a cykloturizmu
- Potenciál pre rozvoj poľnohospodárstva a lesníctva
- Dostatok disponibilnej pracovnej sily
- Snaha miestnej samosprávy zameraná na rozvoj priaznivého podnikateľského prostredia, skvalitňovanie miestnej infraštruktúry a služieb
- Udržiavanie partnerských vzťahov na miestnej a regionálnej úrovni
- Podpora medzisektorovej a komunitnej spolupráce
- Výborný potenciál pre rozvoj aktivít CR a oddychového rekreačného zázemia pre obyvateľov krajského mesta Košice
- Dostatok priestorov na podnikanie
- Členstvo v MAS Hnilec

Slabé stránky

Prírodné zdroje

- Nedostatočné využívanie prírodného potenciálu
- Nedostatočné využitie obnoviteľných zdrojov energie v prospech rozvoja obce
- Nedostatočné zhodnocovanie odpadov
- Existencia „skládok odpadu“ (v lesoch, pozdĺž potoka, rybníka) nedostatočná motivácia občanov triediť odpad
- Znečistenie vodných tokov z dôvodu nezodpovedného konania obyvateľov
- Nízke environmentálne povedomie občanov

Ľudské zdroje

- Starnutie obyvateľstva
- Chýbajúce sociálne služby
- Chýbajúce zariadenie pre sociálne odkázaných občanov
- Nutnosť dochádzky za špecializovanou lekárskou starostlivosťou
- Nutnosť dochádzania za prácou
- Strata pracovných návykov a motivácie pracovať u dlhodobo nezamestnaných
- Prehlbovanie chudoby a sociálnych rozdielov
- Nedostatočná vzájomná väzba medzi vzdelávacou sústavou a trhom práce
- Nedostatočná občianska angažovanosť vo veciach verejných
- Rozširovanie vandalizmu, extrémizmu a rôznych foriem závislostí
- Nárast kriminality a inej protispoločenskej činnosti
- Nízka informovanosť a kvalifikácia obyvateľov územia
- Nedostatočná úroveň športového vyžitia a voľnočasových aktivít
- Nedostatok kultúrnych podujatí
- Nedostatok bytov pre mladých
- Nedostatok pozemkov pre IBV

Materiálne zdroje

- Zlý technický stav technickej infraštruktúry (predovšetkým verejné osvetlenie)
- Chýbajúce sociálne byty a byty s nižším štandardom
- Chýbajúce zariadenia pre sociálne odkázaných občanov, komunitné centrum
- Nedostatok značených cyklotrás
- Absencia možností ubytovania
- Nedostatočná ponuka zariadení na voľnočasové aktivity
- Nevysporiadané majetkovo-právne vzťahy
- Nedostatočný počet parkovacích plôch
- Chýbajúca telocvičňa

Ekonomické zdroje

- Nízke mzdové ohodnotenie pracovnej sily
- Nepostačujúce množstvo pracovných príležitostí

- Nízka podpora miestnych podnikateľov v poľnohospodárstve a lesníctve
- Nutnosť dochádzky za prácou
- Nedostatočne rozvinutý turizmus a jeho infraštruktúra (najmä ubytovacie a stravovacie zariadenia)
- Nedostatočná koordinácia aktivít v oblasti rozvoja CR (absencia spoločného postupu propagácie v regióne)
- Nízka propagácia kultúrnych a športových podujatí v okolitých obciach
- Nízka propagácia obce z hľadiska kultúrneho a prírodného potenciálu
- Nedostatočné využívanie fondov EÚ miestnymi podnikateľmi
- Celkový útlm ekonomickej aktivity
- Odliv mladých ľudí a kvalifikovanej pracovnej sily za prácou do zahraničia a okolitých obcí a miest
- Nízke využívanie štátnych podporných programov a EU fondov miestnymi podnikateľmi a administratívne náročné čerpanie EU fondov

Príležitosti

Prírodné zdroje

- Zvedenie účinných opatrení na predchádzanie vzniku odpadov
- Zefektívnenie zhodnocovania odpadov
- Efektívnejšie využívanie prírodných zdrojov v poľnohospodárstve a lesníctve
- Likvidácia nelegálneho odpadu umiestneného v intraviláne a extraviláne obce
- Využívanie alternatívnych zdrojov energie vo väčšej miere
- Realizácia opatrení smerujúcich k udržaniu kvality životného prostredia
- Skvalitnenie environmentálnej výchovy a zodpovednosti občanov a návštevníkov voči životnému prostrediu
- Možnosť využívať štrukturálne fondy EÚ

Ľudské zdroje

- Vybudovanie zariadenia pre sociálne odkázaných občanov
- Zlepšenie stavu demografickej štruktúry zatraktívnením obce pre mladé rodiny s deťmi
- Zvýšenie vzdelanostnej úrovne obyvateľov
- Uľahčovanie prechodu od vzdelávania k zamestnanosti (aktivačné práce, absolventská prax a pod.)
- Rekonštrukcia objektu a areálov MŠ a ZŠ
- Zvyšovanie zodpovednosti občanov za rozvoj územia
- Organizovanie väčšieho počtu kultúrnych a športových podujatí
- Zapájanie sa do realizácie spoločných regionálnych aktivít
- Podpora spolkovej a klubovej činnosti
- Podpora informačnej činnosti
- Možnosť využívať štrukturálne fondy EU
- Pokračujúce národné programy podporujúce zamestnanosť – aktivačné práce, absolventská prax ako aj možnosť využívať nové výhodné národné projekty na podporu zamestnávania najviac ohrozených skupín ako sú mladí ľudia a ľudia nad 50 rokov veku
- Národné dotačné a kompenzačné programy v rôznych oblastiach (napr. vzdelávanie, šport, sociálna pomoc a pod.)
- Koncepcie a akčné plány zamestnanosti na národnej a regionálnej úrovni

Materiálne zdroje

- Rekonštrukcia technickej infraštruktúry,
- Rekonštrukcia miestnych komunikácií a výstavba parkovísk
- Podpora výstavby sociálnych bytov a bytov nižšieho štandardu
- Rekonštrukcia obecných budov vrátane investície do energie z OZE
- Vytvorenie podmienok pre kvalitnejšiu formu trávenia voľného času
- Vytvorenie zariadenia pre sociálne odkázaných občanov
- Príprava a predaj pozemkov na stavbu rodinných domov
- Vybudovanie oddychových zón pre verejnosť
- Inštalácia obmedzovačov a merača rýchlosti
- Dostavba parkovacích plôch
- Rekonštrukcia verejného osvetlenia
- Rozšírenie kultúrnej a športovej spolupráce v rámci Hnileckého regiónu

- Plnenie záväzkov SR voči normám a legislatíve EÚ (výstavba vodovodov, kanalizácií a ČOV, využívanie OZE a pod.)
- Národná podpora obnovy verejných budov v záujme zvyšovania energetickej efektívnosti)
- Národný program digitalizácie verejných služieb
- Národné a regionálne programy rozvoja kultúry a športu
- Budúci rozvoj zameraný na široké využívanie IKT, inovácií, kreativity a alternatívnych technológií
- Možnosť využívať štrukturálne fondy EU zamerané na skvalitňovanie infraštruktúry a služieb

Ekonomické zdroje

- Využívanie programov podporujúcich zamestnanosť
- Vytváranie priaznivých podmienok pre podnikanie a tvorbu nových pracovných miest
- Diverzifikácia lesníckych činností, lepšie využitie a zhodnotenie dreva
- Rozvoj ekologického poľnohospodárstva
- Rozvoj podnikateľskej činnosti pre mladých poľnohospodárov
- Rozvoj rodinných podnikov, tradičných remesiel či ochrany životného prostredia
- Podpora podnikateľov prostredníctvom fondov EÚ
- Využitie prírodného a kultúrneho potenciálu na rozvoj cestovného ruchu
- Vybudovanie drobných obslužných zariadení pre turistov
- Rozvoj CR prostredníctvom MAS HNILEC (vytvorenie spoločných propagačných materiálov a webstránky regiónu)
- Vybudovanie infraštruktúry CR, najmä ubytovacieho zariadenia
- Lepšia propagácia kultúrnych a športových podujatí v okolitých obciach

Ohrozenia

Prírodné zdroje

- Zanedbanie environmentálnej výchovy
- Prehlbujúce sa znečisťovanie životného prostredia divokými skládkami
- Prehlbujúce sa znečistenie ovzdušia miestnymi vykurovacími systémami a automobilovou dopravou prúdiacou centrom obce
- Zníženie biodiverzity v dôsledku znižovania ekologickej stability krajiny v dôsledku zintenzívnenia sa stresových faktorov
- Neriadené lesné hospodárstvo (nadmerný výrub bez obnovy lesných porastov)
- Obmedzenie politiky súdržnosti a krátenie fondov EÚ z dôvodu ekonomickej alebo finančnej krízy

Ľudské zdroje

- Prehlbujúci sa nepriaznivý demografický vývoj
- Zvýšenie podielu marginalizovaných skupín na území
- Rast kriminality a vandalizmu
- Vytrácanie rodinnej súdržnosti a tradičných morálnych hodnôt
- Emigrácia mladých kvalifikovaných ľudí do zahraničia a iných regiónov
- Nedostatok personálnych kapacít v samospráve na tvorbu projektov
- Nedostatok finančných prostriedkov na rozvoj sociálnej infraštruktúry a skvalitnenie kultúrno-spoločenskej infraštruktúry obce
- Národná legislatíva bez účinných opatrení voči zneužívaniu sociálnych výhod
- Pretrvávajúca zaostalosť východu voči ostatným regiónom SR
- Pokračujúci nezáujem investorov o východ Slovenska
- Prehlbujúca sa kríza v rámci EÚ (finančná, ekonomická, nekontrolované migračné vlny, ohrozenie politiky súdržnosti príp. rozpad EÚ)

Materiálne zdroje

- Pretrvávajúce nevyriešenie majetkovo-právnych vzťahov, ktoré podmieňuje rozvoj územia
- Nedostatok finančných prostriedkov na dobudovanie a udržiavanie technickej a sociálnej infraštruktúry
- Ohrozenie politiky súdržnosti v EÚ a krátenie fondov EÚ
- Presúvanie kompetencií štátu na samosprávy bez finančných kompenzácií
- Finančná a ekonomická kríza v EÚ a neistota na finančných trhoch vplývajúca na stabilitu bánk – ohrozenie úverových zdrojov pre finančne náročné projekty

Ekonomické zdroje
• Pokles pracovných príležitostí pre občanov s nižším vzdelaním • Prehlbovanie chudoby u nezamestnaných • Nedostatočná podpora zo strany VUC • Nedostatočné opatrenia zo strany národnej legislatívy voči zneužívaniu sociálnych výhod • Neatraktívne stimuly pre potenciálnych investorov na východe Slovenska • Pretrvávajúci nezáujem investorov o Východné Slovensko • Vysoká odvodová zaťaženosť a byrokracia obmedzujúca rozvoj existujúcich a zakladanie nových podnikateľských prevádzok • Finančné a ekonomické turbulencie ovplyvňujúce stabilitu bánk a priemyselnej výroby • Zanedbávanie podpory štátu v oblasti malého a stredného podnikania • Nárast odlevu kvalifikovanej pracovnej sily • Nárast konkurencie vplyvom viac dotovaných a lacnejších výrobkov z EÚ • Celosvetovo klesajúca ekonomická aktivita

Zdroj: Vlastné spracovanie

1.3.2 Analýza problémov, možných rizík, výziev

Analýza problémov pomenúva hlavné nedostatky (disparity), na riešenie ktorých sa treba zamerať. Vychádza zo SWOT analýzy a dopĺňa ju o ďalšie faktory, ktoré neboli zaradené medzi slabé stránky a hrozby.

Okrem primárneho problému sú predmetom analýzy aj ich následky (súčasné, resp. potenciálne). Výsledky tejto analýzy sú dôležité pre stanovenie prioritných oblastí, ktoré vyžadujú prioritné riešenie a výber vhodných projektov, aktivít a opatrení, ktoré by tieto problémy pomohli eliminovať. Riziká ďalšieho vývoja, s uvedením zdrojov rizík, dôsledkov a odhadu pravdepodobnosti výskytu, sú uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Kontrolný zoznam pre hodnotenie možných rizík				
Druh rizika	**Zdroj rizika**	**Objekt rizika**	**Nežiaduce dôsledky**	**Pravdepodobnosť**
Individuálne	užívatelia	nezáujem obyvateľov (potenciálnych užívateľov)	Nerealizovanie aktivít	50%
Technické	PD Legislatíva Technológia	Chyby projektovej dokumentácie Problémy pri verejnom obstarávaní Poruchovosť systémov	Dodatočné náklady	10% 20% 20%

Ekologické	Nečakané klimatické zmeny	Opatrenia na adaptáciu klimatických zmien realizované v nedostatočnej miere	Nepriaznivé životné podmienky	10%
Sociálne	Migrácia produktívnych obyvateľov za prácou do zahraničia a iných regiónov a miest v dôsledku nedostatku pracovných príležitostí, nárast chudoby	Opatrenia v sociálnej oblasti s nedostatočným vplyvom	Nárast sociálno-patologických javov	30%
Ekonomické	Externý	Nedostatok finančných zdrojov, nezískanie NFP, dotácie	Nerealizovanie projektov / aktivít	70%

Zdroj: Vlastné spracovanie

Z analýzy problémov vyplýva, že väčšinou nejde o izolované problémy, ale navzájom medzi sebou súvisia, pričom je medzi nimi možné sledovať kauzálne vzťahy, t.j. príčina – dôsledok. Okrem primárneho problému sú teda predmetom analýzy aj ich následky (súčasné, resp. potenciálne).

V prípade daného územia sa objavujú tieto hlavné problémy a ich následky:

- nedobudovaná kanalizácia → následok: nižší komfort bývania a riziko znečistenia podzemných vôd a pôdy (pri nelegálnom vypúšťaní a priesakoch žúmp),
- zlý stav miestnych komunikácií → následok: problém dostupnosti objektov, nižšia atraktivita obce pre prisťahovanie obyvateľov,
- rast počtu obyvateľov v poproduktívnom veku → následok: zvyšuje sa dopyt po sociálnych službách,
- zlý stav (absencia) chodníkov → následok: riziko dopravných kolízií, nízka estetická úroveň verejných priestorov,
- málo pracovných príležitostí v obci → následok: nutnosť dochádzania za prácou, uvoľňovanie sociálnych väzieb obyvateľov na obec a znižovanie súdržnosti miestnej komunity,
- málo autobusových spojov → následok: preferencia individuálnej automobilovej dopravy,
- absencia cyklistických ciest medzi okolitými obcami → následok: preferencia individuálnej automobilovej dopravy, obmedzené možnosti rozvoja cestovného ruchu.
- nedostatok financií pre rozvojové aktivity → následok: nízka atraktivita regiónu.

1.3.3 Prognóza budúceho vývoja a identifikácia východísk

Prognóza budúceho vývoja je v neustále sa meniacich podmienkach značne zložitá a v podstate nemožná. Navrhnutá stratégia rozvoja je v zásade postavená na optimistickom scenári rozvoja. Identifikované hlavné faktory rozvoja obce a kľúčové disparity predstavujú hlavné východiská pre stanovenie stratégie rozvoja obce. Ťažisko stratégia by mala byť orientovaná na využitie výhod vyplývajúcich zo silných stránok obce a súčasne na elimináciu problémov a nedostatkov

V obci existuje položený základ turistickej infraštruktúry (Brána Spiša, Folkmarská – murovaná skala, Vodná nádrž Jaklovce a pod.), ktorá vytvára podmienky pre rozvoj cestovného ruchu. Zo strany obce je potrebné zabezpečiť marketing územia a v rámci neho lepšiu propagáciu kultúrneho, prírodného a geologického potenciálu.

2 STRATEGICKÁ ČASŤ

Strategická časť Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Veľký Folkmar na roky 2022-2028 nadväzuje na komplexnú analýzu územia spracovanej v analytickej časti a obsahuje stratégiu rozvoja obce s ohľadom na jej vnútorné špecifiká, rešpektovaním princípov európskej, národnej a regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého a udržateľného rozvoja územia. Obsahuje strategickú víziu, formuláciu a návrh stratégie rozvoja, taktiež aj formuláciu cieľov v 3 prioritných oblastiach, a to: A. Hospodárska oblasť

B. Sociálna oblasť

C. Životné prostredie

2.1 Nadväznosť na stratégie vyššej úrovne

Pri realizácii stratégie je kladený dôraz na rešpektovanie princípov udržateľného rozvoja a podporu spolupráce medzi hlavnými oblasťami hospodárskou, sociálnou a životným prostredím, definovanými v dokumente. Pri formulácii stratégie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Veľký Folkmar na roky 2022 - 2028 boli zohľadnené priority Slovenskej republiky definované v dokumentoch EÚ.

Jednotlivé členské štáty EÚ majú, podľa návrhu všeobecného nariadenia Európskeho parlamentu a Rady Európy, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, povinnosť predložiť svoje partnerské dohody v súlade s princípom partnerstva.

Východiská pre realizáciu integrovaného prístupu v SR zakotvuje Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027 (ďalej PD SR), uzatvorená s Európskou komisiou a je základným strategickým dokumentom vypracovaný Slovenskou republikou za účasti partnerov, ktorým sa stanovuje stratégia, priority a opatrenia na účinné a efektívne využívanie prostriedkov z fondov Európskej únie. Je základom pre čerpanie fondov Európskej únie na území Slovenskej republiky.[25]

Európska komisia zverejnila v máji 2018 návrh viacročného financovania EÚ na roky 2021 – 2027 a návrh legislatívneho balíka pre politiku súdržnosti EÚ na programové obdobie 2021 – 2027, ktorá má podporovať dva hlavné ciele

- Investovanie do rastu a zamestnanosti
- Európska územná spolupráca

Pre programové obdobie 2021 – 2027 sa stanovilo päť osobitných cieľov politiky súdržnosti :

1. Inteligentnejšia Európa
2. Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa
3. Prepojenejšia Európa
4. Sociálnejšia Európa
5. Európa bližšie k občanom.

Napĺňanie rozvojových cieľov a priorít s možnosťou čerpania mimorozpočtových zdrojov vychádza podľa stanovených cieľov Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj a cieľov politiky EÚ, ktorými medzinárodné spoločenstvo reaguje na koordinovaný postup pri riešení najzávažnejších výziev súčasnosti.[26] Obec Veľký Folkmar reaguje na nové rozvojové možnosti nadradených dokumentov národnej úrovne vymedzených v stratégii Slovensko 2030, ktorá stojí na šiestich národných prioritách Agendy 2030 schválených uznesením vlády SR č. 273/2018

- vzdelanie pre dôstojný život,
- smerovanie k znalostnej a environmentálne udržateľnej ekonomike pri demografických zmenách a meniacom sa globálnom prostredí,
- znižovanie chudoby a sociálna inklúzia,
- udržateľné sídla, regióny a krajina v kontexte zmeny klímy,
- právny štát, demokracia a bezpečnosť,
- dobré zdravie.

integrované do troch rozvojových programov (stratégia pre Partnerskú dohodu)

- ochrana a rozvoj zdrojov
- udržateľné využívanie prírodných zdrojov
- rozvoj komunít

Základom stratégie Európskej komisie pre implementáciu Agendy 2030 je Európska zelená dohoda so zvýšením ambícií EÚ v oblasti klímy na roky 2030 – 2050 nasledovne :

- bezpečné dodávky čistej a cenovo dostupnej energie
- mobilizácia priemyslu v záujme čistého a obehového hospodárstva
- výstavba a renovácia efektívne využívajúca energiu a zdroje
- ambícia nulového znečistenia pre netoxické prostredie udržanie a zlepšenie kvality ovzdušia
- zachovanie a obnova ekosystémov a biodiverzity
- z farmy na stôl : spravodlivý, zdravý a ekologický potravinový systém
- urýchlenie prechodu na udržateľnú a inteligentnú mobilitu
- začleňovanie hľadiska udržateľnosti do všetkých politík EÚ.

Európska únia zabezpečuje rôznymi spôsobmi spolupráce medzi európskymi a národnými politikami, jednotnými politikami využívanie finančných nástrojov. Stratégia Slovensko 2030 je východiskovým dokumentom na prípravu Partnerskej dohody na roky 2021 – 2027 a jej implementáciu prostredníctvom integrovaného Operačného programu Slovensko.

Vízia stratégie Slovensko 2030 :

„Slovensko je krajina s vysokou životnou úrovňou, kvalitnými verejnými službami a zdravým životným prostredím pre všetkých obyvateľov.“

Ekonomický rozvoj sa opiera o inovácie a odvetvia s vysokou pridanou hodnotou, čo vedie k rastu životnej úrovne obyvateľov pri vyváženom pomere pracovného a rodinného života.

Ako hlavné oblasti pre národnú stratégiu rozvoja Slovenska 2030 boli identifikované oblasti

- Ochrana a rozvoj ľudských, prírodných zdrojov
- Rozvoj hospodárstva na inovačne a udržateľné hospodárstvo
- Zhodnotenie vnútorných zdrojov a potenciálov regiónov
- Environmentálna a sociálna udržateľnosť ekonomiky
- Kvalita prostredia pre zdravý a plnohodnotný život jednotlivca a komunít
- Princípy otvoreného vládnutia
- Efektívnosť a transparentnosť verejnej správy a verejných politík
- Strategické plánovanie, riadenie a efektívnosť riadenia investícií
- Efektívne a udržateľné financovanie rozvoja

Priority a ciele regionálneho rozvoja

- udržateľná konkurencieschopná, environmentálne a inovačne orientovaná ekonomika
- zvýšenie kvality života, využitie prírodného a ľudského kapitálu
- integrovaný regionálny a územný rozvoj[27]

Pre formuláciu vízie a návrh stratégie obce Prakovce je nevyhnutné vychádzať z návrhov a smerovaní zapracovaných z dokumentov na národnej a regionálnej úrovni (PHRSR KSK, MAS Hnilec, o.z.).

2.2 Strategická vízia územia

Vízia rozvoja obce Veľký Folkmar nadväzuje na návrh Vízie a stratégie rozvoja Slovenska do roku 2030*: Veľký Folkmar je obcou s vysokou životnou úrovňou, kvalitnými verejnými službami a zdravým životným prostredím pre všetkých obyvateľov. Rozvoj obce sa opiera o vitálne regióny Slovenska so vzdelaným a produktívnym ľudským kapitálom, fungujúcou ekonomikou a kvalitnou infraštruktúrou. Ekonomický rozvoj sa opiera o inovácie a odvetvia s*

vysokou pridanou hodnotou. To vedie k rastu životnej úrovne obyvateľov a vyváženému pomeru práce a rodinného (spoločenského) života.

Na základe definovanej vízie územia si obec do roku 2028 stanovila prioritné oblasti:

A. Hospodárska oblasť
B. Sociálna oblasť
C. Životné prostredie

2.3 Štruktúra priorít a opis stratégie

Obce Veľký Folkmar sa v stratégií zameriava na elimináciu problémov a nedostatkov, ktoré bránia plnému využitiu príležitostí vyplývajúcich z výhodnej polohy a vo vzťahu k aktivitám regiónu. Aby obec túto rozvojovú šancu čo najlepšie využila a pritom nestratila svoj vidiecky charakter a identitu, je potrebné presadzovať komplexnú a vyváženú stratégiu rozvoja, ktorá bude sledovať prioritné ciele nasledujúcich prioritných oblastí (Tab. 25: Ciele a priority pre jednotlivé rozvojové oblasti PHRSR):

Tab. 25: Ciele a priority pre jednotlivé rozvojové oblasti PHRSR

Prioritná oblasť A – Hospodárska oblasť	
Globálny cieľ	Zlepšiť vybavenosť a atraktivitu obce, a tým zabezpečiť vhodné podmienky na život pre miestnych obyvateľov, rozvoj investícií, podnikania a cestovného ruchu.
Priority	1. Modernizácia dopravnej infraštruktúry
	2. Rozvoj základnej a občianskej infraštruktúry
	3. Rozvoj a využitie potenciálu cestovného ruchu
	4. Rozvoj ekonomického potenciálu obce
Prioritná oblasť B – Sociálna oblasť	
Globálny cieľ	Podporovať rozvoj komunitnej spolupráce, sociálnej inklúzie a kultúrno – spoločenské podujatia
Priority	5. Sociálnejšia obec - Systémové znižovanie nezamestnaných obyvateľov obce Veľký Folkmar rozvojom aktívnej politiky trhu práce
	6. Komunitná spolupráca
Prioritná oblasť C – Životné prostredie	
Globálny cieľ	Realizovať aktivity prospievajúce k ochrane a zlepšovaniu stavu životného prostredia, využívaniu obnoviteľných zdrojov energie a efektívnemu systému odpadového hospodárstva.
Priority	7. Zelená infraštruktúra v obci

Zdroj: Vlastné spracovanie

Pre každú z týchto prioritných oblasti bol navrhnutý globálny cieľ, ktorého plneným sa bude priamym spôsobom prispievať k naplneniu dlhodobého strategického cieľa rozvojovej stratégie územia obce.

3 PROGRAMOVÁ ČASŤ

Programová časť obsahuje podrobnejšie rozpracovanie stratégie na úroveň opatrení a aktivít (Tab. 26 Tabuľka opatrení a aktivít) pre každú prioritnú oblasť. Opatrenia a aktivity dodávajú dlhodobej a abstraktnejšie ponímanej stratégii žiaduci operatívny aspekt tým, že ju transformujú do konkrétnych praktických krokov. Preto sa týkajú kratšieho obdobia, ich plánovací horizont je 3 – 5 rokov. V niektorých prípadoch sa počíta s neskorším začiatkom realizácie (v druhom slede), po splnení istých nevyhnutných podmienok.

Tab. 26: Tabuľka opatrení a aktivít

Prioritná oblasť A – Hospodárska oblasť	
Priorita	**1. Skvalitnenie dopravnej infraštruktúry**
Opatrenie	**1.1 Modernizácia dopravnej infraštruktúry**
Aktivita	1.1.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácii 1.1.2. Rekonštrukcia a výstavba parkovacích plôch 1.1.3. Rekonštrukcia premostenia (mostov a lávok) 1.1.4. Dostavba plôch a parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry 1.1.5 Rekonštrukcia plôch a parkovísk pred ZŠ 1.1.6. Bezpečnostné dopravné prvky (dopravné značenie, obmedzovače a merače rýchlosti)
Priorita	**2. Rozvoj základnej a občianskej infraštruktúry**
Opatrenie	**2.1 Podpora vzdelávania**
Aktivita	2.1.1. Vybavenie odborných učební ZŠ 2.1.2. Podpora rozvoja mimoškolských aktivít detí a mládeže 2.1.3. Podpora ďalšieho vzdelávania vedúcich zamestnancov ZŠ a MŠ 2.1.4. Rekonštrukcia vnútorných priestorov MŠ 2.1.5. Výstavba telocvične pri ZŠ
Opatrenie	**2.2 Sociálna infraštruktúra**
Aktivita	2.2.1. Rozvoj a skvalitňovanie opatrovateľskej služby 2.2.2. Zriadenie denného stacionára pre seniorov
Opatrenie	**2.3 Kultúra**
Aktivita	2.3.1. Podpora kultúrnych a spoločenských akcií 2.3.2. Vybavenie kultúrneho domu 2.3.3. Rekonštrukcia kuchyne v KD 2.3.4. Vytvorenie a vybavenie knižnice
Opatrenie	**2.4 Infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas**
Aktivita	2.4.1. Podpora organizovania športových podujatí 2.4.2. Podpora športových klubov 2.4.3. Prevádzka a údržba futbalového ihriska a šatní 2.4.4. Rozšírenie detského ihriska pri MŠ 2.4.5. Údržba multifunkčného ihriska pri futbalovom ihrisku 2.4.6 Vybudovanie a vybavenie workoutového ihriska
Opatrenie	**2.5 Rozvoj technickej infraštruktúry**
Aktivita	2.5.1. Rozšírenie a rekonštrukcia obecného rozhlasu 2.5.2. Inštalácia prvkov drobnej architektúry v obci (odpadkové koše, lavičky a i.) 2.5.3. Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia
Opatrenie	**2.6 Prevencia kriminality a inej protispoločenskej činnosti**

Aktivita	2.6.1. Spolupráca s príslušnými inštitúciami v regióne Gelnického okresu pri zabezpečení bezpečnosti a ochrany života, zdravia a majetku obyvateľov a návštevníkov obce Veľký Folkmar 2.6.2. Aktívna podpora besied a prednášok s obyvateľmi v obci 2.6.3. Zvyšovanie bezpečnosti miestnych obyvateľov – rozšírenie kamerového systému 2.6.4. Zavádzanie inovatívnych postupov pri riešení prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti
Opatrenie	**2.7 Rozvoj občianskej infraštruktúry**
Aktivita	2.7.1. Rekonštrukcia budovy OcU 2.7.2. Údržba požiarnej zbrojnice 2.7.3. Technické vybavenie požiarnej zbrojnice 2.7.4. Údržba požiarnického auta
	2.8 Rozvoj a skvalitňovanie bývania v obci
Aktivita	2.8.1. Podpora úpravy a revitalizácie okolia rodinných a bytových domov a ostatných budov na území obce s dôrazom na zvyšovanie kvality života a bezpečnosti obyvateľov obce 2.8.2. Výstavba nájomných bytov 2.8.3. Výstavba technickej infraštruktúry v novom stavebnom obvode 2.8.4. Vysporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom pre nový stavebný obvod
Priorita	**3. Rozvoj a využitie potenciálu cestovného ruchu**
Opatrenie	**3.1 Rozširovanie infraštruktúry cestovného ruchu a kvality ponúkaných služieb**
Aktivita	3.1.1. Výstavba cyklotrasy 3.1.2. Inštalácia prvkov drobnej architektúry pozdĺž cyklotrasy, turistických chodníkov a pri vstupe do obce (odpočívadlá, info tabule a pod.) 3.1.3. Rekonštrukcia náučného turistického chodníka Brána Spiša 3.1.4. Zriadenie obecného domu kultúrnych tradícii
Opatrenie	**3.2 Rozvoj vidieckeho cestovného ruchu**
Aktivita	3.2.1. Zapájanie sa do jestvujúcich produktov cestovného ruchu (napr.:Terra Incognita) 3.2.2. Propagácia CR, obce a jej historických koreňov 3.2.3. Rozvoj vlastných produktov cestovného ruchu
Priorita	**4. Rozvoj ekonomického potenciálu obce**
Opatrenie	**4.1 Vytváranie kvalitných podmienok pre rozvoj malého a stredného podnikania**
Aktivita	4.1.1. Podpora vytvárania partnerstiev medzi verejným a súkromným sektorom 4.1.2. Podpora posilnenia služieb pre investorov
Opatrenie	**4.2 Skvalitňovanie miestnych služieb**
Aktivita	4.2.1. Obstaranie projektovej dokumentácie, štúdií a VO k pripravovaným investičným projektom 4.2.2. Elektronizácia verejných služieb 4.2.3. Pravidelná aktualizácia PHSR
	Prioritná oblasť B –Sociálna oblasť
Priority	**5. Sociálnejšia obec - Systémové znižovanie nezamestnaných obyvateľov obce Veľký Folkmar rozvojom aktívnej politiky trhu práce**
Opatrenie	**5.1 Rozvoj spolupráce všetkých zainteresovaných inštitúcií za účelom systémového znižovania nezamestnanosti rozvojom aktívnej politiky trhu práce**
Aktivita	5.1.1. Aktívna spolupráca s VÚC KSK a regiónom Gelnického okresu pri aktivitách podporujúcich znižovanie nezamestnanosti, rovnosť príležitostí a začleňovanie znevýhodnených skupín do pracovného procesu 5.1.2. Spolupráca s Úradom práce sociálnych vecí a rodiny pri aktivitách podporujúcich znižovanie nezamestnanosti, rovnosť príležitostí (pre ženy) a začleňovanie znevýhodnených skupín do pracovného procesu
Priority	**6. Komunitná spolupráca**
Opatrenie	**6.1 Aktivizácia obyvateľstva**
Aktivita	6.1.1. Informačné kampane (enviromentálna výchova, prevencia rôznych foriem diskriminácie, zvyšovanie povedomia o nutnosti separácie odpadov a pod.) 6.1.2. Rozvoj miestnej spolkovej a klubovej činnosti 6.1.3. Rozvoj spolupráce na miestnej, regionálnej a národnej úrovni
	Prioritná oblasť C – Životné prostredie

Priorita	**7. Zelená infraštruktúra v obci**
Opatrenie	**7.1 Zlepšenie kvality podzemných a povrchových vôd**
Aktivita	7.1.1. Podpora prevencie pred nelegálnym znečisťovaním vôd rôznym druhom odpadov 7.1.2. Dobudovanie verejnej kanalizácie k novej IBV 7.1.3. Rekonštrukcia a rozšírenie ČOV
Opatrenie	**7.2 Obnova a ochrana krajiny, prírody, obecných parkov a zelene**
Aktivita	7.2.1. Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci
Opatrenie	**7.3 Zlepšenie hospodárenia s odpadmi**
Aktivita	7.3.1. Odstraňovanie odpadov v extaviláne obce 7.3.2. Zavedenie systému nakladania s odpadmi a zlepšenie systému prevencie a postihovania nelegálneho nakladania s odpadmi 7.3.3. Podpora zavádzania environmentálnych kritérií do verejných zákaziek obce (nákupy materiálu, stavby, ...) 7.3.4. Efektívna prevádzka zberného dvora 7.3.5 Podpora dobudovania, intenzifikácie a rozšírenie systémov triedeného zberu komunálnych odpadov so zameraním na biologicky rozložiteľné komunálne odpady 7.3.6 Podpora vzdelávania a informovanosti spotrebiteľa a širokej verejnosti o obehovom hospodárstve a podpora koncepčných činností v oblasti obehového hospodárstva 7.3.7 Podpora elektronického zberu dát v oblasti odpadového hospodárstva
Opatrenie	**7.4 Obnoviteľné zdroje a úspora energií**
Aktivita	7.4.1. Zvýšenie energetickej hospodárnosti budovy OcÚ 7.4.2. Zníženie energetickej náročnosti budovy MŠ 7.4.3. Investície do využívania OZE pri prevádzke obecných budov a zariadení
Opatrenie	**7.5 Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám**
Aktivita	7.5.1. Vodozádržne/ protipovodňové opatrenia v obci Veľký Folkmar

Zdroj: Vlastné spracovanie

4 REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť programu rozvoja nadväzuje na programovú časť a spolu s finančnou časťou predstavujú implementačnú časť programového dokumentu. Obsahuje opis organizačného a inštitucionálneho zabezpečenia realizácie, opis komunikačnej stratégie vo vzťahu k jednotlivým cieľovým skupinám, opis systému monitorovania a hodnotenia plnenia programového dokumentu vo väzbe na merateľné ukazovatele stanovené v programovej časti

4.1 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie PHRSR

Organizačné zabezpečenie

Realizácia programu je činnosťou samosprávy a obec ju vykonáva prostredníctvom svojich orgánov (obecné zastupiteľstvo, starosta). Samospráva jedenkrát ročne získa a spracuje pripomienky partnerov, úradu, poslancov a verejnosti do leta v čase začiatku prípravy rozpočtu na ďalší rok. V pláne komunikácie je táto činnosť naplánovaná do termínu september príslušného roku, kedy bude predložené hodnotenie program za predchádzajúci rok aj jeho prípadná aktualizácia na ďalšie roky.

Obecné zastupiteľstvo

Najvyšším orgánom obce je obecné zastupiteľstvo. Vo vzťahu k realizácii programu zastupiteľstvo berie na vedomie návrh strategickej časti dokumentu, schvaľuje celý dokument a každoročne schvaľuje vyhodnotenie jeho plnenia. Zastupiteľstvo taktiež schvaľuje spolufinancovanie jednotlivých projektov financovaných z doplnkových zdrojov financovania a z prostriedkov rozpočtu obce. Zastupiteľstvo v rámci hodnotenia programu schvaľuje každoročne hodnotiace a monitorovacie správy, rozhoduje o zmenách a aktualizácii programu. Zastupiteľstvo vo svojich uzneseniach týkajúcich sa hodnotenia programu v prípade nutnosti korekcií rozdeľuje jednotlivé priority programu a akčného plánu medzi existujúce komisie OcZ, ktoré sa zaoberajú monitorovaním a hodnotením ich realizácie.

Starosta

Najvyšším výkonným orgánom obce a jeho predstaviteľom je starosta obce. Rozhoduje vo všetkých veciach správy obce, ktoré nie sú zákonom alebo štatútom vyhradené zastupiteľstvu. Vo vzťahu k realizácii programu starosta riadi proces realizácie, na programovej úrovni

podpisuje uznesenie obecného zastupiteľstva o strategickej časti dokumentu, schválenie celého dokumentu, vykonáva uznesenia a zastupuje obec vo vzťahu k štátnym orgánom, k právnickým a fyzickým osobám.

Inštitucionálne zabezpečenie

Inštitucionálne a administratívne zabezpečuje veci zastupiteľstva a starostu, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom, obecný úrad. Okrem prípadov, kedy budú prijímateľmi projektov iné subjekty v plnom rozsahu zabezpečuje administráciu a procesy komunikácie, hodnotenia a monitorovania projektov i samotného programu.

4.2 Postup realizácie PHRSR

Realizácia rozvojovej stratégie obce Veľký Folkmar je stanovená počas platnosti PHRSR do roku 2028 a zabezpečovaná v niekoľkých základných oblastiach:

Dopĺňanie PHRSR (v zmysle platnej metodiky PHRSR a jej aktualizácií) - v zmysle platnej metodiky sú predpísané časti, ktoré má rozvojová stratégia obce povinne obsahovať. Počas spracovania PHRSR neboli k dispozícii všetky metodikou požadované údaje a preto niektoré vybrané časti PHRSR bude potrebné dopĺňať v priebehu realizácie PHRSR priebežne alebo hneď ako budú požadované informácie alebo údaje k dispozícii.

Príprava rozvojových projektov (v zmysle platnej legislatívy a metodiky PHRSR) - je dôležité dôkladne plánovanie a príprava pri realizáciu investičných projektov. Treba mať na pamäti výber konkrétnych projektov, ktoré sa budú realizovať, prehodnotenie ich prínosu a dopadu na plnenie cieľov stratégie, ekonomickej efektívnosti a stavu pripravenosti na konkrétnu realizáciu (technická pripravenosť, povolenia, financovanie, partneri a pod.).

Realizácia rozvojových projektov (v súlade so stratégiou a akčnými plánmi) - jedná sa o základnú a nosnú časť plnenia rozvojovej stratégie obce. Predstavuje konkrétnu realizáciu investičných alebo neinvestičných projektov v zmysle akčného plánu a v súlade so stratégiou PHRSR. V prípade viaczdrojového financovania s využitím dotácií je dôležité zabezpečiť plnenie platnej legislatívy, zmluvných podmienok poskytovateľa dotácie, zaznamenania a archivovania priebehu realizácie (foto, video, dokumenty a pod.), propagácie projektu a pod.

Monitorovanie a hodnotenie plnenia PHRSR - postupné plnenie PHRSR bude potrebné priebežne monitorovať a vyhodnocovať. V prípade neplnenia nastavených ukazovateľov, cieľov alebo v prípade výrazných zmien vonkajších alebo vnútorných vplyvov na obec bude

potrebné prehodnotiť nové úpravy, zmeny alebo aktualizácie vybraných častí príp. celého PHRSR.

Aktualizácia plánov a stratégie PHRSR - počas jednotlivých rokov realizácie PHRSR bude samospráva každoročne prehodnocovať a aktualizovať vybrané plány – akčný plán, komunikačný plán, plán hodnotenia a monitorovania, finančný plán, zoznam ukazovateľov a pod. Samospráva každoročne do leta spracuje pripomienky úradu, poslancov, verejnosti a partnerov a navrhne aktualizácie akčného a iných plánov pred začiatkom prípravy rozpočtu na nasledujúci rok. Aktualizáciu PHRSR ako celku samospráva uskutoční každé 3 – 4 roky.

4.3 Spolupráca s partnermi

V rámci prípravy PHRSR obce Veľký Folkmar bolo vynaložené úsilie na vytvorenie spolupráce v záujme efektívnej a plnohodnotnej vzájomnej komunikácie, zberu informácií, potrieb a poznatkov čo najširšieho spektra miestnych aktérov v obci. Spolupráca bola využívaná pri zbere údajov o obci, pri analytickom hodnotení stavu obce, SWOT analýze a problémovej analýze obce, pri stanovení vízie a cieľov rozvojovej stratégie, pri príprave programovej a realizačnej časti PHRSR obce.

Obec plánuje pokračovať v partnerskej spolupráci aj v realizačnej fáze svojho rozvojového programu a to vo všetkých základných oblastiach realizácie PHRSR.

Vzájomná spolupráca bude zameraná na:

- poznatkovú spoluprácu – zber údajov, poznatkov a informácií o problémoch a potrebách partnera, možnostiach spolupráce, čo vie partner ponúknuť pre rozvoj obce, odborná pomoc a poradenstvo pri realizácii PHRSR, inštitucionálne príp. organizačné zabezpečenie plnenia niektorých aktivít realizácie PHRSR, realizácia samostatných aktivít / projektov v rámci akčného plánu PHRSR a pod.;
- finančnú spoluprácu – spolufinancovanie spoločných projektov realizovaných v rámci akčného plánu PHRSR, samostatná realizácia a financovanie rozvojových projektov v súlade s rozvojovou stratégiou obce, sponzorské a dotačné príspevky na realizáciu vybraných aktivít obce a pod.;
- materiálnu a pracovnú spoluprácu – nefinančná pomoc zameraná na materiálne alebo technické zabezpečenie realizácie aktivít / projektov obce, odpracovaný čas a dobrovoľná spolupráca, odborná výpomoc alebo poradenstvo, organizácia vzdelávania, seminárov a iných podujatí v záujme realizácie aktivít PHRSR a pod.;

- mediálnu spoluprácu – spolupráca pri zabezpečovaní komunikačných a informačných aktivít v súlade s komunikačnou stratégiou PHRSR, zabezpečovanie spätnej väzby v súlade s výsledkami a dopadmi realizácie projektov a aktivít PHRSR, propagačné a mediálne aktivity alebo projekty a pod.

4.4 Monitorovania a hodnotenia PHRSR

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (PHRSR) je živý dokument. V záujme efektívneho a koordinovaného postupu by mali byť jednotlivé navrhované projekty z rozvojovej stratégie pravidelne kontrolované a vyhodnocované.

Cieľom monitorovania a hodnotenia napĺňania PHRSR je zabezpečiť plynulé napĺňanie stanovených cieľov v jednotlivých prioritách. Zodpovednosť za monitorovanie hodnôt, vyhodnocovanie indikátorov, míľnikov, ako aj za spracovanie správ o výsledkoch monitoringu nesie Obec Veľký Folkmar, ktorá ich bude spracovávať na základe spolupráce s poverenými zamestnancami Obecného úradu Veľký Folkmar, volenými predstaviteľmi a v súčinnosti so socio-ekonomickými partnermi, ktorí sú zapojení do procesu implementácie PHRSR. Vstupnými údajmi pre monitorovacie správy budú najmä evidencie vedené Obecným úradom, programový rozpočet a ukazovatele sledované v jednotlivých implementovaných projektoch, pokiaľ si to ich realizácia vyžaduje. Monitorovanie sa bude realizovať raz ročne a bude mať podobu taxatívneho vymedzenia realizovaných aktivít v kombinácii s vyhodnotením stanovených indikátorov a míľnikov. Monitorovacie správy budú predkladané obecnému zastupiteľstvu a komisiám OcZ podľa príslušnosti jednotlivých napĺňaných priorít v rámci PHRSR, ktoré sú kompetentnými orgánmi správy oponovať, hodnotiť a prijímať na základe nich ďalšie rozhodnutia. Prehľad monitorovania prezentuje nasledovná tabuľka:

Plán priebežných hodnotení PHRSR na programové obdobie 2022 – 2028		
Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicita
Strategické hodnotenie	v roku 2027	podľa rozhodnutia obce/koordinátora PHRSR a vzniknutej spoločenskej potreby.
Operatívne hodnotenie	Vykonáva sa pravidelnejšie a Častejšie, je založené na krátkodobej báze. Dátum (mesiac a rok), kedy sa má vykonať	Hodnotia sa jednotlivé aspekty PHRSR, najmä realizácia jednotlivých projektov a ich vplyv na samotné riešené územie. Vykonáva sa ideálne viac krát ročne (min. 2-krát)

	prvý krát, si určí samospráva riešeného územia sama.	
Tematické hodnotenie časti PHRSR	v roku 2023, 2025, 2027, 2028	Hodnotí sa vybraná časť dokumentu alebo konkrétny projektový zámer, napr. v prípade, keď je považovaný za rizikovú, čo vyplýva z predchádzajúcej monitorovacej správy. Periodicitu si určí samospráva riešeného územia sama.
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	podľa potreby	Vykonáva sa podľa aktuálnej potreby, ktorá vznikla nečakaným odklonením sa od stanovených cieľov, plánovaných hodnôt alebo pri návrhu zmeny obsahovej štruktúry dokumentu. Nepravidelná periodicita, podľa potreby
Ad hoc hodnotenie celého PHRSR alebo jeho časti	na konci programovacieho obdobia	na základe rozhodnutia starostu/primátora, kontrolného orgánu obce/mesta, podnetu poslancov; na základe protokolu NKÚ SR, správy auditu ...

Zdroj: Príloha k metodike PHRSR, 2014, s.25.

Obec, podľa zákona 539/2008 Z.z., zabezpečuje a koordinuje vypracovanie a realizáciu programu rozvoja obce alebo spoločného programu rozvoja obcí, pravidelne ho monitoruje a každoročne **do 31. mája zasiela príslušnému vyššiemu územnému celku správu o jeho plnení** a zabezpečuje súlad programu rozvoja obce alebo spoločného programu rozvoja obcí s územnoplánovacou dokumentáciou, ak jej spracovanie vyžaduje osobitný predpis**.**

4.5 Komunikačný plán

Program rozvoja je dôležitým komunikačným nástrojom i nástrojom marketingovej komunikácie. Obec vhodnou prezentáciou stratégie môže získať väčšiu dôveryhodnosť aj u potenciálnych investorov, ktorí sa pri svojich lokalizačných rozhodnutiach orientujú podľa stability rozvojovej politiky a tiež podľa ponuky konkrétnych investičných príležitostí obsiahnutých v rozvojových dokumentoch obcí. Ďalšou cieľovou skupinou sú obyvatelia obce. Na túto cieľovú skupinu sa komunikačné aktivity orientovali počas spracovania dokumentu. Komunikácia s verejnosťou by mala pokračovať aj naďalej – jednak priamym zapojením a tiež zverejňovaním každoročných hodnotiacich správ o plnení programu a aktuálnych akčných plánov na najbližšie obdobie. Hlavným komunikačným kanálom je internetová stránka obce (www.velkyfolkmar.sk). Doplnkovo sa na tento účel využíva aj informačná tabuľa, miestny rozhlas obce. V menších obciach je významná aj úloha neformálnej komunikácie poslancov miestnej samosprávy a vedenia obce smerom k občanom pri informovaní o aktuálnych otázkach rozvoja obce.

Komunikácia so samosprávnym krajom

Pre úspešnú realizáciu viacerých navrhnutých projektov je dôležité získanie podpory kompetentných inštitúcií regionálnej úrovne – samosprávneho kraja a/alebo regionálnej rozvojovej agentúry. Vo fáze realizácie a aktualizácie programu rozvoja je žiaduce oboznamovať samosprávny kraj so základnými informáciami o vybraných kľúčových projektoch a aktivitách, pri ktorých sa počíta so získaním finančného príspevku z fondov EÚ, aby tieto projekty mohli byť zaradené do zásobníka projektov. Obec samosprávny kraj ďalej povinne informuje o plnení PHRSR, ako je uvedené v predchádzajúcej kapitole.

Komunikačný plán pre fázu realizácie PHRSR							
P. č.	Časový rámec	Miesto konania	Cieľová skupina	Forma	Téma, ciele	Vstupné údaje	Výstupy
1.	01/2023	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
2.	01/2024	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
3.	01/2025	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
4.	01/2026	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
5.	01/2027	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ

7.	01/2028	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ, Záverečná hodnotiaca správa

Zdroj: Príloha k metodike PHRSR, 2014, s.25.

4.6 Akčný plán obce Veľký Folkmar

Akčný plán obsahuje zoznam projektov/aktivít, ktoré prispievajú k naplneniu cieľov jednotlivých priorít a opatrení na n + 2 roky a je potrebné ho každoročne aktualizovať na nasledujúce 3 roky. Aktualizovaný akčný plán PHRSR je potrebné po jeho vyhotovení prerokovať a zobrať na vedomie v OZ.

Akčný plán je podkladom do plánovania rozpočtu obce. Za realizáciu jednotlivých projektov je zodpovedný gestor projektu. V akčnom pláne väčšinou ako gestor (realizátor) vystupuje obec, t.j. priamo zodpovedným je starosta obce. V prípade, že v rámci projektu má obec partnera, je nevyhnutné stanoviť z každej inštitúcie zodpovedné osoby s cieľom zabezpečenia potrebnej komunikácie a zodpovednosti.

Akčný plán obce Veľký Folkmar 2022 - 2024							
Prioritná oblasť A **Hospodárska oblasť**							
Priorita 1. Skvalitnenie dopravnej infraštruktúry							
Opatrenie 1.1 Modernizácia dopravnej infraštruktúry							
Aktivita	Termín	Zodpovedný	Financovanie €	Ukazovateľ výstupu	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
1.1.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácii	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Dĺžka zrekonštruovaných ciest	m	Stav k roku 2022	Nárast
1.1.2. Rekonštrukcia a výstavba parkovacích plôch	2022 – 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Počet parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
1.1.3. Rekonštrukcia premostenia (mostov a lávok)	2022 – 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Dĺžka zrekonštruovaných premostení	m	Stav k roku 2022	Nárast
1.1.4. Dostavba plôch a parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry	2022 – 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Počet parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
1.1.5 Rekonštrukcia plôch a parkovísk pred ZŠ	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Počet zrekonštruovaných plôch	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
1.1.6. Bezpečnostné dopravné prvky (dopravné značenie, obmedzovače a merače rýchlosti)	2022 – 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Počet dopravných prvkov	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
Priorita 2. Rozvoj základnej a občianskej infraštruktúry							
Opatrenie 2.1 Podpora vzdelávania							
Aktivita	Termín	Zodpovedný	Financovanie €	Ukazovateľ výstupu	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
2.1.1. Vybavenie odborných učební ZŠ	2022 – 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Počet odborných učební	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
2.1.2. Podpora rozvoja mimoškolských aktivít detí a mládeže	2022 – 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Počet podporených aktivít	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
2.1.3. Podpora ďalšieho vzdelávania vedúcich zamestnancov Zš a Mš	2022 – 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Počet podporených vedúcich zamestnancov	Počet	Stav k roku 2022	Nárast

2.1.4. Rekonštrukcia vnútorných priestorov Mš	2022 – 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Plocha zrekonštruovaných priestorov	m^2	Stav k roku 2022	Nárast
2.1.5. Výstavba telocvične pri Zš	2022 – 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Počet vystavených telocviční	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
Opatrenie 2.2 Sociálna infraštruktúra							
Aktivita	Termín	Zodpovedný	Financovanie €	Ukazovateľ výstupu	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
2.2.1. Rozvoj a skvalitňovanie opatrovateľskej služby	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Počet poskytovaných služieb	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
2.2.2. Zriadenie denného stacionára pre seniorov	2022 – 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Počet klientov	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
Opatrenie 2.3 Kultúra							
Aktivita	Termín	Zodpovedný	Financovanie €	Ukazovateľ výstupu	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
2.3.1. Podpora kultúrnych a spoločenských akcií	2022 – 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Počet podporených akcií	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
2.3.2. Vybavenie kultúrneho domu	2022 – 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Množstvo zabezpečeného vybavenia	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
2.3.3. Rekonštrukcia kuchyne v KD	2022 – 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Počet zrekonštruovaných kuchýň	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
2.3.4. Vytvorenie a vybavenie knižnice	2022 – 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Počet vybavených kuchýň	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
Opatrenie 2.4 Infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas							
Aktivita	Termín	Zodpovedný	Financovanie €	Ukazovateľ výstupu	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
2.4.1. Podpora organizovania športových podujatí	2022 – 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Počet podporených športových podujatí	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
2.4.2. Podpora športových klubov	2022 – 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Počet podporených športových klubov	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
2.4.3. Prevádzka a údržba futbalového ihriska a šatní	2022 – 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Počet prevádzkovaných a udržiavaných ihrísk/ šatni	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
2.4.4. Rozšírenie detského ihriska pri MŠ	2022 – 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Počet užívateľov	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
2.4.5. Údržba multifunkčného ihriska pri futbalovom ihrisku	2022 – 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Počet užívateľov	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
2.4.6 Vybudovanie a vybavenie workoutového ihriska	2022 – 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Počet užívateľov	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
Opatrenie 2.5 Rozvoj technickej infraštruktúry							
Aktivita	Termín	Zodpovedný	Financovanie €	Ukazovateľ výstupu	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
2.5.1. Rozšírenie a rekonštrukcia obecného rozhlasu	2022 – 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Počet podporených projektov	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
2.5.2. Inštalácia prvkov drobnej architektúry v obci (odpadkové koše, lavičky a i.)	2022 – 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Počet inštalovaných prvkov drobnej architektúry	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
2.5.3. Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia	2022 – 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Zvýšenie pokrytia územia verejným osvetlením	%	Stav k roku 2022	Nárast
Opatrenie 2.6 Prevencia kriminality a inej protispoločenskej činnosti							
Aktivita	Termín	Zodpovedný	Financovanie €	Ukazovateľ výstupu	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
2.6.1. Spolupráca s príslušnými inštitúciami v regióne Gelnického okresu pri zabezpečení bezpečnosti a ochrany života, zdravia a majetku obyvateľov a návštevníkov obce Veľký Folkmar	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Počet stretnutí	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
2.6.2. Aktívna podpora besied a prednášok s obyvateľmi v obci	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Počet podporených podujatí	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
2.6.3. Zvyšovanie bezpečnosti miestnych obyvateľov –	2022 – 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Znižovanie kriminality v obci	%	Stav k roku 2022	Pokles

dobudovanie kamerového systému 2.6.4. Zavádzanie inovatívnych postupov pri riešení prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Počet podporených projektov	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
Opatrenie 2.7 Rozvoj občianskej infraštruktúry							
Aktivita	Termín	Zodpovedný	Financovanie €	Ukazovateľ výstupu	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
2.7.1. Rekonštrukcia budovy OcU	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Počet rekonštruovaných budov	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
2.7.2. Údržba požiarnej zbrojnice	2022 – 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Počet rekonštruovaných budov	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
2.7.3. Technické vybavenie požiarnej zbrojnice	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Zvýšenie vybavenia požiarnej zbrojnice	%	Stav k roku 2022	Nárast
2.7.4. Údržba požiarnického auta	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Počet aktivít	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
Opatrenie 2.8 Rozvoj a skvalitňovanie bývania v obci							
Aktivita	Termín	Zodpovedný	Financovanie €	Ukazovateľ výstupu	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
2.8.1. Podpora úpravy a revitalizácie okolia rodinných a bytových domov a ostatných budov na území obce s dôrazom na zvyšovanie kvality života a bezpečnosti obyvateľov obce	2022 – 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Počet podporených opatrení	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
2.8.2. Výstavba nájomných bytov	2022 – 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Počet nájomných bytov	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
2.8.3. Výstavba technickej infraštruktúry v novom stavebnom obvode	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Počet stavebných obvodov	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
2.8.4. Vysporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom pre nový stavebný obvod	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Vypriadaná plocha	m^2	Stav k roku 2022	Nárast
Priorita 3. Rozvoj a využitie potenciálu cestovného ruchu							
Opatrenie 3.1 Rozširovanie infraštruktúry cestovného ruchu a kvality ponúkaných služieb							
Aktivita	Termín	Zodpovedný	Financovanie €	Ukazovateľ výstupu	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
3.1.1. Výstavba cyklotrasy	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Dĺžka cyklotrás	km	Stav k roku 2022	Nárast
3.1.2. Inštalácia prvkov drobnej architektúry pozdĺž cyklotrasy, turistických chodníkov a pri vstupe do obce (odpočívadlá, info tabule a pod.)	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Počet prvkov drobnej architektúry	počet	Stav k roku 2022	Nárast
3.1.3. Rekonštrukcia náučného turistického chodníka Brána Spiša	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Počet zrekonštruovaných turistických chodníkov	počet	Stav k roku 2022	Nárast
3.1.4. Zriadenie obecného domu kultúrnych tradícii	2022 – 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Počet podperných projektov	počet	Stav k roku 2022	Nárast
Opatrenie 3.2 Rozvoj vidieckeho cestovného ruchu							
Aktivita	Termín	Zodpovedný	Financovanie €	Ukazovateľ výstupu	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
3.2.1. Zapájanie sa do jestvujúcich produktov cestovného ruchu (napr.:Terra Incognita)	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Počet podaných projektov	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
3.2.2. Propagácia CR, obce a jej historických koreňov	2022 – 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Počet opatrení na propagáciu CR	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
3.2.3. Rozvoj vlastných produktov cestovného ruchu	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Počet vlastných produktov CR	Počet	Stav k roku 2022	Nárast

Priorita 4. Rozvoj ekonomického potenciálu obce							
Opatrenie 4.1 Vytváranie kvalitných podmienok pre rozvoj malého a stredného podnikania							
Aktivita	Termín	Zodpovedný	Financovanie €	Ukazovateľ výstupu	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
4.1.1. Podpora vytvárania partnerstiev medzi verejným a súkromným sektorom	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Počet partnerstiev	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
4.1.2. Podpora posilnenia služieb pre investorov	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Počet podporených služieb	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
Opatrenie 4.2 Skvalitňovanie miestnych služieb							
Aktivita	Termín	Zodpovedný	Financovanie €	Ukazovateľ výstupu	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
4.2.1. Obstaranie projektovej dokumentácie, štúdií a VO k pripravovaným investičným projektom	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Počet dokumentov	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
4.2.2. Elektronizácia verejných služieb	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Počet kvalitných/nových služieb	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
4.2.3. Pravidelná aktualizácia PHRSR	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Počet aktualizácií	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
Prioritná oblasť B –Sociálna oblasť							
Priorita 5. Sociálnejšia obec - Systémové znižovanie nezamestnaných obyvateľov obce Veľký Folkmar rozvojom aktívnej politiky trhu práce							
Opatrenie 5.1 Rozvoj spolupráce všetkých zainteresovaných inštitúcií za účelom systémového znižovania nezamestnanosti rozvojom aktívnej politiky trhu práce							
Aktivita	Termín	Zodpovedný	Financovanie €	Ukazovateľ výstupu	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
5.1.1. Aktívna spolupráca s VÚC KSK a regiónom Gelnického okresu pri aktivitách podporujúcich znižovanie nezamestnanosti, rovnosť príležitostí a začleňovanie znevýhodnených skupín do pracovného procesu	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Počet stretnutí	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
5.1.2. Spolupráca s Úradom práce sociálnych vecí a rodiny pri aktivitách podporujúcich znižovanie nezamestnanosti, rovnosť príležitostí (pre ženy) a začleňovanie znevýhodnených skupín do pracovného procesu	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Počet podporených aktivít	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
Priorita 6. Komunitná spolupráca							
Opatrenie 6.1 Aktivizácia obyvateľstva							
Aktivita	Termín	Zodpovedný	Financovanie €	Ukazovateľ výstupu	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
6.1.1. Informačné kampane (enviromentálna výchova, prevencia rôznych foriem diskriminácie, zvyšovanie povedomia o nutnosti separácie odpadov a pod.)	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Počet informačných aktivít	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
6.1.2. Rozvoj miestnej spolkovej a klubovej činnosti	2022 – 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Počet podporených spolkov/klubov	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
6.1.3. Rozvoj spolupráce na miestnej, regionálnej a národnej úrovni	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Počet podporených aktivít	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
Prioritná oblasť C – Životné prostredie							
Priorita 7. Zelená infraštruktúra v obci							

Opatrenie 7.1 Zlepšenie kvality podzemných a povrchových vôd							
Aktivita	Termín	Zodpovedný	Financovanie €	Ukazovateľ výstupu	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
7.1.1. Podpora prevencie pred nelegálnym znečisťovaním vôd rôznym druhom odpadov	2022 – 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Počet podporených aktivít	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
7.1.2. Dobudovanie verejnej kanalizácie k novej IBV	2022 – 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Počet dobudovaných vetiev kanalizácie	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
7.1.3. Rekonštrukcia a rozšírenie ČOV	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Počet aktivít	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
Opatrenie 7.2 Obnova a ochrana krajiny, prírody, obecných parkov a zelene							
Aktivita	Termín	Zodpovedný	Financovanie €	Ukazovateľ výstupu	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
7.2.1. Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Počet podporených opatrení	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
Opatrenie 7.3 Zlepšenie hospodárenia s odpadmi							
Aktivita	Termín	Zodpovedný	Financovanie €	Ukazovateľ výstupu	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
7.3.1. Odstraňovanie odpadov v extaviláne obce	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Počet podporených opatrení	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
7.3.2. Zavedenie systému nakladania s odpadmi a zlepšenie systému prevencie a postihovania nelegálneho nakladania s odpadmi 7.3.3. Podpora zavádzania environmentálnych kritérií do verejných zákaziek obce (nákupy materiálu, stavby, ...)	2022 – 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Počet podporených opatrení	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
7.3.4. Efektívna prevádzka zberného dvora	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Počet podporených zberných dvorov	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
7.3.5 Podpora dobudovania, intenzifikácie a rozšírenie systémov triedeného zberu komunálnych odpadov so zameraním na biologicky rozložiteľné komunálne odpady	2022 – 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Počet aktivít	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
7.3.6 Podpora vzdelávania a informovanosti spotrebiteľa a širokej verejnosti o obehovom hospodárstve a podpora koncepčných činností v oblasti obehového hospodárstva	2022 – 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Počet aktivít	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
7.3.7 Podpora elektronického zberu dát v oblasti odpadového hospodárstva	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Počet aktivít	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
Opatrenie 7.4 Obnoviteľné zdroje a úspora energií							
Aktivita	Termín	Zodpovedný	Financovanie €	Ukazovateľ výstupu	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
7.4.1. Zvýšenie energetickej hospodárnosti budovy OcÚ	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Zníženie energie	%	Stav k roku 2022	Zníženie
7.4.2. Zníženie energetickej náročnosti budovy MŠ	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Zníženie energie	%	Stav k roku 2022	Zníženie
7.4.3. Investície do využívania OZE pri prevádzke obecných budov a zariadení	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Počet zateplených budov	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
Opatrenie 7.5 Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám							
Aktivita	Termín	Zodpovedný	Financovanie €	Ukazovateľ výstupu	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
7.5.1. Vodozádržne/ protipovodňové opatrenia v obci Veľký Folkmar	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte	Počet zavedených protipovodňových opatrení	Počet	Stav k roku 2022	Nárast

5 FINANČNÁ ČASŤ

Finančná časť obsahuje návrh finančného zabezpečenia jednotlivých opatrení a aktivít s preferovaným modelom viaczdrojového financovania, s prepojením na programový rozpočet obce.

Mnohé aktivity a opatrenia predstavujú finančne náročné projekty. Je preto nevyhnutné identifikovať zdroje, ktoré umožnia ich realizáciu. Pre jednotlivé aktivity a projekty sú predbežne určené nielen náklady, ale aj zdroje financovania.

Finančné prostriedky potrebné na realizáciu projektov tak, ako boli definované v Programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce, budú v zásade pochádzať z troch hlavných zdrojov:

- verejné zdroje (rozpočet obce, štátny rozpočet)
- súkromné zdroje
- fondy Európskej únie

Verejné zdroje

Ako ukázala analýza rozpočtovej situácie, zdroje obce aj v prípade optimálneho vývoja umožňujú realizovať len menšie investičné akcie. Pre väčšie projekty bude preto nutné získanie finančných prostriedkov z externých zdrojov, predovšetkým fondov EÚ.

Je samozrejme nutné počítať aj s rizikom zamietnutia žiadosti o finančný príspevok. V takom prípade bude potrebné určiť náhradné zdroje financovania. Niektoré projekty je možné realizovať v redukovanom rozsahu alebo na etapy rozložené na dlhšie časové úseky z obecného rozpočtu. V prípade iných projektov, najmä takých, ktoré sú schopné generovať zisky, prichádza do úvahy spoluúčasť súkromného sektora alebo využitie bankových úverových produktov.

V súčasnosti majú obce len minimálne možnosti získania grantov zo štátneho rozpočtu na rozvojové aktivity.

Z hľadiska investičných projektov obcí prichádzajú do úvahy:

- Štátny fond rozvoja bývania - príspevky na výstavbu nájomných bytových domov podľa stanovených kritérií
- Environmentálny fond – príspevky na projekty v oblasti životného prostredia.

Isté možnosti pre financovanie menších projektov v oblasti kultúry a športu vyplývajú z výziev vypisovaných samosprávnym krajom.

Súkromné zdroje

Súkromné prostriedky predstavujú najjednoduchšiu formou investovania, nakoľko ich použitie závisí výlučne od rozhodnutia ich vlastníka. Pri investovaní súkromných zdrojov investor hľadá primárne ziskovú návratnosť, ich význam pre regionálny rozvoj spočíva v tom, že obvykle prinášajú nové pracovné miesta, skvalitňujú služby pre návštevníkov obce i pre miestnych obyvateľov.

Vzhľadom k obmedzenej investičnej sile ekonomických subjektov pôsobiacich v obci bude potrebné zamerať pozornosť aj na externé subjekty a aktívne vyhľadávať potenciálnych investorov.

Pokiaľ ide o projekty a aktivity obsiahnuté v tomto dokumente, časť z nich počíta s príspevkami zo súkromných zdrojov, prípadne sa budú realizovať v spolupráci s verejným sektorom.

Fondy Európskej únie

Po vstupe SR do Európskej Únie sa obciam a ďalším subjektom otvorili možnosti získania dodatočných finančných prostriedkov z fondov EÚ. Európska regionálna politika si kladie za cieľ vyrovnávanie rozdielov medzi regiónmi v zmysle finančnej solidarity.

Je založená na štyroch štrukturálnych fondoch:

- Európsky fond regionálneho rozvoja (ERDF) – financuje infraštruktúru, investície do tvorby pracovných príležitostí, miestne rozvojové projekty a pomoc malým firmám
- Európsky sociálny fond (ESF) – podporuje návrat nezamestnaných a znevýhodnených skupín do pracovného života, financovaním odbornej prípravy a systému podpory ich zamestnávania
- Európsky poľnohospodársky a garančný fond (EAGGF) – finančne podporuje rozvoj vidieka a pomoc farmárom najmä v zaostávajúcich regiónoch
- Finančný nástroj na riadenie rybolovu (FIFG) – pre naše územie nie je relevantný

V programovom období 2021 – 2027 bude pomoc z fondov EÚ čerpaná na základe priorít SR pre politiku súdržnosti - v zmysle Partnerskej dohody 2021 - 2027, prostredníctvom operačných programov. Hlavné prvky modernizovanej politiky súdržnosti po roku 2020 majú byť:

- zameranie na kľúčové investičné priority
- politika súdržnosti pre všetky regióny a individuálnejší prístup k regionálnemu rozvoju
- menej početné, jasnejšie a stručnejšie pravidlá

- silnejšie prepojenie s európskym semestrom na zlepšenie investičného prostredia v Európe

Ďalšie prostriedky budú poskytované na základe plánu obnovy Next Generation EU. Na podporu projektov cezhraničnej spolupráce obcí a ďalších subjektov bude možné využiť programy cezhraničnej spolupráce a programy medziregionálnej spolupráce EÚ (najmä Interreg Central Europe). Pri definovaní opatrení, aktivít a projektov v tomto programovom dokumente boli zvažované aj možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ.

5.1 Finančný plán

Súčasťou indikatívneho finančného plánu je:

- indikatívny rozpočet na roky 2022 – 2028
- finančný rámec plánovaných projektov a aktivít

Schválený indikatívny rozpočet sa zapracuje do programového rozpočtu obce a ďalších záväzných dokumentov, vrátane akčných plánov.

Indikatívny sumár nákladov na realizáciu plánovaných aktivít, okrem nákladov, ktoré budú vyčíslené v projekte k príslušnej aktivite:

Indikatívny rozpočet PHRSR obce Veľký Folkmar na roky 2022-2028

Prioritná oblasť	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	Rok 2028	Spolu €
A Hospodárska oblasť								
B Sociálna oblasť								
C Životné prostredie								

Zdroj: Vlastné spracovanie

Finančný rámec pre realizáciu PHRSR pre potreby súhrnného prehľadu plánovaných projektov a aktivít (v tis. eur)

Označ. opatr	Označ. projektu, aktivity	Náklady spolu	Verejné zdroje celkom	Národné zdroje celkom	Zdroje EÚ celkom	Súkrom. zdroje	úver. zdroje	EIB	Iné zdroje
		a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
A 1.1	1.1.1	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
	1.1.2	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
	1.1.3	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
	1.1.4	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
	1.1.5	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
	1.1.6	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h

A 2.1	2.1.1	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
	2.1.2	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
	2.1.3	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
	2.1.4	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
	2.1.5	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
A 2.2	2.2.1	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
	2.2.2	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
A 2.3	2.3.1	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
	2.3.2	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
	2.3.3	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
	2.3.4	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
A 2.4	2.4.1	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
	2.4.2	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
	2.4.3	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
	2.4.4	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
	2.4.5	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
	2.4.6	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
A 2.5	2.5.1	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
	2.5.2	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
	2.5.3	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
A 2.6	2.6.1	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
	2.6.2	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
	2.6.3	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
	2.6.4	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
A 2.7	2.7.1	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
	2.7.2	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
	2.7.3	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
	2.7.4	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
A 2.8	2.8.1	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
	2.8.2	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
	2.8.3	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
	2.8.4	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
A 3.1	3.1.1	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
	3.1.2	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
	3.1.3	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
	3.1.4	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
A 3.2	3.2.1	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
	3.2.2	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
	3.2.3	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
A 4.1	4.1.1	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
	4.1.2	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
A 4.2	4.2.1	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
	4.2.2	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
	4.2.3	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
B 5.1	5.1.1	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
	5.1.2	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
B 6.1	6.1.1	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
	6.1.2	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
	6.1.3	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
C 7.1	7.1.1	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
	7.1.2	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
	7.1.3	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
C 7.2	7.2.1	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h

C 7.3	7.3.1	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
	7.3.2	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
	7.3.3	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
	7.3.4	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
	7.3.5	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
	7.3.6	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
	7.3.7	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
C 7.4	7.4.1	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
	7.4.2	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
	7.4.3	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
C 7.5	7.5.1	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h

Zdroj: Vlastné spracovanie

ZÁVER

PHRSR obce Veľký Folkmar je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu rozvoja obce, prioritné rozvojové oblasti a strategické ciele ich naplnenia. Tento dokument je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života obce.

PHRSR je otvoreným dokumentom, ktorý bude vyhodnocovaný a aktualizovaný na zasadnutiach obecného zastupiteľstva podľa potreby.

Predmetný PHRSR obce Veľký Folkmar bol schválený na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa:

..... uznesenie č. .....

....

pečiatka obce starosta obce

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

A, Knižné zdroje:

1. VEDA. Encyklopédia Slovenska. VI zv. Veda, Bratislava, 1982.
2. JAROŠ, J. Tectonic styles of the homelands of superficial nappes. Rozpravy ČASV, Řada matematických a přírodných věd, roč. 81, seš. 6, Academia Praha, 1971.
3. LUKNIŠ, M. A KOL. Slovensko – Príroda. Vyd. Obzor, Bratislava, 1972.
4. MAZÚR, M., LUKNIŠ, M. Regionálne geomorfologické členenie SSR, Geogr. Čas., 30, 2, Bratislava, 1978.
5. UPSVAR. Štatistiky Úradu práce, socialných vecí a rodiny 1999 – 2004.
6. Interné materiály obce Veľký Folkmar.
7. Sociologický ústav Slovenskej akadémie vied, REGIONÁLNY ROZVOJ SLOVENSKA VÝCHODISKÁ A SÚČASNÝ STAV , Editori: Mgr. Ľubomír Falťan, CSc., Doc. PhDr. Ján Pašiak, PhD. 2004, 88 s.
8. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky. Národná stratégia ISPA Slovenskej republiky: životné prostredie, Október 2000.
9. STREDOSLOVENSKÉ VYDAVATEĽSTVO. Vlastivedný sborník IV. Bratislava. 1961.
10. STREDOSLOVENSKÉ VYDAVATEĽSTVO. Vlastivedný sborník XI. Bratislava. 1972.
11. LUKNIŠ, M. Reliéf. In LUKNIŠ, M. et al. Slovensko 2 : Príroda. 1972.
12. HRAŠNA, M., KLUKANOVÁ, A. Inžinierskogeologická rajonizácia. In Atlas krajiny Slovenskej republiky [online]. 2004.
13. MAZÚR, E., LUKNIŠ, M.. Geomorfologické jednotky. Mapa 1:500 000. In Atlas SSR. 1980.
14. MAZÚR, E., ČINČURA, J., KVITKOVIČ, J. Geomorfológia. Mapa 1:500 000. In Atlas SSR. 1980.
15. Jozef Jakál, Geografický ústav SAV, Štefánikova 49, 814 73 Bratislava, Slovensko KRASOVÉ FORMY A ICH VÄZBA NA VLASTNOSTI RELIÉFU A KLÍMY V ZÁPADNÝCH KARPATOCH
16. Nábělek, F. (l 979): Encyklopédia Slovenska, SAV, Bratislava
17. Kolektív, 2000: Morfogenetický klasifikačný systém pôd Slovenska. VÚPOP, Societas
18. Pedologica Slovaca, Bratislava, s. 74
19. Mazúr, E. (1980): Atlas SSR, SAV, Bratislava - kapitola pôdy
20. Minár, J. a kolektív (2001): Geografické spektrum 3. PRIF UK Bratislava
21. Bizudová, M. 1993. Geomorfológia. 1. vyd. Bratislava: UK Bratislava, 1993. 228 s.
22. Lukniš, M. 1972. Slovensko príroda. 1. vyd. Bratislava: Obzor, 1972. 920 s.

23. Ciesarik, M. 1994. Geológia. Vysokoškolské skriptá. 1. vyd. Ž. n . Hronom: LF: Katedra prírodného prostredia, 1994. 255 s. ISBN 80-228-0345-6
24. Čerman, R. 2003. Zemepisný atlas SR. 1. vyd. Bratislava: Mapa Slovakia Bratislava, s.r.o. , 2003. 96 s. ISBN 80-8067-006- 4
25. Kolník P., 2001, Cestovný lexikón Slovenskej republiky, Bratislava, Vydavateľstvo Astor Slovakia, 212,
26. Plesník P., a kol. 1989, Malá slovenská vlastiveda, Bratislava, Vydavateľstvo Obzor, 91, 135, 222, 223,
27. Jurko, A., 1958: Pôdne ekologické pomery a lesné spoločenstvá Podunajskej nížiny. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, 264 s.
28. Lukniš, M. (ed.), Bako, J., Berta, J., Ferianc, O., Feriancová-Masárová, Z., Fusán, O., Futák, J., Hejný, S., Jurko, A., Kurpelová, M., Mičian, Ľ., Michalko, J., Petrovič, Š., Schmidt, Z., Šimo, E., Vilček, F., Zaťko, M., 1972: Slovensko 2. Príroda. Obzor, Bratislava, 920 s.
29. Lukniš, M., Plesník, P., 1961: Nížiny, kotliny a pohoria Slovenska. Osveta, Bratislava, s. 7-50.
30. Mazúr, E., Lukniš, M., 1980: Geomorfologické jednotky. In: Mazúr, E. et al., 1980: Atlas SSR. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, s. 55.
31. Michalko, J., Magic, D., Berta, J., 1986: Geobotanická mapa ČSSR, textová časť. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, 160 s.
32. Plesník, P. et al., 1989: Malá slovenská vlastiveda. Vydavateľstvo Obzor, Bratislava, s. 296-297.
33. Ružičková, H., Halada, Ľ., Jedlička L., Kalivodová, E., 1996: Biotopy Slovenska. Ústav krajinnej ekológie Slovenskej akadémie vied, Bratislava, s. 104 - 109.
34. Vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
35. Vyhláška MŽP SR č. 492/2006 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
36. Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny.
37. Slovensko II. (Príroda), kol. autorov, Obzor Bratislava, 1972
38.

B, Elektronické zdroje:

39. Partnerská dohoda 2021 – 2027

40. Zmluva o fungovaní Európskej únie
41. Rámcový dohovor OSN o zmene klímy (1994)
42. Kjótsky protokol k Rámcovému dohovoru OSN o zmene o zmene klímy (1997)
43. Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj
44. Ciele politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027
45. Národný program reforiem Slovenskej republiky (2018, 2019, 2020)
46. Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2020 – 2024
47. Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 (2017)
48. Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 – v znení KURS 2011 – zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001

48. Národný infraštruktúrny plán Slovenskej republiky na roky 2018 – 2030, (2017) 11

49. Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Envirostratégia 2030)

50. Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030 (2016)
51. Akčný plán rozvoja elektromobility v Slovenskej republike (2019)
52. Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020
53. Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020
54. Integrovaný regionálny operačný program „IROP“
55. RIÚS KESK 2014-2020
56. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (PHSR KESK),
57. Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001, aktualizácia 2010,
58. Národný program reforiem, máj 2012,
59. Návrh základných princípov na prípravu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na programové obdobie 2014 – 2020,
60. Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2020, 2010,
61. Program odpadového hospodárstva na roky 2011 - 2015,
62. Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020

63. Revidovaný národný akčný plán Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 - 2015 na roky 2011 – 2015
64. 2. etapa Programu podpory zdravia znevýhodnených komunít na Slovensku na roky 2009 – 2015
65. Koncepcia výchovy a vzdelávania rómskych detí a žiakov vrátane rozvoja stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania
66. Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast
67. Spoločný strategický rámec EK, marec 2012,
68. Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom),
69. CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012,
70. CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT),
71. CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu,
72. CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu,
73. CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+,
74. CENTROPE – Stratégia v oblasti kultúry a cestovného ruchu 2013+,
75. Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 – 2020
76. Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 – 2020
77. Integrovaný regionálny operačný program „IROP“ Národný strategický referenčný rámec 2007-2013.
78. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja.
79. Zákon č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení neskorších predpisov.
80. Zákon č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov.
81. Zákon č. 303/1995 Z.z. o rozpočtových pravidlách, v znení neskorších predpisov.
82. Zákon č. 482/2003 Z.z. o štátnej pokladnici.
83. Zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov,
84. Zákon č. 156/2003 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov.
85. Veľký Folkmar. [online].[cit.2021-03-5]. Dostupné na: https://sk.wikipedia.org/wiki/Ve%C4%BEk%C3%BD_Folkmar
86. BIELY, A. et al. Geologická stavba. In Atlas krajiny Slovenskej republiky [online]. 2004.
87. http://www.statistics.sk/mosmis/run.html

88. http://www.fns.uniba.sk/zp/knihy/index.htm
89. http://www.agroporadenstvo.sk/rv/poda/cernozem.htm
90. http://www.agroporadenstvo.sk/rv/poda/fluvizem.htm
91. http://web.tuke.sk/fberg-kgp/spis/geologia.htm
92. http://oldwww.fns.uniba.sk/~krg/prilohy/kgamr/2004/podnedruhy1.htm
93. http://www.mineraly.sk/files/hor/spras.htm
94. www.krasy-slovenska.sk
95. http://svosmo.edupage.org/about/?subpage=1&
96. http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content _id=261
97. http://tlacovespravy.wordpress.com/2012/06/01/prieskum-sport-v-zivote-mladych-europanov
98. http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf
99. http://www.tophotelierstvo.sk/domaci-cestovny-ruch/turizmus/hotelierstvo-v-e-a-na-slovensku/
100. http://www.sopsr.sk/
101. www.naseobce.sk
102. Komplexná charakteristika a hodnotenie vplyvov na ŽP vrátane zdravia, 2008
103. http://www.sopsr.sk/natura/
104. http://www.sodbtn.sk/
105. www.agro poradenstvo.sk
106. https://sk.wikipedia.org/
107. PHSR Veľký Folkmar 2016-2022
108. http://www.mineraly.sk/
109. http://www.podnemapy.sk
110. www.velkyfolkmar.sk
111. http://www.sopsr.sk/ps.chvu2/files/ Volovske-vrchy.pdf
112. https://www.keturist.sk
113. Atlas krajiny SR, https://app.sazp.sk/atlassr/
114. https://mojaobec.statistics.sk/html/sk.html?obec=SK0221543136
115. Metodika tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja, [online]. https://www.mirri.gov.sk/wp-content/uploads/2020/09/Metodika_PHRSR2020.pdf

116. Metodika na vypracovanie programov hospodárskeho a sociálneho rozvoj obce/obcí/VÚC,[online]. https://web.vucke.sk/sk/kompetencie/regionalny-rozvoj/aktuality/nova-metodika-vypracovanie-programov-hospodarskeho-socialneho-rozvoja-obce-obci-vuc.html

117. https://www.e-obce.sk/obec/velkyfolkmar/velkyfolkmar.html ,[online].

118. Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Gelnica, 2019, [online].

PRÍLOHY

Príloha 1

Zoznam členov riadiaceho tímu, pracovných skupín

Zoznam členov riadiaceho tímu:

Funkcia v riadiacom tíme	**Meno člena základného tímu**	**Funkcia v pracovnom zaradení**
Gestor tvorby stratégie	Milan Grega	Starosta obce
Koordinátor tvorby stratégie	Mgr. Michaela Bodnárová	Projektový manažér regionálneho rozvoja
Členovia riadiaceho výboru	Anna Burianová	Ekonómka
	Ing. Peter Gaľo	Poslanec
	Ľuba Vargová	Poslanec
	Ing. Ivan Bobrík	Poslanec

Pracovné skupiny:

Číslo. Názov pracovnej skupiny	Členovia pracovnej skupiny
1.Hospodársky rozvoj	- koordinátor
	- člen
	- člen
	- člen
2.Sociálny rozvoj	- koordinátor
	- člen
	- člen
	- člen
3. Rozvoj životného prostredia	- koordinátor
	- člen
	- člen
	- člen

Zdroj: Vlastné spracovanie

Príloha 2

Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov

Názov dokumentu Postavenie dokumentu/ úroveň	Obstaranie/ schvaľovanie dokumentu	Časové zameranie	Relevantnosť k spracovávanému PHRSR	Zdroj
EURÓPSKA ÚROVEŇ				
Zmluva o fungovaní Európskej únie	EÚ	Neurčené	vysoká miera	https://eur-lex.europa.eu/
Rámcový dohovor OSN o zmene klímy (1994)	EÚ	Neurčené	vysoká miera	https://eur-lex.europa.eu/
Ciele politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027 – Partnerská dohoda	EÚ	Do roku 2027	vysoká miera	www.partnerskadohoda.gov.sk/
Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj	EÚ	Do roku 2030	vysoká miera	https://www.minzp.sk/agenda-2030/
Európa 2020	EÚ	Neurčené	vysoká miera	https://www.eu2020.gov.sk/europa-2020/
Horizont Európa 2021 - 2027	EÚ	Do roku 2027	vysoká miera	https://www.consilium.europa.eu/
Európska zelená dohoda	EÚ	Neurčené	vysoká miera	https://ec.europa.eu/
Program pre sociálnu zmenu a inovácie v oblasti zamestnanosti a sociálneho začleňovania	EÚ	Neurčené	vysoká miera	https://ec.europa.eu/
Európsky pilier sociálnych práv (2017)	EÚ	Neurčené	vysoká miera	https://www.consilium.europa.eu/
NÁRODNÁ ÚROVEŇ				
Národná stratégia regionálneho rozvoja SR do roku 2030	Úrad vlády SR	Do roku 2030	vysoká miera	https://www.mirri.gov.sk/wp-content/uploads/2021/01/SLOVENSKO-2030.pdf
Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030	Úrad vlády SR	Do roku 2030	vysoká miera	https://www.mirri.gov.sk/sekcie/vizia-a-strategia-rozvoja-slovenska-do-roku-2030/
Národný investičný plán Slovenskej republiky na roky 2018 - 2030	Úrad vlády SR	Do roku 2030	vysoká miera	https://www.mirri.gov.sk/sekcie/investicie/narodny-investicny-plan/

Programové vyhlásenie vlády SR na obdobie r. 2020 - 2024	Úrad vlády SR	Do roku 2024	vysoká miera	https://www.mpsr.sk/programove-vyhlasenie-vlady-slovenskej-republiky-na-obdobie-rokov-2020-2024/
Národný program reforiem SR	Úrad vlády SR	Aktuálne	vysoká miera	https://www.mfsr.sk/sk/financie/institut-financnej-politiky/strategicke-materialy/narodny-program-reforiem/
Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja	Úrad vlády SR	Neurčené	vysoká miera	https://www.zakonypreludi.sk/zz/2008-539
Strategický plán SR pre investície z eurofondov r. 2021 - 2027	Úrad vlády SR	Do roku 2027	vysoká miera	https://www.eurofondy.gov.sk/
Koncepcia územného rozvoja Slovenska	Úrad vlády SR	Neurčené	vysoká miera	https://www.mindop.sk/ministerstvo-1/vystavba-5/uzemne-planovanie/dokumenty/koncepcia-uzemneho-rozvoja-slovenska-kurs2001
Plán obnovy a odolnosti SR	Úrad vlády SR	Neurčené	vysoká miera	https://www.mfsr.sk/sk/verejnost/plan-obnovy-odolnosti/
Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030	Úrad vlády SR	Do roku 2030	vysoká miera	https://www.mindop.sk/ministerstvo-1/doprava-3/strategia/strategicky-plan-rozvoja-dopravy-sr-do-roku-2030
Stratégia rozvoja udržateľného cestovného ruchu do roku 2030	Úrad vlády SR	Do roku 2030	vysoká miera	https://www.mindop.sk/ministerstvo-1/cestovny-ruch-7/legislativa-a-koncepcne-dokumenty/
Stratégia pre rovnosť, inklúziu a participáciu Rómov do r. 2030	Úrad vlády SR	Do roku 2030	vysoká miera	https://www.minv.sk/?strategia-pre-rovnost-inkluziu-a-participaciu-romov-do-roku-2030
Atlas rómskych komunít na Slovensku 2019	Úrad vlády SR	Neurčené	vysoká miera	https://www.minv.sk/?atlas-romskych-komunit-2019
Envirostratégie SR 2030	Úrad vlády SR	Do roku 2030	vysoká miera	https://www.minzp.sk/iep/strategicke-materialy/envirostrategia-2030/
Integrovaný národný energetický a klimatický plán na roky 2021 - 2030	Úrad vlády SR	Do roku 2030	vysoká miera	https://www.economy.gov.sk/energetika/navrh-integrovaneho-narodneho-energetickeho-a-klimatickeho-planu
Program odpadového hospodárstva SR na roky 2021 - 2025	Úrad vlády SR	Do roku 2025	vysoká miera	https://www.enviroportal.sk/clanok/mzp-sr-program-odpadoveho-hospodarstva-sr-2021-2025
Plán rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií pre územie	Úrad vlády SR	Do roku 2027	vysoká miera	https://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/plan-rozvoja-verejnych-

SR na roky 2021 - 2027				vodovodov-verejnych-kanalizacii-pre-uzemie-sr-n
Akčný plán rozvoja okresu Gelnica	Úrad vlády SR	Do roku 2022	vysoká miera	https://www.nro.vicepremier.gov.sk/site/assets/files/1298/akcny_plan_rozvoja_okresu_gelnica.pdf
REGIONÁLNA ÚROVEŇ				
PHRSR Košického samosprávneho kraja na roky 2016 - 2022	KSK	Do roku 2022	vysoká miera	https://web.vucke.sk/sk/uradna-tabula/rozvoj-regionu/program-hosp-socialneho-rozvoja/
Program obnovy krajiny Košického kraja	KSK	Aktuálne	stredná miera	https://web.vucke.sk/sk/kompetencie/regionalny-rozvoj/program-obnovy-krajiny/
Koncepcia rozvoja kultúry v Košickom samosprávnom kraji	KSK	Aktuálne	stredná miera	https://web.vucke.sk/sk/kompetencie/kultura/aktuality/koncepcia-rozvoja-kultury-kosickom-samospravnom-kraji-2020-2025-2030.html
Stratégia CLLD územia MAS HNILEC	REGION HNILCA	Do roku 2023	Regionálna	
MIESTNA ÚROVEŇ				
Rozpočet obce	Obec Veľký Folkmar	Aktuálne	Vysoká miera	http://www.velkyfolkmar.sk/
Komunitný plán rozvoja sociálnych služieb obce Veľký Folkmar na obdobie 2022 - 2027	Obec Veľký Folkmar	Do roku 2027	Vysoká miera	http://www.velkyfolkmar.sk/

Zdroj: Vlastné spracovanie

Príloha 3

Evidencia podnikateľských subjektov

Evidencia podnikateľských subjektov obce									
Číslo	Názov PO/sídlo/Sk NACE:	Počet zamestnancov (rok)	Prírastok/úbytok zamestnancov	Tržby (rok)	Zisk (rok)	Rast pridanej hodnoty (rok)	Záznam z rokovania o Dohode o partnerstve dňa:	Poznámky	Kontakt
1									
2									
3									
4									
5									

Karta podnikateľských subjektov

Číslo:	Názov subjektu:	Právna forma:	IČO:	DIČ:
Sídlo:			Prevádzkareň/Prevádzkarne:	
Predmet činnosti:				Počet zamestnancov:
Konateľ/lia:			Kontaktná osoba/y:	
Kontakty				
adresa:		telefón:	e-mail:	internetová stránka:
Poznámky (spolupráca s obcou, mestom):				

Príloha 4

Evidencia nepodnikateľských subjektov

Evidencia mimovládnych organizácií	
P. č.	**Názov:**
1.	Folklórne súbory (FS Folkmarčanka pod vedením Zuzany Petkáčovej, FS Folkmarčanka pod vedením Margity Kleinovej, FS Matičiar)
2.	Futbalový klub FK Slovan Veľký Folkmar
3.	Poľovnícke združenie Skala Veľký Folkmar
4.	ZO Slovenského zväzu záhradkárov
5.	Základná organizácia Slovenského zväzu zdravotné postihnutých

Karta mimovládnej organizácie

Číslo:	Názov subjektu:	Právna forma:	IČO:
Sídlo:		Prevádzkareň/Prevádzkarne:	
Predmet činnosti:		Cieľová skupina predmetu činnosti: *(mládež, seniori, ….)*	Počet členov:
Štatutárny zástupca:		Kontaktná osoba/y:	
Kontakty			
adresa:	telefón:	e-mail:	internetová stránka:
Poznámky (spolupráca s obcou, obcami)			

Príloha 5

Záznam z monitorovania

Monitorovanie a hodnotenie

Správa o plnení akčného plánu obce Veľký Folkmar k X.Y.20XY bola spracovaná v zmysle Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Veľký Folkmar na obdobie 2022-2028, smernice SM-1/2008 o strategickom plánovaní obce Veľký Folkmar, čl.6-7. Cieľom monitoringu Akčného plánu obce Veľký Folkmar je zostaviť komplexnú informáciu o tom, ako sa plnia opatrenia navrhnuté v PHRSR obce počas celého obdobia platnosti dokumentu v rokoch 2022-2028. Tieto údaje sú k dispozícii pre samosprávu a širokú verejnosť. Akčný plán obce Veľký Folkmar je zoradený podľa priorít, oblastí a opatrení. Ku každému opatreniu je priradený garant obecného úradu obce Veľký Folkmar, ktoré úlohou je zabezpečiť realizáciu navrhnutých aktivít a monitorovať ich plnenie. Odpočet aktivít v akčnom pláne je spracovaný z pohľadu obce Veľký Folkmar, v niektorých prípadoch je ako realizátor danej aktivity uvedený iný subjekt (investor, prevádzkovateľ, partnerská inštitúcia a pod.) V akčnom pláne sú vymenované aktivity bežného, kapitálového a podporného charakteru v časovom slede. Ide o aktivity, ktoré je potrebné realizovať v ďalšom období. Akčný plán je spracovaný na základe údajov v schválenom rozpočte obce, schválených strategických dokumentoch obce a údajov odborných útvarov Obecného úradu Veľký Folkmar.

Aktuálna verzia akčného plánu je na webovej stránke obce www.velkyfolkmar.sk

Pripomienky k akčnému plánu obce je možné zaslať e-mailom na adresu: obecvelkyfolkmar@gmail.com

Ďalší monitoring akčného plánu sa uskutoční ku dňu .....

Príloha 6

Dotazník

Operačný program Efektívna verejná správa

Európska únia
Európsky sociálny fond

Dotazník k vypracovaniu Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Veľký Folkmar 2022 - 2028

Obec Veľký Folkmar sa na Vás obracia s prosbou o spoluprácu. Vyplnením anonymného dotazníka sa zapojíte do procesu tvorby Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Veľký Folkmar 2022 – 2028 (PHRSR)
PHRSR obce má charakter strategického, resp. strednodobého rozvojového dokumentu. Má byť nositeľom rozvojovej politiky obce, predstáv jej obyvateľov o smerovaní rozvoja obce.
Údaje z vyplnených dotazníkov budú použité pre potreby spracovania Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Veľký Folkmar 2022 - 2028 .

Za čas strávený vyplňovaním dotazníka ďakujeme

Spracovatelia PHRSR obce Veľký Folkmar

1. Pohlavie:

☐ muž
☐ žena

2. Vek:

☐ do 18 rokov ☐ 36 - 49 rokov
☐ 19-25 rokov ☐ 50 - 64 rokov
☐ 26 - 35 rokov ☐ 65 a viac rokov

3. Vzdelanie:

☐ bez vzdelania ☐ SŠ s maturitou
☐ základné ☐ vysokoškolské vzdelanie I.st
☐ SŠ bez maturity ☐ vysokoškolské vzdelanie II.st a III.st

4. Ekonomická aktivita (je možné označiť viacero možností):

☐ Zamestnaný/á v súkromnom sektore
☐ Zamestnaný/á vo verejnom sektore
☐ Podnikateľ/ka (SZČO)
☐ Invalidný dôchodca/kyňa
☐ Starobný dôchodca/kyňa
☐ Študent/ka
☐ Na materskej dovolenke
☐ Na rodičovskej dovolenke
☐ Nezamestnaný/á
☐ Poberateľ/ka dávok v hmotnej núdzi

☐ Iné (prosím, uveďte) .....

5. Ako sa Vám v obci žije?

☐ Veľmi dobre
☐ Dobre
☐ Priemerne
☐ Skôr zle
☐ Veľmi zle

6. Ako ste spokojní s informovanosťou o činnosti obecného úradu v obci?

☐ spokojný
☐ nespokojný
☐ nezaujíma ma to
☐ priemerne spokojný

7. S čím ste v našej obci najviac spokojný/á?

8. S čím ste v našej obci najmenej spokojný/á?

9. Čo vám v našej obci najviac chýba?

10. Uveďte, ktoré z nasledujúcich oblastí je podľa Vášho názoru potrebné v obci čo najskôr riešiť a rozvíjať. (Tie, ktoré sú podľa Vás najdôležitejšie, označte X.)

☐ Verejné budovy
☐ Vybavenie škôlky
☐ Pamiatky, historické budovy
☐ Cintorín, dom smútku
☐ Kultúra, kultúrne aktivity pre občanov
☐ Šport
☐ Voľnočasové aktivity pre deti a mládež

☐ Zdravotná starostlivosť
☐ Sociálne služby (napr. starostlivosť o seniorov)
☐ Bytová dostupnosť
☐ Pracovné príležitosti
☐ Obchody a služby
☐ Dopravné spojenie (vlak, autobus)
☐ Autobusové zastávky, stanice
☐ Verejné priestranstvá, ihriská, parky
☐ Miestne cesty a chodníky
☐ Cyklotrasy
☐ Verejné osvetlenie
☐ Verejná bezpečnosť, vandalizmus
☐ Ochrana životného prostredia
☐ Nelegálne skládky
☐ Odpadové hospodárstvo, výber odpadov
☐ Verejný vodovod a kanalizácie
☐ Vybavenie úradných záležitostí
☐ Návštevnosť obce, miestny turizmus, cestovný ruch
☐ iné .....

Ďakujeme za vyplnenie !

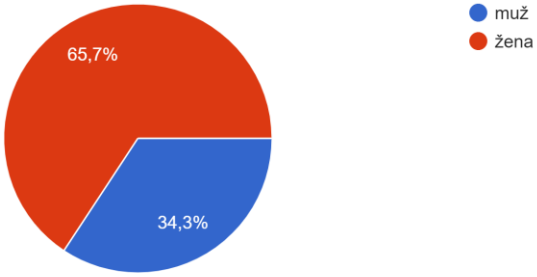
Názov projektu: Podpora regionálneho rozvoja v najmenej rozvinutom okrese Gelnica
Kód projektu: 314011APG4

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

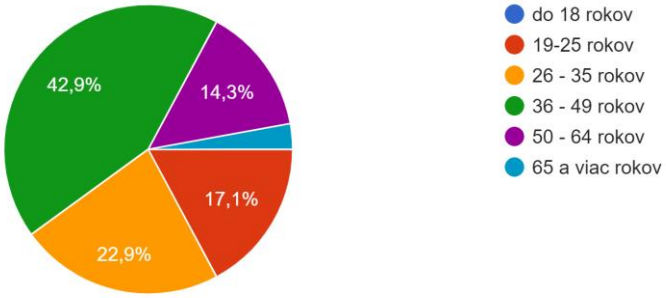
Príloha 7

Vyhodnotenie dotazníka

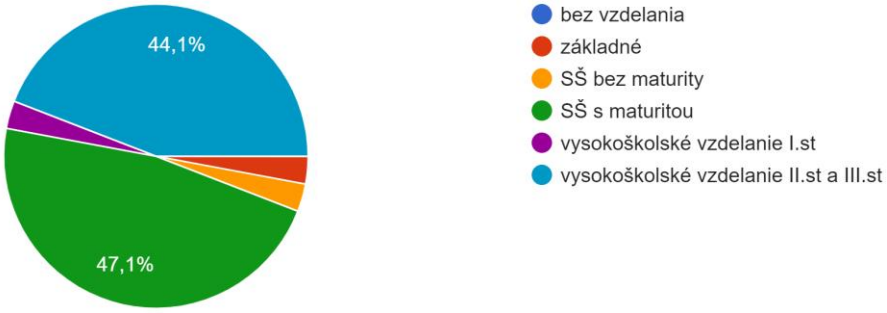
Pohlavie
35 odpovedí

Vek:
35 odpovedí

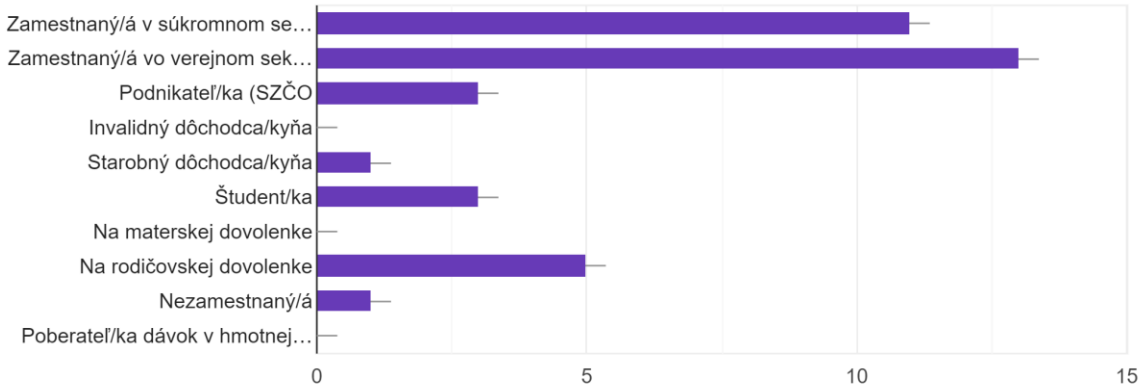

Vzdelanie
34 odpovedí

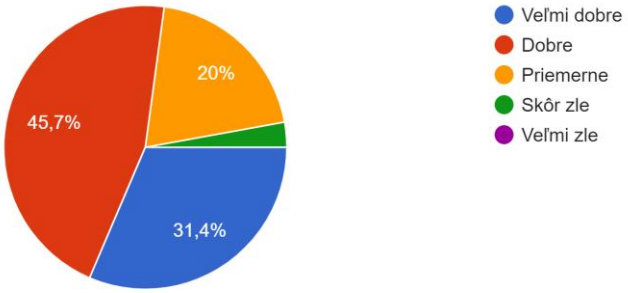
Ekonomická aktivita (je možné označiť viacero možností) :

34 odpovedí

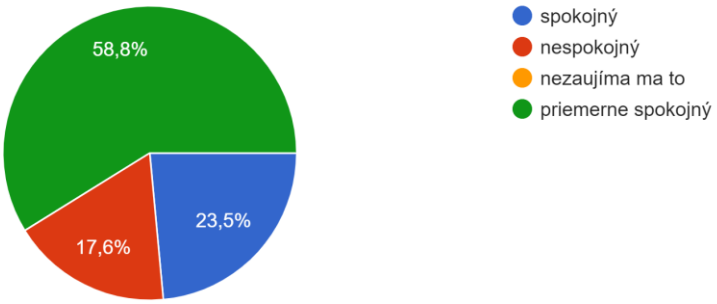
Ako sa Vám v obci žije?

35 odpovedí

Ako ste spokojní s informovanosťou o činnosti obecného úradu v obci Veľký Folkmar?

34 odpovedí

S čím ste v našej obci najviac spokojný/á?19 odpovedí

Obec napreduje, riešia sa veci ako odpad, bývanie aj rekonštrukcia obecného úradu či kultúrneho domu, ďakujeme

Obcianska vybavenost

S aktivitou starostu

kľud

Prostredim (priroda, lesy, pokoj)

S kludom v obci

Neviem

Starosta a obecné lesy

Infrašktruktúra (vodovod, kanalizacia...)

Absencia ciganov

multifunkcne ihriska

Veľa zelene

Dostupnosťou škôlky škôlky pošty urad odchody

Priroda, prostredie

Rozvoj obce - chodniky, park, infrastruktura, zastavky autobusu, pritomnost obchodu, posty, skoly, skolky

Informovanosť,kultúrne podujatia

S prirodou, ktora obec obklopuje

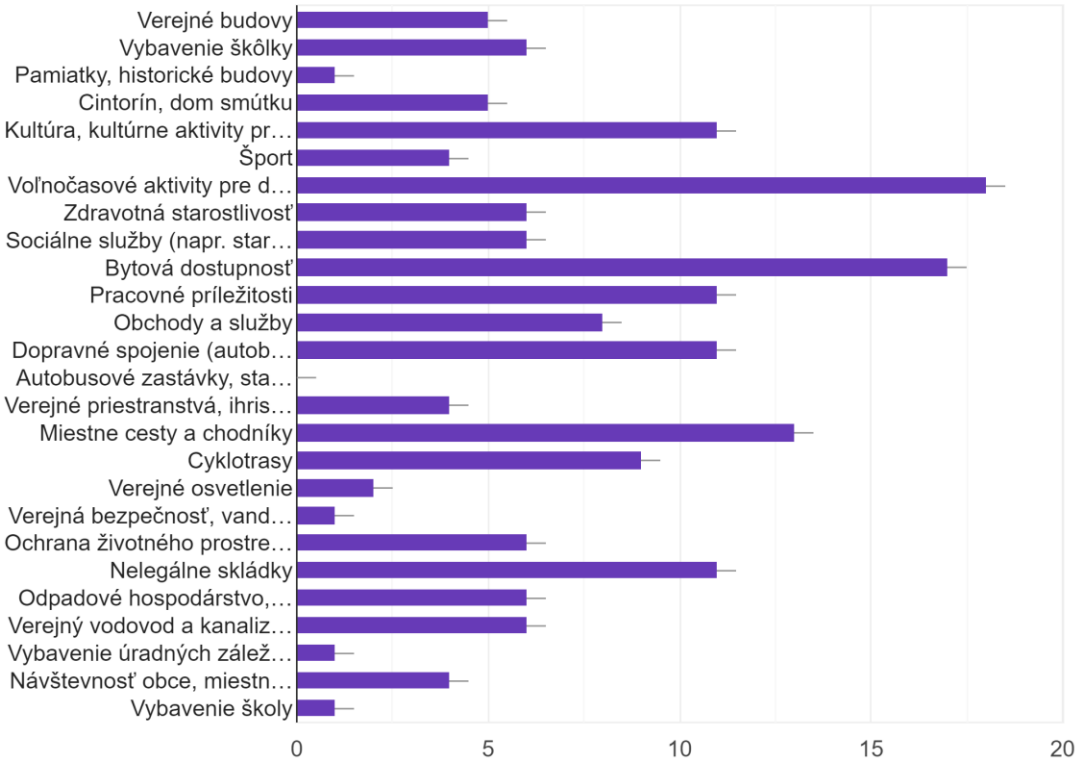
Kľud, pokoj

komunita, spoločenstvo ľudí

Uveďte, ktoré z nasledujúcich oblastí je podľa Vášho názoru potrebné v obci čo najskôr riešiť a rozvíjať. (Tie, ktoré sú podľa Vás najdôležitejšie, označte X.)

35 odpovedí

Príloha 8

OKRESNÝ ÚRAD GELNICA

ODBOR STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Hlavná 1, 056 01 Gelnica

Číslo spisu
OU-GL-OSZP-2023/000104-018

Gelnica
09. 01. 2023

Rozhodnutie

zo zisťovacieho konania

Popis konania / Účastníci konania

Obstarávateľ:
Obec Veľký Folkmar, Veľký Folkmar 334, 055 51 Veľký Folkmar

Dotknuté orgány:
1. Ministerstvo životného prostredia SR, Odbor štátnej geolog. správy, Nám. Ľ. Štúra 1,812 35 Bratislava
2. Ministerstvo životného prostredia SR, odbor štátnej správy ochrany prírody a krajiny, Nám. Ľ. Štúra 1,812 35 Bratislava
3. Krajský pamiatkový úrad Košice, Hlavná 25, 040 01 Košice
4. Okresný úrad Košice, Odbor opravných prostriedkov, referát pôdohospodárstva, Komenského 52, 04001 Košice,
5. Okresný úrad Spišská Nová Ves, Odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií , Štefánikovo nám.5, 052 01 Spišská Nová Ves
6. Obvodný banský úrad v Spišskej Novej Vsi, Timonova 23, 04001 Košice
7. Okresný úrad Gelnica, Odbor starostlivosti o ŽP, Hlavná 1, 05601 Gelnica – ŠVS, ŠSOH, ŠSOO, Okresný úrad Gelnica, odbor krízového riadenia, Hlavná 1,056 01 Gelnica
8. Regionálny úrad verejného zdravotnictva Spišská Nová Ves, Mickiewiczova 6, 05220 Spišská Nová Ves
9. Úrad Košického samosprávneho kraja, odbor RR, plánovania a implementácie projektov, Nám. Maratónu mier u 1, 042 66 Košice
10. Okresné riaditeľstvo Ha ZZ, Brezová 30, 052 01 Spišská Nová Ves

Dotknuté obce:
- Mesto Gelnica, Banícke námestie č.4, 056 01 Gelnica
- Obec Jaklovce, Nová 464, 055 61 Jaklovce
- Obec Kojšov, Kojšov 3, 055 52 Kojšov
- Obec Košická Belá, Košická Belá č. 54, 044 65 Košická Belá
- Obec Malá Lodina, Malá Lodina 98, 044 81 Kysak
- Obec Opátka, 044 65 Košická Belá

Výrok

Okresný úrad Gelnica, odbor starostlivosti o životné prostredie ako príslušný orgán štátnej správy na úseku posudzovania vplyvov na životné prostredie v zmysle § 56 písm. b) zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, v spojení s § 5 zák. č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, na základe Oznámenia o strategickom dokumente „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Veľký Folkmar na roky 2022-2028", ktoré predložila Obec Prakovce ako partner projektu „Podpora regionálneho rozvoja v najmenej rozvinutom okrese Gelnica" v mene obstarávateľa – Obec Veľký Folkmar, Veľký Folkmar 334, 055 51 Veľký Folkmar vydáva podľa § 7 ods.5 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov po ukončení zisťovacieho konania toto rozhodnutie:

Navrhovaný strategický dokument „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Veľký Folkmar na roky 2022-2028"

s a n e b u d e p o s u d z o v a ť

podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Po dopracovaní strategického dokumentu a vysporiadaní sa z jednotlivými požiadavkami, pripomienkami a

odporúčaniami uvedenými v závere rozhodnutia, ktoré vyplynuli zo stanovísk dotknutých orgánov k oznámeniu o strategickom dokumente, je možné dopracovaný strategický dokument predložiť schvaľujúcemu orgánu na schválenie.

Odôvodnenie

Obstarávateľ - Obec Veľký Folkmar prostredníctvom Obce Prakovce, ako partnerom projektu „Podpora regionálneho rozvoja v najmenej rozvinutom okrese Gelnica", predložil Okresnému úradu Gelnica, odboru starostlivosti o životné prostredie podľa § 5 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o posudzovaní") dňa 02.08.2022 oznámenie o strategickom dokumente „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Veľký Folkmar na roky 2022-2028" (ďalej len „PHRSR obce Veľký Folkmar).
Uvedený strategický dokument podlieha v zmysle § 4 ods. 2 zákona o posudzovaní zisťovaciemu konaniu, ktoré príslušný orgán vykonal podľa § 7 zákona o posudzovaní. Predmetný strategický dokument patrí medzi základné dokumenty podpory regionálneho rozvoja v zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
Hlavným cieľom predmetného dokumentu je analýza danosti a potrieb obce Veľký Folkmar, definovanie cieľov a opatrení, ktoré napomôžu rozvoju obce s ohľadom na potreby obyvateľov. Dokument PHRSR obce Veľký Folkmar stanovuje vízie a strategické ciele, navrhuje konkrétne aktivity pre ich dosiahnutie – určuje využívanie na miestnej úrovni uvádza merateľné ukazovatele a určuje opatrenia v oblasti hospodárskej, sociálnej a životného prostredia.

Globálne ciele rozvoja obce Veľký Folkmar .
Globálne ciele kopírujú počet a zameranie prioritných oblastí
1. Hospodárska oblasť – Zlepšiť vybavenosť a atraktivitu obce, a tým zabezpečiť vhodné podmienky na život pre miestnych obyvateľov, rozvoj investícií, podnikania a cestovného ruchu..
2. Sociálna – Podporovať rozvoj komunitnej spolupráce, sociálnej inklúzie a kultúrno – spoločenské podujatia
3. Životné prostredie – Realizovať aktivity prospievajúce k ochrane a zlepšovaniu stavu životného prostredia, využívaniu obnoviteľných zdrojov energie a efektívnemu systému odpadového hospodárstva.

Priority rozvoja obce Veľký Folkmar:
1. Modernizácia dopravnej infraštruktúry.
2. Rozvoj základnej a občianskej infraštruktúry.
3. Rozvoj a využitie potenciálu cestovného ruchu.
4. Rozvoj ekonomického potenciálu obce.
5. Sociálnejšia obec - Systémové znižovanie nezamestnaných obyvateľov obce Veľký Folkmar rozvojom aktívnej politiky trhu práce.
6. Komunitná spolupráca.
7. Zelená infraštruktúra v obci.

Požiadavky na vstupy.
- Ex- post hodnotenie,
- Základná charakteristika územia obce Veľký Folkmar,
- Analýza súčasného stavu obce Veľký Folkmar podľa tematických oblastí,
- SWOT analýza

Jedná sa o demografické, ekonomické a ďalšie štatistické ukazovatele, analýza stavu občianskej vybavenosti, prírodných a historických väzieb, prieskum názorov verejnosti, informácie o dostupných finančných zdrojoch.
Pri realizácii niektorých v PHRSR obce Veľký Folkmar navrhovaných činností a aktivít sa predpokladá dočasný alebo trvalý záber pôdy, ktorý však bude možné kvantifikovať až pri spracovaní dokumentácie pre územné alebo stavebné povolenie (pokiaľ to navrhovaná aktivita bude vyžadovať). Podobne budú v takejto dokumentácii vyčíslené aj požiadavky na prípadné energetické vstupy (elektrická energia, teplo, zemný plyn, iné energie – napr. obnoviteľné zdroje), požiadavky na pitnú vodu a pod.
V tejto etape spracovania strategického dokumentu nie je možné pri navrhovaných aktivitách vylúčiť ani požiadavky na prípadný výrub drevín. Rozsah a podmienky výrubu drevín bude možné špecifikovať až pre každú aktivitu spracovanú podrobnejším stupňom projektovej prípravy.

Údaje o výstupoch.
Výstupom strategického dokumentu je stratégia rozvoja, jej priority, opatrenia a aktivity vrátane akčného plánu na obdobie rokov 2022 - 2028. Konkrétnym výstupom dokumentu PHRSR obce Veľký Folkmar na roky 2022 – 2028 bude stanovenie vyššie stanovených rozvojových priorít a aktivít.
Navrhované aktivity predkladaného strategického dokumentu neuvažujú so vznikom nového veľkého zdroja znečisťovania ovzdušia na území obce Veľký Folkmar, v prípade návrhu na stredný zdroj znečisťovania ovzdušia prebehne štandardný proces jeho povoľovania s požiadavkou na vhodné umiestnenie zdroja znečisťovania ovzdušia a použitia najnovších technológií pre zníženie emisií

Údaje o priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie.
Pri strategických cieľoch spracovávaného dokumentu PHRSR obce Veľký Folkmar, realizáciou aktivít a opatrení navrhovaných predmetným strategickým dokumentom, možno očakávať, že bude dochádzať k určitým zásahom alebo k ovplyvňovaniu jednotlivých zložiek životného prostredia, napr. pôd, horninového prostredia, reliéfu, biotopov, legislatívne vymedzených a osobitne chránených častí prírody a krajiny, prvkov krajinnej štruktúry, kultúrno-historických hodnôt, k ovplyvňovaniu obyvateľstva, jeho aktivít, zdravotného stavu, pohody, rastlinstva a živočíšstva, a to v podobe priamych aj nepriamych vplyvov rôzneho charakteru, ich rozsahu a dopadu (pozitívnych a negatívnych), rôznej miery intenzity a časového trvania (zväčša pôjde o krátkodobé vplyvy lokálneho charakteru, súvisiace s realizáciou konkrétnych stavebných činností).
Konkrétne vplyvy a ich rozsah, trvanie a intenzita budú závisieť od charakteru a rozsahu jednotlivých aktivít, od miesta ich realizácie, od spôsobu ich vykonávania, od použitých postupov a technológií, od kumulatívneho spolupôsobenia s inými

aktivitami a pod., ktoré však v tejto fáze spracovania strategického dokumentu nie sú konkretizované.
V prípade, že navrhovaná činnosť bude napĺňať limit pre zisťovacie konanie, prebehne jeho proces v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona č. 24/2006 Z. z. Predkladaný strategický dokument nenavrhuje žiadnu činnosť, ktorá by podliehala povinnému posudzovaniu podľa § 18 a súvisiacich ustanovení zákona č. 24/2006 Z. z.
Je predpoklad, že negatívne vplyvy navrhovaných činností bude možné eliminovať dôsledným uplatnením požadovaných postupov navrhnutých v projektovej príprave, posudzovania a povoľovania aktivít, zohľadňovaním podmienok územia, integrovaným prístupom, aplikáciou účelných opatrení na minimalizáciu negatívnych vplyvov, dôsledným uplatňovaním najnovších technológií, dodržiavaním príslušných legislatívnych predpisov pre jednotlivé zložky životného prostredia, nakladanie s odpadom a pod.
Na základe vyššie uvedeného možno predpokladať, že napĺňanie strategických cieľov dokumentu PHRSR v prípade ich správnej realizácie, za rešpektovania platnej legislatívy z oblasti výstavby, životného prostredia a zdravia obyvateľstva, bude sprevádzané rozvojom a zvyšovaním kvality života a pohody obyvateľov a návštevníkov obce. Nakoľko sú mnohé navrhované aktivity a opatrenia v navrhovanom strategickom dokumente konkrétne zamerané na posilnenie starostlivosti a na zlepšenie stavu životného prostredia a zdravia obyvateľstva, predpokladáme významné pozitívne vplyvy na životné prostredie a zdravie obyvateľstva.
V kontexte vyššie uvedeného sa nepredpokladá vznik pravdepodobne významných negatívnych vplyvov posudzovaného strategického dokumentu na životné prostredie v súvislosti s realizáciou v ňom navrhovaných aktivít, činností a opatrení.

Vplyv na zdravotný stav obyvateľstva.
Je odôvodnené predpokladať, že napĺňanie navrhovanej stratégie a cieľov posudzovaného dokumentu PHRSR obce Veľký Folkmar na roky 2022 – 2028 pri dodržaní princípov trvalo udržateľného rozvoja a platnej legislatívy pri príprave a realizácii jednotlivých navrhovaných aktivít bude sprevádzané zlepšovaním zdravotného stavu a pohody obyvateľstva, kvality a dĺžky života.
V súvislosti s realizáciou v ňom navrhovaných aktivít, činností a opatrení sa nepredpokladá vznik pravdepodobne významných negatívnych vplyvov posudzovaného strategického dokumentu na zdravotný stav obyvateľstva.

Vplyvy na chránené územia (napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území - Natura 2000, národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti a pod.) vrátane návrhu opatrení na ich zmiernenie.
V zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov platí v celom katastrálnom území obce I. stupeň ochrany a priamo na jeho území sú evidované chránené územia

- NATURA 2000: - časť Chránené vtáčie územie Volovské vrchy (SKCHVU 036)
- územia európskeho významu : SKUEV0351 Folkmarská skala
- Mokrade lokálneho významu – Potôčik smerom na Folkmarskú skalu

Podľa predbežných poznatkov sa nenavrhujú také aktivity, ktoré by boli v kolízii s územím NATURA 2000, konkrétne chráneného vtáčieho územia SKCHVU 036 Volovské vrchy, SKUEV0351 Folkmarská skala, a s mokraďou lokálneho významu – Potôčik smerom na Folkmarskú skalu.

Pri realizácii činností v priestorovej súvislosti s týmito územiami alebo inými chránenými územiami v okolí, alebo s možným vplyvom na predmet ich ochrany bude potrebné dôsledné individuálne posúdenie vplyvov na životné prostredie a pri realizácii aktivít dodržanie príslušných opatrení na minimalizáciu negatívnych vplyvov na predmet ochrany. Za takých predpokladov sa negatívne vplyvy na chránené územia neočakávajú.

Na základe vyššie uvedeného sa nepredpokladá vznik pravdepodobne významných environmentálnych účinkov strategického dokumentu PHRSR obce Veľký Folkmar na roky 2022 – 2028 na chránené vtáčie územie európskej sústavy chránených území (NATURA 2000), chránené vodohospodárske oblasti a pod. v súvislosti s realizáciou v ňom navrhovaných aktivít.

Možné riziká súvisiace s uplatňovaním strategického materiálu.
1. Personálne riziko: nízky záujem socio-ekonomických partnerov a zainteresovaných osôb do zapojenia sa pri tvorbe PHRSR,
2. Riziko spojené so spracovaním dokumentu PHRSR: časová tieseň pri dodržaní harmonogram, kvôli procesu posudzovania príslušného dokumentu,
3. Riziko vzniknuté nepripravenosťou strategických (záväzných) dokumentov, z ktorých čerpá dokument PHRSR,
4. Riziko vzniknuté nepripravenosťou čerpania finančných prostriedkov, nedostatočným rozpočtom,
5. Možné riziko vplyvu na životné prostredie, ktoré nastane až pri samotnej realizácii konkrétneho projektu,
6. Riziko zmeny politických priorít dôsledkom komunálnych volieb 2022,
7. Riziko pandémie COVID 19 a jeho vplyv na ekonomický vývoj.

Vplyvy na životné prostredie presahujúce štátne hranice.
Spracovávaný strategický dokument nenavrhuje aktivity, ktorých vplyv by mal mať širší regionálny rozsah, navrhované činnosti a aktivity uvažované v dokumente PHRSR obce Veľký Folkmar na roky 2022 – 2028 majú miestny (lokálny) charakter a dosah. Nebudú tak dotknuté susedné štáty, nakoľko obec Veľký Folkmar je situované v doline Kojšovského potoka, ktorá je obkolesená rozsiahlejšími horskými celkami, ktoré prípadné negatívne vplyvy na ovzdušie a vodné toky významne minimalizujú.

V rámci zisťovacieho konania Okresný úrad Gelnica, odbor starostlivosti o životné prostredie rozposlal dňa 03.08.2022 v zmysle § 6 ods.2 zákona o posudzovaní oznámenie o strategickom dokumente PHRSR obce Veľký Folkmar na zaujatie stanoviska dotknutým orgánom a dotknutým obciam a zverejnil oznámenie o strategickom dokumente na webovom sídle Ministerstva životného prostredia SR.

V zmysle § 6 ods.6 zákona o posudzovaní doručili do termínu vydania predmetného rozhodnutia vyjadrenia a stanoviská k PHRSR obce Veľký Folkmar nasledovné dotknuté orgány, pričom ich stanoviská sú uvádzané v skrátenej forme:

Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru v Spišskej Novej Vsi - stanovisko č. ORHZ-SN-2022/000785-002 zo dňa 10.08.2022
Po preštudovaní strategického dokumentu „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Veľký Folkmar na roky 2022-2028" z hľadiska ochrany pred požiarmi nepredpokladá vznik negatívnych vplyvov na životné prostredie.
Vyjadrenie tunajšieho úradu: vzaté na vedomie.

Obvodný banský úrad v Košiciach- stanovisko č. 985-2357/2022 zo dňa 11.08.2022
V katastrálnom území Veľký Folkmar, okres Gelnica sa nachádza určené chránené ložiskové územie „Folkmárska Skala", ktorým sa zabezpečuje ochrana výhradného ložiska ostatných vápencov proti znemožneniu alebo sťaženiu jeho dobývania.
Hore uvedenú skutočnosť, je potrebné v predmetnom strategickom dokumente zohľadniť.
Úrad k predmetnému strategickému dokumentu nemá ďalšie pripomienky a netrvá na posudzovaní predmetného strategického dokumentu podľa zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
Vyjadrenie tunajšieho úradu: vzaté na vedomie, požiadavka zapracovaná do podmienok uvádzaných v závere rozhodnutia.

Ministerstvo životného prostredia SR, odbor štátnej geologickej správy - stanovisko č. 4074/2022-5.3, 44574/2022zo dňa 16.08.2022
1. V katastrálnom území obce Veľký Folkmar (ďalej len „predmetné územie") sa nachádza výhradné ložisko „Veľký Folkmar – Folkmarska Skala; vápenec (276)"; s určeným chráneným lo-žiskovým územím (CHLÚ), ktorého ochranu zabezpečuje Štátny geologický ústav Dionýza Štúra Bratislava, Bratislava .
Podľa § 15 ods. 1 banského zákona sú orgány územného plánovania a spracovatelia územ-noplánovacej dokumentácie povinní pri územnoplánovacej činnosti vychádzať z podkladov o zis-tených a predpokladaných výhradných ložiskách a sú povinní navrhovať riešenie, ktoré je z hľa-diska ochrany a využitia nerastného bohatstva a ďalších verejných záujmov najvýhodnejšie. Ministerstvo požaduje dodržať ustanovenia § 18 a § 19 banského zákona tak, aby bola zabez-pečená ochrana výhradných ložísk proti znemožneniu alebo sťaženiu ich dobývania a podľa § 17 ods. 5 a § 26 ods. 3 banského zákona vyznačiť hranice chránených ložiskových území a dobývacích priestorov v územnoplánovacej dokumentácii.
Vzhľadom na súčasné a predpokladané využívanie ložiska žiadame aj územie v blízkosti chráneného ložiskového územia nevyužívať ako obytné, prípadne rekreačné územia s novými stav-bami.

2. V predmetnom území sú evidované staré banské diela tak, ako sú zobrazené na priloženej mape. Ministerstvo žiada evidované staré banské diela vymedziť ako plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu podľa § 12 ods. 4 písm. o) Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii a vyznačiť v územnoplánovacej dokumentácii.

3. V predmetnom území je evidovaná skládka odpadov tak, ako je zobrazená na priloženej mape. Ministerstvo odporúča uvedenú skládku odpadov dostatočne zohľadniť v územnoplánovacej dokumentácii.

4. V predmetnom území sú podľa priloženej mapy zaregistrované potenciálne a stabilizované svahové deformácie. Zosuvy sa vyskytujú v severovýchodnej časti k. ú. obce na svahoch v bezprostrednej blízkosti intravilánu obce. Územia so zaregistrovanými svahovými deformáciami sú zaradené do rajónu nestabilných území so stredným až vysokým stupňom náchylnosti k aktivizácii svahových deformácií. Aktivizácia svahových deformácií je možná vplyvom prírodných pomerov alebo negatívnymi antropogénnymi zásahmi, resp. ich kombináciou.

Nestabilné je aj bezprostredné okolie zaregistrovaných svahových deformácií, ktoré je zaradené do rajónu nestabilných území s priaznivou geologickou stavbou ku vzniku svahových deformácií. Stupeň náchylnosti ku vzniku svahových deformácií je diferencovaný predovšetkým morfológiou územia. Územia sú citlivé na negatívne antropogénne zásahy.
Orgány územného plánovania sú podľa § 20 ods. 1 geologického zákona povinné v textovej a grafickej časti územnoplánovacej dokumentácie zohľadniť výsledky geologických prác, v konkrétnom prípade výsledky inžinierskogeologického prieskumu spracované v záverečnej správe: Atlas máp stability svahov SR v M 1 - 50 000 (Šimeková, Martinčeková a kol., 2006), ktorý je prístupný na mapovom serveri Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra (http://apl.geology.sk/at-lassd/). Na webových stránkach sú dostupné aj ďalšie údaje a informácie o registrovaných svahových deformáciách (http://apl.geology.sk/geofond/zosuvy/).
Svahové deformácie v predmetnom území negatívne ovplyvňujú možnosti využitia nestabilných území pre stavebné účely.

5. Predmetné územie spadá do nízkeho až stredného radónového rizika, tak ako je to zobrazené na priloženej mape. Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia.

6. Informácie o geotermálnej energii v predmetnom území sú k dispozícii na webovej stránke Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra – aplikácia Atlas geotermálnej energie http://apl.geo-logy.sk/mapportal/#/aplikacia/14.

Podľa § 20 ods. 3 geologického zákona ministerstvo vymedzuje ako riziká stavebného využitia územia:
a) výskyt potenciálnych a stabilizovaných zosuvov. Vhodnosť a podmienky stavebného vy-užitia územia s výskytom potenciálnych a stabilizovaných zosuvov je potrebné posúdiť a overiť inžinierskogeologickým prieskumom

výskyt stredného radónového rizika. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarenia pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.
Vyjadrenie tunajšieho úradu: vzaté na vedomie, požiadavky zapracované do podmienok uvádzaných v závere rozhodnutia

Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Spišskej Novej Vsi- stanovisko č.HŽP-4163/1331/2022-4318/2022 zo dňa

10.08.2022
K oznámeniu o strategickom dokumente „ Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Veľký Folkmar na roky 2022-2028" sú nasledovné pripomienky:
1. pri novej výstavbe bytových a nebytových objektov v zmysle § 130 zákona č. 87/2018 Z.z. Zákona o radiačnej ochrane a o zmene a doplnení niektorých zákonov a vyhlášky MZ SR č. 98/2018 Z.z., Vyhlášky, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarenia pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia, je potrebné zohľadniť aj výskyt radónového rizika - prevažná časť územia mesta spadá do stredného radónového rizika a zároveň je potrebné prijať opatrenia na ochranu obyvateľov pred ožiarením prírodným ionizujúcim žiarením v zmysle zákona č. 87/2018 Z.z. Zákona o radiačnej ochrane a o zmene a doplnení niektorých zákonov a vyhlášky MZ SR č. 98/2018 Z.z., Vyhlášky, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarenia pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia v platnom znení,
2. pri návrhu, výstavbe alebo podstatnej rekonštrukcii dopravných stavieb a infraštruktúry je potrebné prijať opatrenia, aby hluk vo vonkajšom alebo vnútornom prostredí neprekročil prípustné hodnoty pri predpokladanom dopravnom zaťažení,
3. pri návrhu, výstavbe alebo podstatnej rekonštrukcii budov je potrebné zabezpečiť ochranu vnútorného prostredia budov pred hlukom z vonkajšieho prostredia pri súčasnom zachovaní ostatných potrebných vlastností vnútorného prostredia,

RÚVZ nepožaduje ďalšie posudzovanie v zmysle zákona č.24/2006 Z.z. RÚVZ zároveň upozorňuje, že konkrétne vplyvy na životné prostredie a zdravie , ich rozsah, trvanie a intenzita môžu závisieť od charakteru a rozsahu jednotlivých aktivít, od miesta ich realizácie, od spôsobu ich vykonávania, od použitých postupov a technológií, od kumulatívneho spolupôsobenia s inými faktormi, ktoré nie sú v tejto fáze spracovania strategického dokumentu konkretizované. Podať vyjadrenie pre konkrétne aktivity bude možné po predložení podrobnejšieho stupňa dokumentácie.

Predmetné stanovisko sa vydáva podľa § 3 ods. 3 písm. a) zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
Vyjadrenie tunajšieho úradu: vzaté na vedomie, pripomienky zapracované do podmienok uvádzaných v závere rozhodnutia.

Ministerstvo životného prostredia SR, odbor štátnej správy ochrany prírody a krajiny - stanovisko č. 10885/2022-6.3,46620/2022 zo dňa 17.08.2022
Ministerstvo upozorňuje na niektoré nezrovnalosti v samotnej dokumentácií PHSR obce Veľký Folkmar 2022-2028 :
- v analytickej časti sú riešené chránené územia národnej aj európskej sústavy chránených území Natura 2000, no nezaoberá sa vôbec prvkami územného systému ekologickej stability (ďalej len „ÚSES"), pričom v závere dokumentácie sa odvoláva práve na ekologickú stabilitu a tiež ako jeden zo zdrojov uvádza regionálny ÚSES (ďalej len „RÚSES") okresu Gelnica,
- v analytickej časti, v kap. 1.1.2 v časti ochrana prírody a krajiny sa konštatuje, že k. ú. obce sa nachádza v prvom stupni územnej ochrany, pričom následne v tej istej kapitole v časti Súvislá európska sústava chránených území Natura 2000 je uvedené, že v ÚEV Folkmarská skala, ktorá spadá do k. ú. obce, platí druhý stupeň územnej ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z. z.,
- v kapitole 1.3.2 je konštatovaná nízka ekologická stabilita územia, pričom podľa RÚSES okresu Gelnica má územie obce Veľký Folkmar koeficient ekologickej stability KES hodnotu 3,86, čo predstavuje vysokú ekologickú stabilitu v území.

Na základe skutočnosti, že predložený strategický dokument PHSR obce Veľký Folkmar 2022-2028 predstavuje všeobecne formulovaný koncepčný dokument bez špecifikácie a územného vymedzenia konkrétnych zámerov, nie je možné identifikovať vplyvy strategického dokumentu na európsku sústavu chránených území Natura 2000, ani na ostatné záujmy ochrany prírody a krajiny.

Na základe vyššie uvedeného upozorňujeme, že jednotlivé konkrétne plány a projekty vyplývajúce z predloženého PHSR obce Veľký Folkmar 2022-2028 bude potrebné dôsledne posudzovať v samostatných konaniach (ako napr. EIA/SEA, DÚR, DSP) a v prípade plánov a projektov, ktoré môžu mať významný vplyv na územia európskej sústavy chránených území Natura 2000 aj v zmysle platnej legislatívy podľa zákona č. 24/2006 Z. z., resp. podľa § 28 zákona č. 543/2002 Z. z.
Vyjadrenie tunajšieho úradu: vzaté na vedomie, pripomienky zahrnuté do podmienok uvádzaných v závere rozhodnutia.

Okresný úrad Gelnica, odbor krízového riadenia - stanovisko č.OU-GL-OKR-2022/000857 zo dňa 15.08.2022
Predložený strategický dokument nerieši problematiku civilnej ochrany a tým sa odbor krízového riadenia nebude k nemu vyjadrovať.
Strategický dokument nežiada posudzovať podľa zákona č.24/2015 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
Vyjadrenie tunajšieho úradu: vzaté na vedomie.

Okresný úrad Gelnica, odbor starostlivosti o životné prostredie - štátna správa odpadového hospodárstva – stanovisko č. OU-GL-OSZP – 2022/000858 zo dňa 25.08.2022
Predložený strategický dokument „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Veľký Folkmar na roky 2022 - 2028" z hľadiska odpadového hospodárstva plánuje skvalitnenie systému nakladania s odpadmi zabezpečením efektívneho systému nakladania s odpadmi, dobudovanie a rozšírenie systému zberu komunálnych odpadov o biologicky rozložiteľné komunálne odpady, zefektívnenie prevádzky zberného dvora, zvyšovanie povedomia občanov k separovaniu odpadov a zabezpečenie efektívnej separácie odpadov.

Na základe vyššie uvedeného a z hľadiska záujmov sledovaných na úseku odpadového hospodárstva k predloženému oznámeniu o strategickom dokumente „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Veľký Folkmar ma na roky 2022 - 2028" nemáme námietky a pripomienky.
Zároveň nepožadujeme, aby bol uvedený strategický dokument posudzovaný podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov znení neskorších predpisov.

Vyjadrenie tunajšieho úradu: vzaté na vedomie.

Okresný úrad Gelnica, odbor starostlivosti o životné prostredie - štátna správa ochrany ovzdušia – stanovisko č. OU-GL-OSZP – 2022/000863 zo dňa 25.08.2022
Na základe hodnotenia kvality ovzdušia v zmysle § 9 ods.1 zák. č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov záujmové územie riešené v predloženom strategickom dokumente nepatrí medzi oblasti, ktoré by z hľadiska čistoty ovzdušia vyžadovali osobitnú ochranu.
V predloženom dokumente sa nepredpokladajú také činnosti resp. investičné zámery, ktorých realizácia by mala zásadný vplyv na kvalitu ovzdušia v obci Veľký Folkmar.
Na základe uvedeného tunajší úrad nemá pripomienky k predloženému strategickému dokumentu „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce veľký Folkmar na roky 2022-2028".
Vyjadrenie tunajšieho úradu: vzaté na vedomie.

Okresný úrad Gelnica, odbor starostlivosti o životné prostredie - štátna vodná správa – stanovisko č. OU-GL-OSZP – 2022/001126 zo dňa 21.11.2022
Okresný úrad Gelnica, odbor starostlivosti o životné prostredie, ako vecne a miestne príslušný orgán štátnej vodnej správy pre okres Gelnica podľa § 5 zákona č. 525/2003 Z.z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a podľa §-u 61 zák. NR SR č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len vodný zákon), zároveň špeciálny stavebný úrad pre vodné stavby na území okresu Gelnica podľa §-u 120 zákona č. 50/l976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov a podľa § 140a stavebného zákona a zároveň dotknutý orgán podľa podľa § 6 ods. 2 a povoľujúci orgán podľa § 3 písm. m) zákona NR SR č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej zákon) pre niektoré opatrenia uvedené v strategickom dokumente „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Veľký Folkmar na roky 2022 - 2028" vydáva po jeho preštudovaní nasledovné stanovisko:
1. Nepožadujeme vykonať ďalší stupeň posudzovania vplyvu a súhlasíme s jeho ukončením vo fáze zisťovacieho konania, avšak požadujeme rešpektovať požiadavky uvedené v ďalších bodoch.
2. Medzi dôležité opatrenia z hľadiska ochrany životného prostredia (ďalej ŽP) považujeme vykonávať vzdelávanie školskej aj predškolskej mládeže v oblasti ochrany jednotlivých zložiek ŽP v školskom procese aj pri mimoškolských aktivitách a prepojiť ju priamo s vykonávaním niektorých opatrení napr. odstraňovanie odpadov zo životného prostredia.
3. Pri aktivitách dotýkajúcich sa komunikácií a mostov dbať už pri príprave projektov
- na doplnenie prvkov odvodnenia účelových komunikácií (lesných aj poľnohospodárskych ciest) a podporu prirodzenej retencie dažďových vôd (vody z povrchového odtoku) v mieste ich vzniku, vykonávať ich pravidelnú údržbu,
- dažďové kanalizácie s výtokom do tokov budovať iba v území, kde je to nevyhnutné,
- pri výstavbe prícestných kanalizácií zabezpečiť pred odvedením vôd z povrchového odtoku do tokov čistenie vôd sedimentáciou a zachytávaním splavenín,
- na zabezpečenie dostatočného prietokového profilu pod mostami (prioritne na úrovni Q100 s 50 cm bezpečnostnej rezervy).
4. Pri všetkých opatreniach (napr. pri budovách a spevnených plochách) v území obce Veľký Folkmar (aj Obec) je potrebné dbať na zadržiavanie vody v území (akumulácia, využitie, prirodzená alebo technická retencia vody z povrchového odtoku v území), čo je opatrenie schválené vládou vo Vodnom pláne Slovenska z r. 2015 a tiež významným opatrením pre udržanie prijateľnej klímy v území či príspevkom k povodňovej ochrane. Tiež už pri povoľovaní stavieb Obcou ako stavebným úradom (vrátane rodinných domov) presadzovať akumuláciu a využitie dažďovej vody zo striech, prirodzenú alebo technickú retenciu a neodvádzať ju do tokov.
5. Zo strany Obce je potrebné zamerať sa na opatrenia na kritických úsekoch drobných vodných tokov, ktoré sú prítokmi Kojšovského potoka (regulácie, protipovodňové opatrenia, zníženie rýchlosti odtoku vody v drobných tokoch napr. zrubovým hradením bystrín, odrážky, vývariská, správne kapacitne nadimenzované priepusty a premostenia aj v extraviláne, ...), v intraviláne je dôležitý drobný vodný tok Podrošták, nad zastavaným územím obce drobný vodný tok v Prednej doline, ktorý je zdrojom vody pre verejný vodovod. Samozrejme za súčinnosti so správcom toku.
6. V oblasti ochrany kvality vôd je potrebné sa sústrediť na opatrenia:
- pre obyvateľstvo zatiaľ neodkanalizovaných častí obce zabezpečiť podmienky a organizovanie ekonomicky únosného systému vývozu obsahu žúmp na ČOV, aby sa predišlo nelegálnemu vypúšťaniu obsahu žúmp do životného prostredia, ČOV Gelnica je uspôsobená na príjem odpadových vôd zo žúmp,
- identifikovať zdroje balastných vôd pritekajúcich do verejnej kanalizácie (zvyšujú nákladovosť ČOV) a následne pretesniť celú stokovú sieť VK, aby sa zabezpečila efektivita aj technologická účinnosť čistenia splaškových odpadových vôd,
- vypustiť návrh opatrenia „7.1.3. Rekonštrukcia a rozšírenie ČOV" v r. 2022 - 2024, pretože toto opatrenie nemá opodstatnenie a neopiera sa o odborné zhodnotenie súčasnej technológie čistenia splaškových odpadových vôd na ČOV ani kapacitných možností ČOV, zhodnotenie bude možné až po odstránení balastných vôd z VK,
- pôsobiť na obyvateľov obce, aby v miestach kde je to možné, urýchlene napojili rodinné domy na verejnú kanalizáciu,
- u obyvateľov obce, ktorí majú napojené rodinné domy na VK, požadovať, aby dažďové vody zo striech nezaúsťovali do svojich kanalizačných prípojok a u tých, ktorí ich majú zaústené do kanalizačných prípojok, aby prípojky dažďových vôd odstránili a následne postupovali podľa bodu 4.,
- zrealizovať deklarované napojenie územia novej individuálnej bytovej výstavby na verejnú kanalizáciu a verejný vodovod,
- uvedené je aj opatrením pre podporu rozvoja Obce v ekonomickej a environmentálnej oblasti a rozvoja celého sídla.
7. V oblasti udržania alebo zlepšenia výdatnosti zdrojov vody a zabráneniu ich znečistenia látkami škodlivými vodám je potrebné, aby Obec ako vlastník lesných pozemkov v Prednej doline a zriaďovateľ ich obhospodarovateľa (Obecné lesy Veľký Folkmar, s.r.o.) prijal opatrenia na ochranu povodia rozhodujúceho zdroja vody na pitné účely pre Obec, jednak v spôsobe obhospodarovania lesných pozemkov, v údržbe odvodnenia lesných ciest a odvozných miest, ale aj v regulácii iných aktivít v tomto území tak, aby sa neznehodnotil zraniteľný odber povrchovej vody z toku Predná dolina. V prípade, že nie je vymedzené pásmo ochrany vodárenského zdroja pitnej vody rozhodnutím orgánu ŠVS, tak je potrebné zhodnotiť územie hydrogeológom a vypracovať vymedzenie pásma ochrany 1., 2. a prípadne 3. stupňa s určením režimu činnosti v

nich.

8. Pre prípadné doplnenie zdroja pitnej vody pre verejný vodovod v čase sucha disponuje obec možným zdrojom vody Ryny, preto môže byť zaradená do opatrení PHSR príprava jeho využívania – t. j. dlhodobé sledovanie jeho výdatnosti, kvality vody, posúdenie zdroja hydrogeológom a spracovanie štúdie jeho prípadného využívania a určenie pásiem ochrany zdroja vody.

9. V oblasti vodného hospodárstva je nutné ako opatrenie PHSR dopracovať projektovú dokumentáciu rozostavanej vodnej nádrže pri pravom brehu Kojšovského potoka v rkm cca 5,4 , povoliť stavbu VN orgánom ŠVS a dokončiť ju tak, aby plnila funkciu záchytnej nádrže na vody z povrchového odtoku pri prívalových dažďoch a stlmila povodňovú situáciu na toku Kojšovský potok a v Obci, prípadne plnila funkciu požiarnej nádrže pre potreby hasičov na zdolávanie požiarov na lesnej a poľnohospodárskej pôde v okolí.

10. Medzi opatrenia PHSR je možné zaradiť aj úpravu častí drobných tokov v extraviláne a vytvorenie napájadiel pre pasúce sa hospodárske zvieratá, aby sa predišlo znečisteniu drobných tokov pritekajúcich do intravilánu, s čím bol v nedávnej minulosti v obci problém.

11. Zvážiť zaradenie rozvoja cestovného ruchu formou krátkodobo prenajímateľných chát do PHSR tak, ako s tým počítal návrh územného plánu obce, a vytvorenie servisných služieb pre ich nájomcov.

12. Upozorňujeme na :

- chybu v písaní str. 18, kde je uvedený vodný zákon 364/2006 Z.z. v znení z. č. 384/2009 Z.z., správne je uvádzať ako vodný zákon z. č. 364/2006 Z.z. v znení neskorších predpisov (po z. č. 384/2009 Z.z. bolo ešte 19 noviel),
- str. 32 riadok 2. – 3. zhora - je potrebné doplniť medzi zaplavované obce aj mesto Gelnica.
- str. 43 v zásobovaní vodou sú uvedené ako zdroj vody pre verejný vodovod pramene bez bližšej charakteristiky, avšak podľa technického vyhotovenia zdroja a jeho umiestnenia v k. ú. ide o odber povrchových vôd z bezmenného drobného vodného toku v Prednej doline (v lesníckom GIS názov toku Predná dolina, v zoznamoch správcu toku názov Hrebeň), v stati uvedené 28,1 % napojenie domácností na VV je chybné, VV má 372 vodovodných prípojok s predpokladaným napojením 2 obyvateľov na prípojku cca 83,6 % (v minulosti bolo udávaných zásobovaných 810 obyv., čo by znamenalo až 91 % obyv.), pri verejnej kanalizácii uvedené „kmeňové potrubie" je vhodné nahradiť výrazom „kanalizačný zberač" alebo „hlavná stoka",
- na viacerých miestach v PHSR používaný názov toku Reka je nesprávny, správne je potrebné uviesť Kojšovský potok (vodohospodársky významný tok podľa Vyhl. MŽP SR č. 211/2005 Z.z.), názov Reka je vhodné uviesť v texte iba pre vysvetlenie ako miestny názov.

13. Mimo kompetenciu orgánu ŠVS upozorňujeme na zjavné chyby v písaní či iné nedostatky (čísla strán v pdf súboru v elektr. verzii):

- celý dokument je vo všeobecnej časti (charakteristika) venovaný predovšetkým okresu Gelnica, len v malej miere riešenému územiu,
- str. 19 a 20 – v tab. Ochranné pásma vodárenských zdrojov v okr. Gelnica sú popísané podrobne aj málo významné doplnkové zdroje vody pre skupinový verejný vodovod Gelnica – Jaklovce – Margecany, či dvakrát uvedené údaje o zdrojoch vody pre Prakovce, alebo vodárenský tok Zimná (v k.ú. Závadka) zdroj pre Rudňany, ale chýba akákoľvek zmienka o zdroji vody najdôležitejšom pre obec Veľký Folkmar - Predná dolina.
- str. 37 – v bode 1.1.4. je vhodné uviesť aj cestu II/547 a účelové lesné a poľné cesty,
- str. 38 Železničná doprava vhodné doplniť – pre Veľký Folkmar je najdôležitejšia železničná stanica Margecany ako nástupná stanice pre žel. dopravu smerom na Košice a Sp. Novú Ves pri ceste za prácou, za službami zdravotníctva a inými dôvodmi,
- str. 42 – Smolník nemá štatút mesta,
- pri cyklotrasách vhodné uviesť, že vedú po cestách II/546 a II/549 (údaj uvedený na všetkých mapách), pri e.č. 2882 za Uhornianským sedlom uviesť Krásnohorské podhradie (zaujímavý turistický cieľ - hrad a jaskyňa)
- str. 43 – v stati „Zásobovanie teplom" v obci neexistuje centrálne zásobovanie teplom (žiaden teplovod), ale bytové budovy majú lokálne zdroje tepla ... na báze ....
- str. 69 – 1. riadok – ak okres Gelnica, tak susedí aj s okresom Prešov (doplniť)
  - vypustiť z textu obec Smolník a celý text upraviť vo vzťahu k obci Veľký Folkmar,
  - posledná veta je logicky nezdôvodniteľná – naopak pre periférii je nutné dopravné napojenie na centrá, avšak v minulosti znižovala potrebu dopravných napojení napr. na Košice existencia veľkého strojárskeho závodu v Prakovciach a menších v Gelnici.
- str. 70 – hraničné negatívne hodnotenia úrovne okresu v rámci SR (najnižšia vzdelanosť a znalosť cudzích jazykov, najmenší potenciál rozvoja, najväčšie bariéry na zlepšenie podnikateľského prostredia, najhoršia úroveň technológií a pod.) vyznievajú nevierohodne bez udania zdroja štatistických sledovaní pri často nemerateľných ukazovateľoch, vhodnejšie sa javí výraz „jeden z najhorších okresov v SR".

Obec Opátka dňa 15.8.2022 doručila na tunajší úradu informáciu o vyvesení oznámenia o strategickom dokumente dňa 08.08.2022 a oznámila, že nemá námietky k oznámeniu strategického dokumentu „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Veľký Folkmar na roky 2022-2028".

Obec Veľký Folkmar 17.08.2022 zaslala informáciu o zverejnení oznámenia o strategickom dokumente na webovej úradnej tabuli od 04.08.2022 a zvesené z úradnej tabuli dňa 17.08.2022.

Mesto Gelnica dňa 12.09.2022 zaslala oznámenie, že strategický dokument bol zverejnený na úradnej tabuli obce od 04.08.2022 do 22.08.2022.

Na základe výsledkov zisťovacieho konania o posudzovaní strategického dokumentu PHRSR obce Nálepkovo sa nepredpokladajú negatívne vplyvy na životné prostredie a vznesené požiadavky sa v prevažnej miere vzťahujú na proces spracovania, prerokovania a schválenia strategického dokumentu resp. na riešenie navrhovaných rozvojových činností.

Okresný úrad Gelnica, odbor starostlivosti o životné prostredie v rámci predmetného konania posúdil strategický dokument „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Veľký Folkmar na roky 2022-2028" v zmysle kritérií pre zisťovacie konanie podľa § 7 a prílohy č.3 zákona č.24/2006 Z. z., pri ktorom zvážil súhrn všetkých uvedených skutočností a informácií obsiahnutých v oznámení a po preskúmaní všetkých dostupných dokumentov, s prihliadnutím na význam očakávaných vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľstva, jeho únosného zaťaženia a ochranu poskytovanú podľa

osobitných predpisov, ako aj s prihliadnutím na stanoviská zainteresovaných orgánov z ktorých nevzišla požiadavka na ďalšie posudzovanie, rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Ak sa zistí, že skutočné vplyvy posudzovaného strategického dokumentu sú väčšie ako sa uvádza v oznámení o strategickom dokumente je ten, kto dokument obstarával povinný zabezpečiť opatrenia na zosúladenie skutočného vplyvu s vplyvom uvedeným v oznámení o strategickom dokumente a v súlade s podmienkami určenými v rozhodnutí o povolení činnosti podľa osobitných predpisov.

Zo stanovísk doručených tunajšiemu úradu k oznámeniu o vypracovaní strategického dokumentu vyplynuli nasledovné pripomienky, požiadavky a odporúčania, na ktoré musí obstaravateľ prihliadať a ktoré je potrebné rešpektovať, zohľadniť a posúdiť v procese spracovania, prerokovania a schválenia strategického dokumentu podľa osobitných predpisov a pri riešení jednotlivých návrhoch rozvojových aktivít:

1. zabezpečiť ochranu výhradného ložiska ostatných vápencov „Veľký Folkmar - Folkmarska Skala;vápenec (276)" s určeným chráneným ložiskovým územím proti znemožneniu alebo sťaženiu jeho dobývania, územie v blízkosti chráneného ložiskového územia a dobývacích priestorov nevyužívať ako obytné , prípadne rekreačné územia s novými stavbami.

2. Evidované staré banské diela vymedziť ako plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu.

3 Evidované skládky odpadov uvedené v priloženej mape a územie s výskytom stredného radónového rizika zohľadniť v územnoplánovacej dokumentácii pri riešení využitia územia pre stavebné účely a prijať opatrenia na ochranu obyvateľov pred ožiarením prírodným ionizujúcim žiarením.

4. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom svahových deformácií je potrebné posúdiť a overiť inžinierskogeologickým prieskumom.

5. Pri návrhu, výstavbe alebo podstatnej rekonštrukcii dopravných stavieb a infraštruktúry prijať opatrenia, aby hluk vo vonkajšom alebo vnútornom prostredí neprekročil prípustné hodnoty pri predpokladanom dopravnom zaťažení.

6. Zabezpečiť pri návrhu, výstavbe alebo podstatnej rekonštrukcii budov opatrenia vnútorného prostredia budov pred hlukom z vonkajšieho prostredia.

7. Zaoberať sa prvkami územného systému ekologickej stability v analytickej časti riešené chránené územia národnej aj európskej sústavy chránených území Natura 2000.

8. Zosúladiť v analytickej časti, v kap. 1.1.2 v časti ochrana prírody a krajiny konštatáciu, že k. ú. obce sa nachádza v prvom stupni územnej ochrany, pričom následne v tej istej kapitole v časti Súvislá európska sústava chránených území Natura 2000 je uvedené, že v ÚEV Folkmarská skala, ktorá spadá do k. ú. obce, platí druhý stupeň územnej ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z. z.

9. Opraviť v kapitole 1.3.2 konštatovanie nízkej ekologickej stability územia, pričom podľa RÚSES okresu Gelnica má územie obce Veľký Folkmar koeficient ekologickej stability KES hodnotu 3,86, čo predstavuje vysokú ekologickú stabilitu v území.

10. Jednotlivé konkrétne plány a projekty vyplývajúce z predloženého strategického dokumentu dôsledne posudzovať v samostatných konaniach (napr. EIA, SEA, DÚR, DSP) a v prípade plánov a projektov, ktoré môžu mať významný vplyv na územia európskej sústavy chránených území Natura 2000 aj podľa § 28 zákona č. 543/2002 Z. z.

11. Premietnuť do navrhovaných opatrení z hľadiska ochrany životného prostredia (ďalej ŽP) vzdelávanie školskej aj predškolskej mládeže v oblasti ochrany jednotlivých zložiek ŽP v školskom procese aj pri mimoškolských aktivitách a prepojiť ho priamo s vykonávaním niektorých opatrení napr. odstraňovanie odpadov zo životného prostredia.

12. Pri príprave projektov dotýkajúcich sa komunikácií a mostov dbať
- na doplnenie prvkov odvodnenia účelových komunikácii (lesných aj poľnohospodárskych ciest) a podporu prirodzenej retencie dažďových vôd (vody z povrchového odtoku) v mieste ich vzniku, s následným vykonávaním ich pravidelnej údržby,
- dažďové kanalizácie s výtokom do tokov budovať iba v území, kde je to nevyhnutné,
- pri výstavbe prícestných kanalizácii zabezpečiť pred odvedením vôd z povrchového odtoku do tokov čistenie vôd sedimentáciou a zachytávaním splavenín,
- na zabezpečenie dostatočného prietokového profilu pod mostom na prístupovej komunikácii (prioritne na úrovni Q100 s 50 cm bezpečnostnej rezervy).

13. Pri všetkých opatreniach (napr. pri budovách a spevnených plochách) v území obce Veľký Folkmar dbať na zadržiavanie vody v území (akumulácia, využitie, prirodzená alebo technická retencia vody z povrchového odtoku v území). Pri povoľovaní stavieb obcou ako stavebným úradom presadzovať akumuláciu a využitie dažďovej vody zo striech, prirodzenú alebo technickú retenciu a neodvádzať ju do tokov.

14. Zamerať sa za súčinnosti so správcom toku na opatrenia na kritických úsekoch drobných vodných tokov, ktoré sú prítokmi Kojšovského potoka (regulácie, protipovodňové opatrenia, zníženie rýchlosti odtoku vody v drobných tokoch napr. zrubovým hradením bystrín, odrážky, vývariská, správne kapacitne nadimenzované priepusty a premostenia aj v extraviláne, ...), v intraviláne je dôležitý drobný vodný tok Podrošták, nad zastavaným územím obce drobný vodný tok v Prednej doline, ktorý je zdrojom vody pre verejný vodovod.

15. V oblasti ochrany kvality vôd sústrediť na opatrenia:

- pre obyvateľstvo zatiaľ neodkanalizovaných častí obce zabezpečiť podmienky a organizovanie ekonomicky únosného systému vývozu obsahu žúmp na ČOV, aby sa predišlo nelegálnemu vypúšťaniu obsahu žúmp do životného prostredia, ČOV Gelnica je uspôsobená na príjem odpadových vôd zo žúmp,
- identifikovať zdroje balastných vôd pritekajúcich do verejnej kanalizácie (zvyšujú nákladovosť ČOV) a následne pretesniť celú stokovú sieť VK, aby sa zabezpečila efektivita aj technologická účinnosť čistenia splaškových odpadových vôd,
- vypustiť návrh opatrenia „7.1.3. Rekonštrukcia a rozšírenie ČOV" v r. 2022 - 2024, pretože toto opatrenie nemá opodstatnenie a neopiera sa o odborné zhodnotenie súčasnej technológie čistenia splaškových odpadových vôd na ČOV ani kapacitných možností ČOV, zhodnotenie bude možné až po odstránení balastných vôd z VK,
- pôsobiť na obyvateľov obce, aby v miestach kde je to možné, urýchlene napojili rodinné domy na verejnú kanalizáciu,
- u obyvateľov obce, ktorí majú napojené rodinné domy na VK požadovať, aby dažďové vody zo striech nezaúsťovali do svojich kanalizačných prípojok a u tých, ktorí ich majú zaústené do kanalizačných prípojok, aby prípojky dažďových vôd odstránili a následne postupovali podľa bodu 11.,
- zrealizovať deklarované napojenie územia novej individuálnej bytovej výstavby na verejnú kanalizáciu a verejný vodovod.

16. V oblasti udržania alebo zlepšenia výdatnosti zdrojov vody a zabráneniu ich znečistenia látkami škodlivými vodám je potrebné, aby Obec ako vlastník lesných pozemkov v Prednej doline a zriaďovateľ ich obhospodarovateľa (Obecné lesy Veľký Folkmar, s.r.o.) prijal opatrenia na ochranu povodia rozhodujúceho zdroja vody na pitné účely pre Obec a to v spôsobe obhospodarovania lesných pozemkov, v údržbe odvodnenia lesných ciest a odvozných miest, ale aj v regulácii iných aktivít v tomto území tak, aby sa neznehodnotil odber povrchovej vody z toku Predná dolina. Ak nie je vymedzené pásmo ochrany vodárenského zdroja pitnej vody rozhodnutím orgánu ŠVS, tak je potrebné zhodnotiť územie hydrogeológom a vypracovať vymedzenie pásma ochrany 1., 2. a prípadne 3. stupňa s určením režimu činnosti v nich.

17. Zaradiť do opatrení PHRSR v oblasti vodného hospodárstva:
- prípravu využívania možného zdroja vody Ryny pre prípadné doplnenie zdroja pitnej vody pre verejný vodovod v čase sucha - t. j. dlhodobé sledovanie jeho výdatnosti, kvality vody, posúdenie zdroja hydrogeológom a spracovanie štúdie jeho prípadného využívania a určenie pásiem ochrany zdroja vody.
- dopracovať projektovú dokumentáciu rozostavanej vodnej nádrže pri pravom brehu Kojšovského potoka v rkm cca 5,4 , povoliť stavbu VN orgánom ŠVS a dokončiť ju tak, aby plnila funkciu záchytnej nádrže na vody z povrchového odtoku pri prívalových dažďoch a stlmila povodňovú situáciu na toku Kojšovský potok a v Obci, prípadne plnila funkciu požiarnej nádrže pre potreby hasičov na zdolávanie požiarov na lesnej a poľnohospodárskej pôde v okolí.

18. Zvážiť zaradenie rozvoja cestovného ruchu formou krátkodobo prenajímateľných chát do PHSR tak, ako s tým počítal návrh územného plánu obce, a vytvorenie servisných služieb pre ich nájomcov.

19. Opraviť v dokumente „PHRSR obce Veľký Folkmar na roky 2022-2028" chyby v písaní či iné nedostatky uvedené v stanovisku Okresného úradu Gelnica, OSŽP, štátnej vodnej správy č.OU-GL-OSZP-2022/001126/Tu zo dňa 21.11.2022.

Upozornenie:

Podľa § 7 ods.7 zákona č.24/2006 Z. z. dotknutá obec bezodkladne informuje o tomto rozhodnutí verejnosť spôsobom v miestne obvyklým.
Týmto záverom nie je dotknutá povinnosť posudzovania konkrétnych zámerov podliehajúcich posudzovaniu podľa zák. č. 24/2006 Z. z.

Poučenie

V zmysle § 64 písm. a) zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa na konanie o posudzovaní strategického dokumentu nevzťahuje zákon 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov a preto sa voči nemu nemožno odvolať.
Toto rozhodnutie možno preskúmať súdom podľa zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov

Ing. Milan Turzák
vedúci odboru

Informatívna poznámka - tento dokument bol vytvorený elektronicky orgánom verejnej moci
IČO: 00151866 Sufix: 10169

Doručuje sa
Obec Veľký Folkmar, Veľký Folkmar , 055 51 Veľký Folkmar, Slovenská republika
Mesto Gelnica, Banícke námestie 4, 056 01 Gelnica, Slovenská republika
Obec Jaklovce, Nová 464/81, 055 61 Jaklovce, Slovenská republika
Obec Kojšov, Kojšov 3, 055 52 Kojšov, Slovenská republika
Obec Košická Belá, Košická Belá 54, 044 65 Košická Belá, Slovenská republika
Obec Malá Lodina, Malá Lodina 3, 044 81 Malá Lodina, Slovenská republika
Obec Opátka, Opátka 17, 044 65 Opátka, Slovenská republika
Ministerstvo životného prostredia, ,
Krajský pamiatkový úrad Košice, Hlavná , 040 01 Košice, Slovenská republika
Obvodný banský úrad Košice, Timonova 762, 040 01 Košice, Slovenská republika

Regionálny úrad verejného zdravotníctva Spišská Nová Ves, A. Mickiewicza 1730/6, 052 20 Spišská Nová Ves, Slovenská republika
Košický samosprávny kraj, Nám. Maratónu Mieru 1 , 040 01 Košice-Staré Mesto, Slovenská republika
OKRESNÝ ÚRAD KOŠICE, ODBOR OPRAVNÝCH PROSTRIEDKOV, Komenského 52, 041 26 Košice, Slovenská republika
OKRESNÝ ÚRAD SPIŠSKÁ NOVÁ VES, ODBOR CESTNEJ DOPRAVY A POZEMNÝCH KOMUNIKÁCIÍ, Markušovská cesta 1, 052 01 Spišská Nová Ves, Slovenská republika
OKRESNÝ ÚRAD GELNICA, ODBOR KRÍZOVÉHO RIADENIA, Hlavná 1, 056 01 Gelnica, Slovenská republika
OKRESNÝ ÚRAD GELNICA, ODBOR STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE, Hlavná 1, 056 01 Gelnica, Slovenská republika
OKRESNÉ RIADITEĽSTVO HaZZ V SPIŠSKEJ NOVEJ VSI, Brezová 30, 052 01 Spišská Nová Ves, Slovenská republika